

Vrijheid

Gelijkheid

Broederschap

visioenen van een nieuwe samenleving

VRIJHEID – GELIJKHEID - BROEDERSCHAP

visioenen van een nieuwe samenleving

opgetekend door Martijn Brasem

2008

Het geestelijk eigendom © van “**Vrijheid, Gelijkheid, Broederschap, visioenen van een nieuwe samenleving**” berust bij de schrijver.
 Het is desalniettemin wenselijk dat de ideeën en voorstellen uit dit boek openbaar worden gemaakt via mondelinge overdracht, fotokopie, e-mail en internet.
www.vrijheid-gelijkheid-broederschap.nl

Sprookje?	2
Vrijheid – Gelijkheid – Broederschap	7
Natuurlijk geld	13
Onze grenzeloze wereld	21
Ieder mens is een kunstenaar	28
De overheid, dat zijn we zelf!	33
De milieuladder	43
Interest of interesse?	50
De tol van het lot	59
Gezondheid sparen	68
Grond is een grondrecht	79
De aarde is van ons allemaal	94
De lerende en werkende mens	101
Slaaf Loze Ondernemingen	108
Belastingvrije belastingen	114
De drie geldkringlopen	119
De wereld draait om ons!	129

*Ver verleden fluistert.... jij bent mij
Gespleten ziel bevriest de tijden
Toekomst smelt in ons verlangend vuur
Wanneer wij samen nu het nu bevrijden*

Sprookje?

Ergens op deze wereld leven er een molenaar en zijn vrouw en zij hebben drie zoons. De molenaar is al oud en hoopt dat één van zijn zoons het molenbedrijf zal overnemen. Maar de oudste zoon wil liever bakker worden, de middelste liever schoenmaker en de jongste zoon heet Hans.

Hans zegt: "Vader, ik weet het nog niet. Molenaar is een mooi vak en ik wil u graag ter wille zijn, maar er zijn misschien nog zoveel geschiktere beroepen voor mij."

De molenaar is een verstandige vader en zegt tegen Hans dat hij eerst maar de wijde wereld in moet trekken en als hij dan terugkomt weet hij zeker wat hij wil.

Zo gezegd, zo gedaan. Hij krijgt van zijn moeder voor zeven dagen en zeven nachten proviand en wijze raad mee en na een lange reis komt hij in een vreemd land bij een groot kasteel.

Het blijkt het slot van de koning te zijn en hij krijgt er het laagste baantje als keukenhulp in de kelder. Hans werkt hard, is vriendelijk en slim en dus klimt hij steeds hoger op, totdat hij de zolderkamer van de prinses bereikt. Dat is meteen dik aan en dus gaan ze naar de koning om toestemming te vragen voor een huwelijk.

Dat is goed, zegt de koning, maar dan moet je eerst laten zien dat je de dapperste van het land bent. Je zult de drie Draken der Zuchten moeten verslaan die mijn buitengewesten onveilig maken. Maar het zal jou ook wel weer niet lukken zoals al die vrijers voor jou. De prinses staart dromerig voor zich uit, maar Hans ziet het niet, want hij is al op weg naar de rand van het land.

Daar komt hij bij een stad waar de Draak van de Hebzucht het volk in zijn macht heeft. Nou, dat is te zien. De ene helft van de stad bestaat uit bedelaars en de andere helft uit rijkaards die hun geld staan te tellen en iedereen maakt met elkaar ruzie over geld en bezit. Maar Hans vertelt de mensen dat als iedereen voor elkáár werkt, niemand zélf tekort komt. En als het volk dat doorheeft verslaan ze de draak en leven nog lang en gelukkig.

Hans trekt verder en komt bij een volgende stad. Daar worden de mensen getiranniseerd door de Draak van de Eerzucht.

Iedereen pronkt er met andermans veren en het is er één poel van geroddel en onverdraagzaamheid. Maar Hans vertelt de mensen dat wie echt kan luisteren naar de ander, zichzelf nooit hoeft te bewijzen. En als het volk dat door heeft verslaan ze de draak en leven nog lang en gelukkig.

De samenleving is geen natuurproduct. Onze maatschappijstructuur is niet een door God geschapen gegeven dat we maar hebben te accepteren. We hebben hem zelf gecreëerd. Als resultaat van ons denken, voelen en handelen. De energie ervan trilt mee met de energieën van ons eigen organisme.

Zo was het ooit, maar is dat nog steeds zo? Zijn wij niet als mensheid bezig een soort kwantumsprong te maken in onze bewustzijnsontwikkeling? Is ons denken, ons voelen en ons handelen niet op een ander niveau terechtgekomen? Zodat onze energieën niet meer in overeenstemming zijn met die van onze maatschappijstructuur.

Kijk maar naar het wereldwijde verzet dat wij plegen tegen vroeger vanzelfsprekende zaken. Het verzet tegen oorlog, tegen armoede. Tegen onderdrukking, tegen discriminatie. Het verzet tegen de macht van het geld, tegen de monopolies van de rijke industrielanden, tegen de uitbuiting van het milieu, tegen de bureaucratie.

Het verzet tegen de ooit door ons zelf gemaakte structuren van onze samenleving. We voelen dat die moeten veranderen. We protesteren, we voeren actie en doen verder niets.

Maar de oplossingen krijgen we niet van de gevestigde orde. Die moeten we zelf geven. Al diegenen die intuïtief voelen wanneer een andere wijze van omgaan met de aarde en met elkaar in overeenstemming is met wat

En Hans trekt weer verder en komt tenslotte bij de derde stad, Daar worden de mensen overheerst door de Draak van de Heerszucht. Iedereen wordt er gecontroleerd. Niemand kan een stap verzetten zonder toestemming. Het is er een dooie boel. Maar Hans zou Hans niet zijn als hij de mensen niet leert dat gelijkheid niet altijd rechtvaardig is en dat vrijheid niet hoeft te leiden tot onveiligheid. En als het volk dat door heeft verslaan ze de draak en leven nog lang en gelukkig.

Hans maakt tevreden rechtsomkeer naar het slot van de koning, maar hij verlangt naar huis en wil de prinses eigenlijk links laten liggen. Maar als hij naast haar in bed wil stappen, ligt daar alweer een nieuwe vrijer, zodat hij spoorlags naar huis vertrekt.

Daar aangekomen verwelkomen zijn ouders hem hartelijk en zijn vader vraagt hem of hij nu besloten heeft om molenaar te worden. Maar Hans zegt beslist: “Nee vader, ik wil niet tegen windmolens vechten, maar tegen draken.

En zo wordt onze Hans opgenomen in het groeiende gilde der drakenvechters.

Maar niet alleen in sprookjes is de tijd voorbij dat mensen autoritair geregeerd willen worden. We willen zélf bepalen hoe we leven en samenleven. We voelen dat onze samenleving nog

wij zelf diep van binnen al lang weten, ons ge-weten.

We kunnen andere mensen niet veranderen. Maar diegenen in onze maatschappij die wel veranderd zijn, kunnen het niet langer op-brengen om in een wereld te leven die niet in overeenstemming is met hun eigen be-wustzijn.

Vandaar dat sommige mensen proberen om dat wat ze weten ook op te schrijven. In de hoop dat het mee gaat klinken bij al die anderen die ook zoekende zijn naar nieuwe maatschappijstructuren.

De ideeën en principes waarop dit boek is gebaseerd zijn niet allemaal nieuw. Ze zijn geïnspireerd door al die mensen die in de vorige eeuw over deze onderwerpen hebben geschreven. Hier is getracht ze samen te voegen en aan te vullen tot een voor ons praktisch bruikbaar concept. De tijd is aan-gebroken dat het noodzakelijk is dat theo-rieën worden omgezet in werkelijkheid. Praten helpt niet meer. Er moet iets worden ondernomen door de mensen die nú weten welke ideeën tot oplossingen kunnen lei-den. De voorstellen in deze publicatie zijn geen blauwdruk, maar wekken op tot initia-tieven die levensvatbaar kunnen zijn.

De mensen achter de oorspronkelijke idee-en waren hun tijd vooruit. Ik hoop dat de uitwerking daarvan nu precies op tijd komt. Op tijd voor iedereen in onze maatschappij die in zijn hart voelt dat het universele prin-cipes zijn. Niet gebonden aan land of cul-tuur maar geldend voor onze gehele samen-

niet gezond is, maar willen de genezing niet meer overlaten aan de overheid en de politiek. We zoeken naar vormen van zelfmedicatie als terechte reactie op de medicijnen die de poli-tici ons toedienen. Hun remedies zijn vaak erger dan de kwaal, omdat ze wel de symptomen maar niet de oorzaken bestrijden. Politieke partijen hebben ieder hun eigen middeltjes en men-gen deze in regeerakkoorden tot walgelijke drankjes met meer bijwerkingen dan geneeskracht. In wanhoop richten we ons bij verkiezingen tot niet-reguliere medici, kwakzalvers die zich onder het mom van leefbaarheid met zwarte magie meester maken van onze emoties.

Het kan niet langer alleen maar de overheid zijn in wiens han-den we de genezing leggen van de kwalen die onze maat-schappij treffen. We moeten zelf op zoek naar geneeskrachtige medicijnen. Medicijnen waarmee we het sociale organisme op alle niveaus weer gezond kunnen maken.

Deze medicijnen bestaan. Ze zijn al meer dan tweehonderd jaar geleden ontdekt, maar nooit werkelijk toegepast. Ook toen wenste het volk zich niet meer te laten regeren en ringeloren en werden Vrijheid, Gelijkheid en Broederschap de grondslagen voor een nieuwe samenleving. Ook nu voelen we ons intuïtief nog verwant met deze idealen. Maar hoe passen we ze toe? Zijn het wel de medicijnen waarnaar we zoeken? Als dat zo is,

leving.

Door mij is geprobeerd op een zo eenvoudig en helder mogelijke manier te zeggen waar het om gaat. Zodat het voor iedereen mogelijk is te vinden wat hij eigenlijk allang zocht: nieuw voedsel voor ons sociale organisme.

Martijn Brasem

waarom is de wereld dan al tweehonderd jaar zo'n puinhoop?

Het is alsof we wel het medicijn hebben gevonden maar de bijsluiter zijn kwijtgeraakt.

Is er dan niemand die daar de voorbije eeuwen naar gezocht heeft? Wel degelijk; wijze mannen en vrouwen hebben er over nagedacht en gepubliceerd, maar de samenleving heeft het nooit kunnen oppakken. Zoals altijd zijn we pas aan genezing toe als de ziekte bijna ondraaglijk is geworden. Vanaf nu is het noodzaak niet meer te denken en te discussiëren, maar te handelen. Voordat het te laat is. Daar wil dit boek toe aanzetten. Heel praktisch. Hoe kan er een maatschappijvernieuwing tot stand komen waarin Vrijheid, Gelijkheid en Broederschap in het dagelijkse leven gezond makend kunnen werken op onze gehele samenleving. De voorstellen die daartoe worden gedaan zijn geen utopieën, maar kunnen direct worden ingevoerd. Wanneer wij dat willen. Omdat wij zélf kunnen bepalen hoe onze samenleving er uit ziet.

Of je het nou leuk vindt of niet, je leeft als mens altijd in twee werelden: de fysieke, materiële, wereld van je lichaam en de niet-fysieke, immateriële, wereld van je gevoelens en gedachten. De wereld van het overleven met voedsel, kleding en onderdak en de wereld van het be-leven, van het denken, van ideeën en van idealen.

In de materiële wereld staat de aarde centraal en alle producten waaraan we behoefte hebben: gewassen, dieren, delfstoffen, water en lucht. Dit gebied wordt beheerst door het economische leven.

In de immateriële wereld staan wij als mens centraal en alles wat dient voor onze ontwikkeling en de ontplooiing van onze individuele talenten: onderwijs, wetenschap, religie, kunst, sport en ontspanning. Hier bevinden wij ons in het geestelijk-culturele leven.

Deze gebieden staan relatief los van elkaar. Een ondervoede dakloze kán een briljante genius zijn. Een puissant rijke kán een afgestompt gedachteleven hebben.

Maar: "mens sana in corpore sano"! Om werkelijk mens te kunnen zijn moeten we ons zowel lichamelijk als geestelijk voeden. Dat is een noodzaak voor een gezonde ontwikkeling.

Daarbij zijn we echter van nature niet sociaal. In het economische leven niet omdat we met onze overlevingsdrang als consument iets wegnemen van de aarde en van de mogelijkheid voor de ander hetzelfde te consumeren.

Vrijheid – Gelijkheid – Broederschap

1789 Franse revolutie - Declaration des Droits de l'Homme:
Liberté, Egalité, Fraternité

1948 Verenigde Naties - Universele Verklaring van de Rechten van de Mens:

"All human beings are born free and equal in dignity and rights. They are endowed with reason and conscience and should act towards one another in a spirit of brotherhood".

Wij voelen steeds weer opnieuw dat Vrijheid, Gelijkheid en Broederschap bij ons horen, bij een werkelijk humane samenleving.

Maar wat is er in twee eeuwen met deze idealen gebeurd? Hebben wij ergens in de wereld het gevoel gehad dat mensen volgens deze principes hun samenleving hadden ingericht?

Integendeel, ze zijn verkwanseld door eenzijdige ideologieën, waarbij vaak één aspect karikuraal de andere overheerst.

Het *Socialisme* komt zo ongenueanceerd op voor de "kansarme" mens, de arme sloeber, dat ze doodsbenuwd is voor ongelijkheid. Ze trekt daarom het gelijkheidsprincipe door naar het economische en culturele leven. Via een oerwoud van wettelijk

In het geestelijk-culturele leven niet omdat we met onze geestdrift onze eigen waarheid koesteren en aan de ander proberen op te dringen, waardoor deze niet wordt vrijgelaten zijn werkelijkheid te ontdekken.

Pas in het rechtsleven, vanuit ons rechtsgevoel, kunnen we sociaal zijn. Daar zijn we vrij om uit liefde voor onze medemens, onze gelijke, het asociale in onszelf te compenseren.

Dan kan bij ons het gevoel ontstaan van broederschap in het economische leven, waarbij we de ander geven waaraan hij behoefte heeft in plaats van te nemen wat we zelf begeren.

En in het geestelijk-culturele leven kan dan vrijheid heersen die niet meer egocentrisch is, maar verdraagzaam, omdat we kunnen luisteren naar de ander en zijn waarheid met respect in ons kunnen opnemen.

In ons dagelijks bestaan zijn de drie levensgebieden dooreengevlochten en hebben we weinig besef van de verschillende wetmatigheden die er heersen en die er toe moeten leiden dat we deze gebieden duidelijk van elkaar dienen te onderscheiden.

Zoals in een gezond menselijk lichaam drie orgaanstelsels te onderscheiden zijn die relatief autonoom van elkaar functioneren: het zenuw-zintuigstelsel, het bloedsomloop-ademhalingstelsel en het stofwisselingstelsel; zo dienen we de drie maatschappelijke gebieden ook een autonome positie te ge-

ke regels krijgt de overheid een greep op de samenleving. Een dergelijke ambtenarenstaat werkt benauwend en leidt tot middelmatigheid en maakt daarmee een karikatuur van het principe van gelijkheid.

Het *Communisme* maakt een karikatuur van het principe van broederschap. Onder het mom van kameraadschap veroorzaakt een partij-elite een enorme ongelijkheid via ongerechtvaardigde privileges voor de partijbonzen. Diezelfde “broederschap” koestert tevens een staatscultuur waaraan de vrijheid van de enkeling ondergeschikt wordt gemaakt.

Het *Liberalisme* stimuleert het recht van de sterkste, “survival of the fittest”. Dit leidt tot hebzucht en daarmee uitbuiting van mens en natuur. De “ratrace” van de economie beheerst het gehele maatschappelijke leven. De cultuur en het rechtsleven staan in dienst van het vrije ondernemerschap. Daarmee ontstaat een karikatuur van het vrijheidsprincipe.

Het *Conservatisme* tenslotte handhaaft de oude machtsstructuren: de elite van Staat en Kerk tegenover de domme massa. Ze verhindert dat een samenleving evolueert naar een groter zelf-

ven. Maar net zo als de drie stelsels het gehele lichaam en dus ook elkaar doordringen, zo doordringen de economie, het rechtsleven en het geestelijk-culturele leven het gehele maatschappelijke organisme. Voor onze eigen gezondheid en die van onze medemens mogen ze elkaar echter niet gaan overwoekeren.

Als we de materiële wereld verkeerd behandelen gaat dit ten koste van de aarde, van de duurzame levensvoorwaarden die we nodig hebben. Het gaat daarmee ook ten koste van onszelf, omdat we onze materiële behoeften niet meer goed kunnen bevredigen.

Als we in de immateriële wereld onjuist handelen, gaat dit ten koste van onszelf en van de ander, van ieder afzonderlijk individu, omdat we niet kunnen ontwikkelen wat er in ons zit. Dit gaat dan ook ten koste van de aarde omdat we niet meer de juiste beslissingen nemen over de materiële wereld.

In het materiële leven is ieder mens gelijk wat zijn eerste levensbehoeften betreft: we moeten allemaal eten, ons kleden en een dak boven ons hoofd hebben. Maar in de tweede en volgende “levensbehoeften” zien we al enorme verschillen die te maken hebben met verschillen in rijkdom, cultuur, status en religie. We zien dat in deze tijd de verwerving van de materiële producten ten koste gaat van

bewustzijn. Ze komt zelfs niet eens aan Vrijheid, Gelijkheid en Broederschap toe. Daarmee is ze een karikatuur van zichzelf.

Een samenleving die niet terugvalt in de “ismen” van de heersende ideologieën dient in relatie tot de principes Vrijheid, Gelijkheid en Broederschap onderscheid te maken in de drie maatschappelijke gebieden: het culturele leven, het rechtsleven en het economische leven.

Tot het economische leven behoort alles wat productie, handel en consumptie van goederen betreft.

Het rechtsleven regelt de relatie van mens tot mens (middels overeenkomsten, verdragen en wetten).

Het derde gebied, het geestesleven of de cultuur, betreft alles wat berust op de aangeboren individuele talenten van individuele mensen, respectievelijk op zijn aangeleerde vaardigheden. Hier gaat het er om voorwaarden te scheppen waaronder zich de vaardigheden van ieder individu kunnen ontplooiën en tot sociale opbloei kunnen komen.

De centrale gedachte bij deze driedelige structuur is dat het daarbij gaat om een samenleving waarin geen machtscentrum in de vorm van een coördinerende Staat en geen overheersende geestelijke elites meer aanwezig zijn, zodat de drie geledingen

ons leefmilieu en daarmee van de mogelijkheid om alle mensen te voeden, te kleden en te huisvesten.

De vrijheid om ten koste van anderen en van de aarde goederen te produceren, te verhandelen en te verwerven, veroorzaakt ongelijkheid op het vlak van het materiële welzijn.

De enige remedie hiertegen en het leidende principe voor de economische wereld is broederschap. In samenwerking met elkaar moeten we op een verantwoorde, duurzame wijze de aarde alle mensen laten voeden, kleden en huisvesten. Vrijheid leidt hier tot hebzucht, ongebreidelde concurrentie en machtsmisbruik en is hier taboe. Een goed georganiseerd, op broederschap gebaseerd economisch leven behoeft evenmin te leiden tot gelijkheid. De behoeften mogen verschillend zijn mits ze maar geen uitbuiting van mens en aarde veroorzaken.

In het immateriële leven hebben alle mensen bij hun geboorte in principe gelijke kansen om hun talenten in dit leven te ontplooiën, maar ze moeten wel de vrijheid krijgen deze ook werkelijk te kunnen ontwikkelen. Opvoeding en onderwijs bieden de vrijheid om vervolgens als volwassene een creatief individu te kunnen zijn. Maar gelijke kansen betekent geen gelijkheid. Ieder mens heeft unieke talenten die alleen in volledige vrijheid tot gelding kunnen komen. Iedere beperking is in het geestelijk-culturele leven taboe. Hier is een gezonde

(economisch leven, rechtsleven, geestesleven) elkaar als relatief autonome subsystemen in evenwicht houden.

- Het rechtsleven door de macht van de wetgeving
- Het culturele-/geestesleven door de voortdurende bevruchting van alle gebieden met nieuwe vaardigheden en uitvindingen, dus een geestelijke macht
- Het economische leven door de voortdurende levering van goederen voor het levensonderhoud, dus een materiële macht

De aaneensluiting van de drie geledingen in een overkoepelende Senaat geeft de maximale garantie te voorkomen dat één geleding door de anderen overheerst zal worden.

Daarbij is het van groot belang dat men slechts tot een gezond sociaal organisme kan komen als Vrijheid, Gelijkheid en Broederschap naast elkaar als zelfstandige principes kunnen bestaan en op een organische wijze op elkaar kunnen inwerken.

Zo dient het geestesleven, onze cultuur, vanuit vrijheidsimpulsen te worden gevormd, waarbij iedere vorm van inperking op den duur de onbelemmerde ontplooiing van individuele vaardigheden onmogelijk maakt.

In het rechtsleven dienen de mensen vanuit gelijkheidsimpulsen hun wederzijdse rechten en plichten te regelen, omdat

concurrentie op zijn plaats tussen kennis, principes, denkbeelden, geloofsovertuigingen en idealen. Alleen zo stimuleren wij elkaar tot het ontwikkelen van meer wijsheid. In het geestelijk-culturele leven zijn gelijkheid en broederschap niet op hun plaats, maar werken remmend. Vrijheid is hier het leidende principe. Echter deze vrijheid mag nooit ten koste gaan van anderen, daarmee de vrijheid van de ander beperkend.

Om enerzijds te voorkomen dat in het economische leven broederschap leidt tot de onvrijheid om daar allen aan deel te nemen en daarmee tot ongelijkheid in de verwerving van onze eerste levensbehoeften; en anderzijds in het geestelijk-culturele leven te voorkomen dat vrijheid leidt tot op gelijkheid gebaseerde instituties en daarmee tot beperking van de mogelijkheid ons individueel te ontplooien, is het ingrijpen vanuit het rechtsleven, vanuit ons rechtsgevoel, noodzakelijk.

Ieder mens heeft gelijke rechten en deze moeten via wetten zo worden verdedigd, dat de principes van de twee levensgebieden waarin hij staat worden gerespecteerd. Niet meer en niet minder. Het rechtsleven mag niet ontaarden in een overheid die een saus van gelijkheid uitgiet over maatschappelijke gebieden die daar niet voor geschikt zijn. Wij zijn zelf de overheid; wij maken zelf de wetten. Ieder mens heeft het recht om vanuit zijn eigen gevoel sociaal te mogen zijn.

mensen principieel gelijkwaardig zijn en iedere vorm van machtsuitoefening discriminatie en privileges veroorzaakt. Het economische leven dient te worden bepaald vanuit de impuls van altruïsme en broederschap en zich te oriënteren op de werkelijk aanwezige behoeften, in plaats van op de asociale drang om zelf zoveel mogelijk op te strijken. In een economie waar door de arbeidsdeling iedereen voor de ander werkt, is geen plaats meer voor egoïsme maar gaat het om samenwerking.

	Geestesleven	Rechtsleven	Bedrijfsleven
Modern synoniem	Cultuur	Politiek	Economie
Basisprincipe	Vrijheid	Gelijkheid	Broederschap
Motivatie	Individuele ontwikkeling	Samenleven	Behoeftbevrediging
Uitdrukkingsmiddel	Geest	Spraak	Geld
Structurerend principe	Evolutie	Communicatie	Rationaliteit
Schaduwkant	Dogmatiek	Isolatie	Egoïsme
Versijningsvormen	Schepping/creatie	Deelname/participatie	Samenwerkingsverband/ associatie
Destructief principe	Domheid	Bureaucratie	Hebzucht
Ideaal	Ieder mens is een kunstenaar	Directe democratie	Welvaart voor iedereen
Belangrijke toetsingseenheid	Kundigheden (kwalitatief en procesmatig)	Rechtvaardigheid (kwalitatieve grootte)	Prijs (kwantitatieve grootte)

Onder te verdelen in:			
Bron	Vorming	Wetgeving	Productie
Werkingsgebied	Kunst, wetenschap, onderwijs	Bestuur	Associatie
Uitingsvorm	Cultuurgoederen, media	Rechtspraak, jurisprudentie	Consumptie
Structurende niveaus:			
Microniveau	Vrij individu	Mondige burger	Consument, producent
Mesoniveau	Creatief collectief	Instituten	Ondernemingen
Macroniveau	"Tijdgeest"	Overheid	Associatief netwerk

Nieuw draaiboek?

De Aarde, leeg en ongerept. Maar dan gebeurt het. Zes-komma-zes miljard mensen worden gedropt. Allemaal tegelijk. De huidige wereldbevolking, 6,6 miljard Adams en Eva's. Of naakte apen zoals u wilt. Alles in rep en roer. Iedereen zoekt een plekje. Onderdak en eten. Ieder een zelfde lapje grond, net groot genoeg voor een hutje en het verbouwen van voedsel. Volledige zelfverzorging. Het is een primitief leven. Werken, eten, slapen. Geen tijd voor andere zaken, zelfs nauwelijks tijd om na te denken.

De eerste samenwerking. Jij verbouwt aardappels, ik tarwe en we ruilen wat we nodig hebben. Probleem. Hoeveel aardappels krijg ik voor een hoeveelheid tarwe? Simpel. De opbrengst aardappels gedeeld door de opbrengst tarwe. Er wordt gewicht toegekend. Dit wordt de maatstaf voor de ruileconomie.

Maar het ruilen van producten blijkt onhandig. Er is een gemakkelijker ruilmiddel nodig. Bijvoorbeeld een papiertje waarop je schrijft dat je het kunt inruilen voor een kilo tarwe. Iedereen krijgt 1000 van deze papiertjes, het equivalent in kilo's tarwe van de opbrengst van zijn grond. We noemen het papiertje Eco. Waarom weet niemand. Wel weet iedereen precies hoeveel aardappels je kunt kopen voor 1 Eco, en hoeveel appels en boerenkolen. De eerste geldeconomie

Natuurlijk geld

De wereldwijde communicatie, het transport van goederen en diensten en de daardoor van de consumptie onafhankelijke productielocaties, maken de wereldeconomie tot een feit.

Alleen, we "handelen" er niet naar. Zolang we het hebben over handelsbalansen, exportoverschotten, importheffingen, valutaverschillen, lage lonenlanden en schuldenlasten, werken we met afzonderlijke economieën, met staatseconomieën. Met landen die elkaar beconcurreren om beter af te zijn dan een ander land. Terwijl intussen de multinationale bedrijven hun eigen weg gaan en onterecht profiteren van dit "op twee gedachten hinken".

In een echte wereldeconomie dienen al die barrières weg te vallen. Daarin kan geen import en export meer bestaan, tenminste zolang we niet met andere planeten handel drijven. Daarin mogen valutaverschillen de prijzen niet meer kunstmatig beïnvloeden. Daarin hoeven mensen geen honger te leiden omdat hun inkomen niet in verhouding staat tot de werkelijke waarde van hun productie.

Want alles begint bij ons voedsel. Mensen moeten eten, daarin zijn we aan elkaar gelijk. Voldoende en gezonde voeding is

ontstaat. De waren krijgen waarde.

Er zijn 6,6 biljoen Eco's in omloop om 6,6 miljard mensen te voeden en te huisvesten, ieder jaar weer, als de oogst van de landjes komt. Daarom mag niemand zijn geld oppotten door een paar jaar een gedeelte niet uit te geven en dan ineens heel veel te willen kopen. Dat kan niet, daar is in dat jaar geen voedsel genoeg voor, terwijl in voorgaande jaren de helft lag te verrotten. Om dat te voorkomen krijgt iedereen elk jaar een nieuw pakketje van 1000 Eco. Het geld van het vorige jaar is vervallen, waardeloos. Dan had je het maar moeten besteden.

Ontdekking! De aarde zit vol met bruikbare delfstoffen! Maar niet onuitputtelijk vol. Iedereen heeft recht op ééNZES-kommasmiljardste deel van de aanwezige hoeveelheid per delfstof. Maar het delven en produceren, dat kost een boel mensen heel veel tijd. Tijd waarin ze hun landje niet kunnen bewerken. Moet worden gecompenseerd. Ze moeten toch kunnen leven terwijl ze in de mijnen werken.

Maar dit geldt ook voor veel anderen. Want de helft van de bevolking wil zijn lapje grond niet meer bewerken. 3,3 miljard mensen willen wat anders, in de industrie, de handel, het onderwijs en de dienstverlening. Daar is behoefte aan. Ze verkopen hun laatste producten en dragen hun grond over aan de buurman. Toch moeten ze eten. Daar moeten die andere 3,3 miljard maar voor

onze eerste levensvoorwaarde en in een gezonde economie zou iedereen dan ook aan zijn trekken moeten komen. We weten helaas dat dit niet zo is. Meer dan de helft van de wereldbevolking leeft in armoede en kan zich niet eens de goederen verschaffen voor zijn primaire levensbehoeften.

Dit komt vooral doordat het economisch evenwicht uit balans is.

Wat voor evenwicht zou er dan eigenlijk bereikt moeten worden?

Dat is het evenwicht tussen de mens en de aarde. Dit klinkt merkwaardig als economisch principe, maar uiteindelijk komt het daarop aan. Op onze aarde moeten meer dan 6½ miljard mensen gevoed worden door middel van landbouw en veeteelt. Op een totaal areaal van bijna 2 miljard hectare cultuurgrond heeft ieder mens dus de "beschikking" over ongeveer 3000 m². Als we allemaal dit lapje grond als volkstuintje hadden, zouden we onszelf ruimschoots kunnen voeden. Ga maar na, we kunnen op dit grondstuk per jaar ongeveer 1000 kg tarwe oogsten. Dit geeft ca. 700 kg bloem, waarvan we ongeveer 1200 broden kunnen bakken. Veel meer dan we in een jaar voor één persoon nodig hebben! We zouden onszelf als wereldbevolking dus gemakkelijk kunnen voeden als we allemaal zelfverzorgers op ons eigen landje zouden zijn.

zorgen, nu met twee lapjes grond. Maar dat gaat zo maar niet! Daar moet over onderhandeld worden. Tussen de “natuurproducenten” (NP) en de “cultuurproducenten” (CP).

CP: Jullie hebben nu een dubbele opbrengst van de grond, terwijl je maar de helft daarvan nodig hebt voor je eigen levensbehoeften. Wij vinden het rechtvaardig dat we in dezelfde positie komen.

NP: Dat klopt wel, maar wij moeten nu twee keer zo hard werken. Dat kunnen we niet alleen met handkracht, daar hebben we landbouwmachines voor nodig. Bovendien willen we onze kinderen onderwijs geven en eindelijk eens een paar weken per jaar vakantie houden.

CP: Maar ook wij moeten geld overhouden om te investeren in productiemiddelen, En denk je dat wij niet moeten studeren en geen vrije tijd willen?

NP: Dat kan alleen als jullie voor jullie diensten aan ons evenveel rekenen als wij voor jullie voedsel.

CP: Prima, maar van de opbrengst van jullie tweede landje hoef je niet te eten. Die kan je vrij besteden. Van dezelfde opbrengst van onze diensten aan jullie kunnen wij alleen maar voedsel kopen.

NP: Jullie hebben daar als slimme ex-boeren vast wel een oplossing voor.

CP: Zeker, wij kunnen gemakkelijk onze dienstverlening verdubbelen, zoals ook jullie landbouwareaal is verdubbeld. Dan

Maar de werkelijkheid is anders. U weet wel: “van brood alleen.....”. We willen niet allemaal meer ons lapje grond verbouwen, we hebben ons ontwikkeld en zijn “geestelijke” arbeid gaan verrichten, op kantoor, in de dienstverlening, in de industrie. Ja, ook een industriearbeider ziet af van het zelf bewerken van zijn stukje “volkstuin aarde”. In plaats daarvan ontvangen we geld, als tegenwaarde voor het afzien van de opbrengst van ons eigen tuintje van 0,3 ha. Al het loon en salaris dat wij “verdienen” met “geestelijke” arbeid is niets meer en niets minder dan de compensatie voor de waarde van de producten van ons lapje grond. De compensatie voor 1000 kg tarwe per jaar. Het geld is daarvoor in de plaats getreden als ruilmiddel, zodat we het voedsel kunnen kopen dat anderen voor ons produceren en bovendien nog geld overhouden voor de producten van onze eigen “geestelijke” arbeid.

Een utopie? Zeker niet! Zo zou het in een gezonde economie werkelijk moeten gaan. Het evenwicht tussen de waarde van “natuurarbeid” en “geestelijke arbeid” moet steeds worden gevonden. Niet door protectionistische maatregelen van staats-economieën, maar in overleg tussen producenten, consumenten en tussenhandel. Dit moet worden gestructureerd in de vorm van associaties, samenwerkingsverbanden met als doelstelling

houden wij hetzelfde bedrag als jullie over om vrij te besteden.

Dit wordt afgesproken en nu heeft iedereen "winst". De nieuwe balans is gevonden. Op een hoger "conjunctureel" niveau. De overstap van zelfverzorging naar de totale arbeidsverdeling, met een even grote "geestelijke" als "natuur" component, maakt de productie efficiënter en dus het geld als ruilmiddel relatief meer waard. Van ieders inkomen hoeft nu immers nog maar de helft aan voedsel en onderdak te worden besteed. Toch is er nog steeds maar 6,6 biljoen Eco in omloop, maar het lijkt wel alsof 1 Eco nu 2 kg tarwe waard is!

En de 6,6 miljard Adams en Eva's leefden in harmonie met elkaar en de Aarde zag dat het goed was.

Stop! Dit is het verkeerde script. Het draaiboek is anders. Nog een keer:

CP: Wij geven jullie jaarlijks 100 Eco voor jullie producten, omdat onze arbeid veel hoogwaardiger is dan jullie arbeid.

NP: Maar van de 100 Eco die we dan overhouden kunnen wij niet investeren in betere productiemethoden en onze kinderen geen onderwijs geven.

CP: Geen probleem. Wij lenen jullie dat geld. Je mag afbetalen met de delfstoffen die in jullie grond zitten. Die kunnen we goed gebruiken.

NP: Maar sommigen van ons hebben geen delfstoffen.

CP: Dan moeten ze maar minder eten. Hou

"winst" voor iedereen. Maar vooral winst voor de aarde door middel van een ecologisch verantwoorde en duurzame landbouw. Dan wordt wereldeconomie tot wereldecologie, een duurzaam evenwicht tussen mens en natuur.

Hoe komt het dan dat dit in de wereld niet wordt bereikt? Dat de economie niet gezond is, doordat zoveel mensen op aarde honger lijden, laat staan dat ze mogelijkheden hebben voor goede huisvesting en onderwijs?

Uit bovenstaande voorbeelden komt nog eens naar voren dat de economische realiteit het zonder meer mogelijk maakt dat het inkomen per hoofd van de bevolking voor iedereen ruim hoger zou kunnen liggen dan de kosten van zijn voeding. En hoe hoger de "conjunctuur" is, d.w.z. hoe meer geestelijke arbeid wordt verricht, hoe groter dit verschil moet zijn. Als we echter kijken naar de schrijnende werkelijkheid dan moeten we ons schamen.

De huidige haalbare landbouwproductiviteit voor tarwe ligt op ca. 5.200 kg per hectare. Dat is dus per inwoner van onze aarde maximaal c.a. 1.700 kg voor zijn 0,3 ha. Met de huidige prijzen op de wereldmarkt ontvangt hij hiervoor ca. \$ 700,00. Vergelijken we hiermee het bruto nationaal product per inwoner van de armste landen dan schommelt dat rond dit bedrag of ligt er

je meer over om af te betalen. Trouwens als jullie echt honger hebben, komen we jullie wel helpen. En de 6,6 miljard Adams en Eva's leven meestal maar kort en niet zo gelukkig.

70 jaar achterstand

Als er een natuurproduct bestaat dat:

- ❖ *Al duizenden jaren geleden werd gebruikt en het "nectar der goden" werd genoemd*
- ❖ *60 stoffen bevat die in geen enkele andere plant voorkomen*
- ❖ *Een grote weerstand heeft tegen zout, onkruid, insecten, vorst en zonlicht*
- ❖ *De snelst groeiende eenjarige plant ter wereld is en in 100 dagen wel vier meter hoog kan worden*
- ❖ *Overall groeit, geen kunstmest en onkruidbestrijdingsmiddelen nodig heeft maar wel veel stikstof aan zich kan binden*
- ❖ *Een eiwitgehalte van de zaden heeft dat bijna 3x zo hoog is als dat van bijvoorbeeld soja*
- ❖ *Een relatief groot vermogen bezit om de bodem te zuiveren van zware metalen*
- ❖ *Lange sterke vezels heeft waarvan touw, zeildoek en textiel gemaakt kan worden*
- ❖ *Stof levert voor kleding die sterk is, vochtregulerend, minder kreukgevoelig dan linnen, zachter dan katoen en in vergelijking met katoen 5x langer meegaat en een 8x grotere treksterkte heeft*
- ❖ *Spaanplaat kan leveren dat 2½ keer zo sterk en 3 keer buigzamer is dan de conventionele houtvezelplaat*
- ❖ *Bouwmaterialen kan leveren die even sterk maar 7x lichter zijn dan beton*
- ❖ *Een houtachtige kern heeft met vezels die twee keer zoveel water absorberen als houtkrullen*

zelfs onder. Maar omdat ze hun schulden moeten afbetalen kunnen ze zelfs het brood er niet voor kopen.

Het bruto nationaal product per inwoner van de rijkste landen, bijvoorbeeld van ons land, is meer dan 50 keer zo hoog!

Hoe komt dit? Dit komt vooral door hebzucht, de hebzucht van de mensen aan het roer van de grote bedrijven en van de afzonderlijke staten. Door het winstbejag van dictatoriale leiders, van multinationals en van de rijke landen met de protectie van hun eigen landbouw en industrie. Er is nog niets veranderd sinds de koloniale tijd, alleen wordt het geslepenere aangepakt. Maar dat er gestolen wordt van de landen, vanwaar in belangrijke mate ons voedsel en onze grondstoffen vandaan komen, staat vast.

Laten we om te beginnen alles wat we gestolen hebben weer teruggeven. De schulden kwijtschelden en opnieuw beginnen, maar nu beter.

Daarbij gaat het in eerste instantie om de prijsvorming. Het berekenen van de juiste prijs van producten, ongeacht het land waarin deze producten worden geproduceerd en geconsumeerd. Het betekent in ieder geval het achterwege laten van protectionistische maatregelen, zoals importheffingen en subsidies voor de eigen productie. Kortom, het volledig kappen

- ❖ Per kg biomassa tot 4x zoveel papier verwerkt kan worden als bij hout het geval is en het papier bovendien niet met chloor gebleekt hoeft te worden en dus beter recyclebaar is
- ❖ Zaden heeft die rijk zijn aan vitaminen en mineralen en die c.a. 30% olie bevatten met veel essentiële vetzuren

...waarom wordt die plant dan nauwelijks (meer) geteeld en gebruikt? Terwijl de pers toch razend enthousiast is, getuige het begin van het volgende krantenbericht uit de Verenigde Staten:

"Amerikaanse boeren hebben het vooruitzicht op een nieuw gewas met extra jaaropbrengsten van enkele honderden miljoenen dollars, uitsluitend doordat er een machine is uitgevonden die een meer dan 6000 jaar oud probleem oplost. Het is Hennep, een gewas dat niet concurreert met andere Amerikaanse gewassen. Integendeel, het vervangt de import van producten van zwaar onderbetaalde boerenarbeid en het voorziet in duizenden nieuwe banen voor Amerikaanse arbeiders in het hele land. De machine die dit mogelijk maakt is ontworpen om de vezelhoudende bast van de rest van de stengel te verwijderen en maakt zo hennepvezel beschikbaar door middel van het wegnemen van de menselijke arbeid die dit totnogtoe belemmerde. Hennepvezel is de wereldstandaard. Het heeft een grote treksterkte en duurzaamheid. Het wordt gebruikt voor het produceren van meer dan 5000 textielproducten, van touw tot fijn kant en de houtige pulp die overblijft als de vezels zijn verwijderd, bevat meer dan 77% procent cellulose en kan worden gebruikt voor het maken van meer dan 25.000 producten, variërend van dynamiet tot cellofaan".

Het is alleen jammer dat dit bericht niet nu in de krant staat, maar 70 jaar geleden, in 1938. En precies in dat jaar is het tegendeel gebeurd van wat de krant voorspelde. De hennepeteelt werd namelijk verboden, eerst in Amerika en later ook in andere delen van

met staatsbemoeienis, ook in de arme landen zelf. Dit geeft echter niet de vrije hand aan het bedrijfsleven, zoals de anti-globalisten vrezen. De juiste prijzen kunnen alleen tot stand komen via de eerdergenoemde samenwerkingsverbanden.

En wij allen, de consumenten van producten, waar deze ook op de wereld worden geproduceerd, wij hebben de verantwoordelijkheid om deze associaties af te dwingen, zonder staatsbemoeienis, in vrijheid. Wij hebben de macht om, buiten de vaste kanalen van de handel en industrie om, met de producenten te gaan overleggen. De handel en industrie mogen vervolgens aanschuiven, op onze voorwaarden.

Maar er kan geen duurzame wereldeconomie bestaan, waarin globalisten en anti-globalisten de handen ineenslaan, als er niet tegelijkertijd veranderingen worden aangebracht in huidige structuren en processen. Alleen onder de volgende voorwaarden, die hierna nog uiteengezet zullen worden, is een werkelijke gezondmaking van de aarde en haar bevolking mogelijk:

- Afzien van het gebruik van het geld zelf als koopwaar. Geld dient uitsluitend te fungeren als tegenwaarde van koopwaar;

de wereld. Hennep is nooit meer dé wereldstandaard geworden. Wat het daarvoor wél was. De plaats van hennep werd ingenomen door minder milieuvriendelijke producten van een vaak lagere kwaliteit, zoals katoen, houtpapier en kunststoffen.

Niet omdat wij dat wilden. Niet omdat de wetenschap en de media dat propageerden. Niet omdat het sociale verhoudingen zou verstoren. Nee, enkel en alleen vanwege het machtsmisbruik, de corruptie en de hebzucht van enkele individuen. Het is een publiek geheim dat dit complot in elkaar is gedraaid door het chemische bedrijf DuPont en de krantenmagnaat Hearst, die met valse informatie over hennep hun eigen belangen wilden veiligstellen. Zij hadden belang bij de ontwikkeling van kunststoffen en van papier uit houtcellulose. En door hennep te disqualificeren als “marihuana”, de “dodelijke plant uit Mexico”, wisten zij ook de Amerikaanse overheid te overtuigen, terwijl toch bekend was dat de industriële variëteit van de plant geen hallucogene eigenschappen heeft.

En zo zijn de wereldeconomie én het milieu 70 jaar achterop geraakt doordat er onvoldoende tegenkrachten werkzaam waren om dit te voorkomen. Nu zou dit waarschijnlijk niet meer gebeuren, hoewel er nog steeds dezelfde figuren aan het hoofd staan van multinationals en regeringen. Nu zouden wij als consumenten, als mondige burgers, daartegen in het geweer komen. Omdat we weten dat we jaren in te halen hebben.

- Erkennen dat ook geld moet verouderen, net zoals de producten die we er voor kopen;
- Afzien van de mogelijkheid dat landen geld lenen. Alleen individuen en bedrijven die geld lenen kunnen dit productief maken. Een land is geen bedrijf;
- Duurzame, milieuvriendelijke, productie belonen en vervuilende wegwerpproductie onaantrekkelijk maken;
- Erkennen dat het schenken van geld een noodzakelijk economisch proces is;
- Voorkomen dat kapitaal vast blijft zitten. Geld moet rollen;
- Het inperken van prestatieloze inkomensverwerving, die veroorzaakt dat anderen meer moeten presteren dan ze kunnen.

	Vrijheid	Gelijkheid	Broederschap
<i>De mensen als.....:</i>	Geestelijk-cultureel leven	Rechtsleven	Economisch leven
Individuen	De vrijheid om zich overal op de wereld te kunnen vestigen en daar een beroep uit te oefenen	Om te kunnen overleven hebben we allemaal recht op voeding en onderdak	Erkennen dat we nooit voor onszelf werken maar altijd voor de ander
Burgers	Wereldeconomie leidt tot culturele verdraagzaamheid	Zich verzetten tegen wetgeving die economische ongelijkheid in stand houdt	Erkennen dat de economische welvaart in feite wordt bepaald door de duurzaamheid van de aarde
Overheid	Het economische leven de vrijheid geven zichzelf te beheren	Afschaffen van alle beperkende, economische ongelijkheid bevorderende, wetgeving	Als land zelf geen economie bedrijven, maar dit overlaten aan het bedrijfsleven
Consumenten	De vrijheid ons geestelijk te kunnen ontwikkelen omdat we geen zorgen meer hebben over onze primaire levensbehoeften	Het veroveren van gelijke rechten tegenover producenten en handelaren.	De waarde van een product wordt niet bepaald door wat het kost, maar door wat we er voor over hebben
Handelaren en dienstverleners	Wereldhandel maakt ons moreel verantwoordelijk als bemiddelaars tussen de mens en de aarde	Er voor zorgen dat er op de wereldmarkt geen verliezers zijn, maar alleen winnaars	Het samenbrengen van producenten en consumenten in associatieve samenwerkingverbanden
Producenten	De vrijheid te produceren maakt ons verantwoordelijk voor wat we produceren	Onrechtvaardige en milieu-onvriendelijke productiemethoden moeten worden afgestraft	Het samen met de consumenten en de handel vaststellen van de omvang en de prijs van de productie

Onze grenzeloze wereld

De levensloop van mensen wordt sterk beïnvloed door de mate waarin ze bereid zijn grenzen te overschrijden. Overal komen wij grenzen tegen, de barrières die schijnbaar door de buitenwereld zijn opgeworpen en waar wij in ons leven tegenop botsen. De grenzen tussen mijzelf en mijn omgeving, tussen mijn familie en de anderen, tussen mijn geloofsgenoten en de rest, tussen mijn volk en vreemde volkeren, tussen mijn cultuur en andere culturen. De wereld wordt verscheurd door “grensconflicten”.

Dit staat echter haaks op het werkelijke wezen van de mens, dat grenzeloos is en dat er naar verlangt zich uit te breiden over het hele universum. Dat verlangen wordt echter onderdrukt door angst. Angst voor kritiek, angst voor straf, angst voor pijn, angst om dood te gaan. Daarom houden we ons aan de gewoonten, de conventies en de normen van onze omgeving. Zo hoort het nu eenmaal. Doe maar gewoon dan doe je al gek genoeg.

Maar het verlangen blijft en vindt een uitweg in vaak bizarre verschijnselen. Uitwassen, waarin mensen niet werkelijk de ander ontmoeten. Zoals de dogmatische verkondiging van religies, de virtuele wereld van computergames en het massatoerisme naar exotische bestemmingen. Maar ook de vaak op heb-

Afrika, het kind van de rekening

Als kind van deze wereld heeft Afrika recht op een volwaardig bestaan in het gezin van moeder Aarde.

Maar Afrika is het kind van de rekening. Een zwerfend straatkind, kort na de geboorte te vondeling gelegd door hardvochtige ouders.

Een kind dat wil spelen, maar dit door honger en ziekte niet kan.

Een kind dat niet kan liefhebben, omdat het geen liefde heeft gekregen.

Een kind dat zichzelf mishandelt door gebrek aan eigenwaarde.

Een kind dat geen keuzes kan maken door het ontbreken van onderwijs.

Een kind dat crimineel en corrupt wordt omdat het geen normen heeft meegekregen.

Een kind dat schreeuwt om liefhebbende ouders in plaats van opvoedingsinstituten.

Zo'n kind kunnen wij niet aan haar lot overlaten.

En toch doen we dat.

Of moeten we ze maar door schade en schande wijs laten worden?

Hun schade! En onze schande!

Want waar zijn we nou eigenlijk mee bezig?

We bezorgen ze wapens en sturen ze artsen en medicijnen.

We geven ze smeergeld en bieden ze ontwikkelingshulp.

We pikken hun grondstoffen in en laten ze van de honger omkomen.

zucht gebaseerde wereldhandel met zijn corruptie en criminaliteit is een perverse uiting van de ontwikkeling van ons grenze-loos bewustzijn.

Hoe kunnen we dit verlangen dan omzetten in daden die er werkelijk toe doen?

Door te luisteren naar ons hart. Naar wie we werkelijk zijn en wat we werkelijk willen. Naar de gevoelens van liefde die egoïsme omzetten in broederschap en angst in vrijheid. Ieder mens is in staat in zijn leven echt nieuwe keuzes te maken. Keuzes die grenzen laten verdwijnen, als sneeuw voor de zon.

Als wij vinden dat alle mensen gelijkwaardig zijn en dus gelijke rechten hebben, dan kunnen we de schuld dat die rechten niet worden geëerbiedigd niet meer schuiven op culturele en economische verschillen. De vluchtelingenstromen op de wereld ontstaan doordat mensen onrecht wordt aangedaan. Niet doordat ze genoeg hebben van hun cultuur of van de bestaansmogelijkheden in hun land. Het is geen vrije keuze. Ze kiezen uit twee kwaden, het verlaten van je land, je cultuur, je "roots", of het ten onder gaan aan psychologische en fysieke onderdrukking.

De menselijke gedaanten in een grenzeloze wereld.

Toerist: Een vakantieganger die reist om zich te ontspannen;

Reiziger: Een toerist die andere mensen en culturen wil ontmoeten;

Handelsreiziger: Een reiziger die de wereld overtrekt om te kopen en te verkopen;

Gelukzoeker: Vrijbouter die het in een ander land wil proberen;

Professional: Een mens die de hele wereld als publiek heeft. Als sportman/vrouw, musicus, entertainer, geestelijk leraar, wetenschapper, journalist.

Voor de mensen in deze gedaanten staan in feite altijd de grenzen open. Ze vallen niet onder vluchtelingenverdragen, asielzoekersregelingen of immigratiebepalingen. Ze verblijven maar tijdelijk op één plaats en hebben voor die tijdelijke omgeving meestal

Als wij die mensen willen helpen dan moeten we zorgen dat ze die keuze niet meer hoeven te maken. Dat ze niet worden onderdrukt en dus niet meer hoeven te vluchten.

Een groot aantal landen in de wereld, en met name op het zuidelijk halfrond, is afhankelijk van de hulp van de rijke naties. Dat zijn we ook wel verplicht als we kijken naar ons koloniale verleden, waarbij we alleen maar van hun grondstoffen hebben geprofiteerd zonder ons te bekommeren om hun eigen economische positie. Ook zending en missie hebben nauwelijks bijgedragen aan een verbetering van de levensomstandigheden in deze derde wereldlanden.

We krijgen nu de rekening gepresenteerd, doordat stromen vluchtelingen en asielzoekers hun heil komen zoeken in onze betere wereld.

Wat stellen we daar tegenover? Paniek over de cultuurschok die al die vreemdelingen veroorzaken? Afkopen met miljarden ontwikkelingshulp die nauwelijks goed terechtkomen? Het sussen van ons geweten met tot mislukken gedoemde vredesmissies?

Kortom, we weten niet hoe we het moeten aanpakken en doen net of we de braafste leerling in de klas zijn terwijl we intussen

een economische en culturele meerwaarde.

Alle miljarden mensen op aarde kunnen in principe deze gedaanten aannemen. Dat dit in werkelijkheid niet gebeurt en dat er honderdduizenden mensen zijn die als vluchteling op reis gaan, is uitsluitend een economisch probleem. Zij hebben het geld niet om zich ergens anders (tijdelijk) te vestigen als het in hun eigen land niet meer is uit te houden. Zoals veel Nederlanders nog steeds emigreren naar landen waar ze een betere toekomst denken te hebben. Het vluchtelingenprobleem berust dus in feite op een niet verantwoorde wijze van emigratie. Het land waar naartoe wordt geëmigreerd accepteert deze actie niet.

De oplossing hiervoor is simpel. Zorg als rijke landen ervoor dat vluchtelingen óf geen reden meer hebben om te vluchten óf genoeg "vermogen" hebben om als immigrant geaccepteerd te worden.

In die situatie bestaat het begrip asielzoeker niet meer. Mensen die naar een ander land reizen zijn óf toerist óf immigrant. Asiel aanvragen kan niet, een vestigingsvergunning wél. Maar daar behoren inburgeringscriteria bij, zoals dat normaal is bij immigratie.

En als een toerist in ons land blijft, dan is deze hier toch illegaal? Nee, helemaal niet, hij of zij blijft een toerist, totdat er een vestigingsvergunning wordt aangevraagd. Intussen kan deze toerist prima een econo-

onze grenzen dichtgooien. Zowel voor mensen als voor hun handelswaar.

Als we vanuit echte broederschap een ander willen helpen, dan moet je dat goed doen, daar helemaal voor willen gaan zonder eerst aan jezelf te denken. Een rijk land als het onze kan veel doen, maar niet de hele wereld helpen, financieel niet en logistiek niet. Dat kan ook een ander land niet.

Wij moeten in plaats van onze fysieke grenzen onze emotionele grenzen openstellen. Naar die landen toegaan en vragen of we ze mogen adopteren. Zoals een ouderpaar een kind adopteert en dat liefdevol verzorgt als hun eigen kind.

Zo zouden we het als landen ook moeten doen. Laat ieder rijk land een arm land adopteren. Als dit arme land dat zelf wil. Een land dat qua oppervlak en inwonertal kleiner is dan het moederland, zoals kinderen kleiner zijn dan de ouders. Voor ons land zou dat bijvoorbeeld Burundi kunnen zijn, één van de armste landen ter wereld met 8 miljoen inwoners, dus ongeveer half zo groot als Nederland, ook in oppervlak. Ook één van de moeilijkste landen ter wereld met het enorme Tutsi-Hutu conflict (al is het probleem hier iets minder groot dan in Rwanda) en gewapende groepen die de grenzen overschrijden en het land zeer onveilig maken. Samen met de VN moeten wij in

mische positie verwerven, dat doen de bovengenoemde handelsreizigers en professionals immers ook. Kijk maar naar alle zogenaamd illegale chinezen in ons land. Als we die allemaal gaan uitzetten kunnen we naar onze Fou Yong Hai fluiten. Bovendien hebben we niet alleen graag Chinese restaurants maar ook goedkope arbeidskrachten die werk willen doen waar wij zelf te vies van zijn.

Échte vluchtelingen willen niet uit hun land weg, maar moeten wel vanwege stammenconflicten en burgeroorlog. Het gaat dan vaak om grote groepen die in het land zelf opgevangen en beschermd moeten worden. Na interventie door de Verenigde Naties. Zo'n land is geen adoptieland. In een geadopteerd land kan geen burgeroorlog meer ontstaan en daar is ook geen vluchtelingenprobleem.

De stromen Afrikanen die de oversteek naar Europa willen maken zijn verleden tijd als landenadoptie een feit is. Ze kunnen dan, onder voorwaarden, naar het moederland. Maar de economische reden voor hun vertrek wordt door de hulp van het moederland weggenomen.

staat zijn met onze diplomatieke zorgzaamheid ook in Burundi broederschap te introduceren. En met onze agrarische kennis, ook van tropische landbouw, kunnen we de mensen helpen meer te verbouwen dan alleen koffie en thee, zodat ze zichzelf ook kunnen voeden. Ook moeten wij in staat zijn iets te doen aan het enorme probleem van AIDS, waaraan in Burundi één op de tien mensen lijdt.

Als we ons als Nederland uitsluitend zouden inzetten voor een land als Burundi, dan zijn we in staat échte hulp te bieden.

Bij zo'n landen adoptie moet een contract tussen de twee landen worden gemaakt waarbij onder andere het volgende kan worden afgesproken:

- Alle ontwikkelingshulp van het moederland gaat voortaan naar het adoptieland.
- Het moederland lost in één keer alle schulden af van het adoptieland en geeft overigens geen directe financiële hulp meer aan de regering van het adoptieland;
- Er vindt een geldhervorming plaats waarbij in het adoptieland een nieuwe munt wordt ingevoerd;
- Het moederland bevordert de lokale economie en met name de voedselvoorziening door het organiseren en stimuleren van handel tussen de verschillende bevolkingsgroepen;

- Er is een vrij toeristisch verkeer van personen, d.w.z. een vrije wederzijdse mogelijkheid zonder visumplicht;
- Vestiging van mensen uit het adoptieland in het moederland is uitsluitend mogelijk als dit ten dienste staat van de ontwikkeling van het adoptieland;
- Via uitzending van deskundigen verzorgt het moederland alle opleidingen en scholingen die nodig zijn voor de ontwikkeling van het adoptieland.
- In het adoptieland is de productie, de handel en het bezit van wapens streng verboden.
- Onder leiding van het moederland wordt het leger van het adoptieland omgeschoold voor het verrichten van politietaken;
- Op kosten van het moederland kunnen schoolverlaters uit beide landen een half jaar als vrijwilliger in het andere land werken of studeren;

De landen die niet geadopteerd willen worden en waar een dermate grote chaos heerst dat er geen land mee valt te bezielen, worden onder curatele van de Verenigde Naties geplaatst.

	Vrijheid	Gelijkheid	Broederschap
<i>De mensen als...:</i>	Geestelijk-cultureel leven	Rechtsleven	Economisch leven
Wereldburgers	Zijn we allemaal, ook als we nooit een stap uit ons eigen land doen	In het ene land is de mens in principe niet meer gelijk dan in het andere. We moeten echter accepteren dat cultuurverschillen leiden tot andere staatsvormen en wetgeving	Vrije wereldhandel is één van de belangrijkste voorwaarden voor het voorkomen van “grensconflicten”
Vluchtelingen	Worden onder auspiciën van de VN in eigen land of zo dicht mogelijk daarbij opgevangen. Kunnen altijd terug naar huis als ze dat zelf willen	Worden door de VN beschermd tegen de gevaren waarvoor ze zijn gevlucht. De oorzaken van het vluchten worden ook door de VN bestreden	Worden door de VN voorzien van de noodzakelijke levensbehoeften
Asielzoekers	Bestaan niet meer. Je kunt geen asiel meer aanvragen en je wordt niet opgesloten. De in ons land verblijvende asielzoekers kunnen gaan en staan waar ze willen	Alle in ons land verblijvende asielzoekers mogen óf als toeristen blijven óf ze krijgen een vestigingsvergunning als ze aan de voorwaarden voor immigratie voldoen	
Toeristen	Kunnen uit de hele wereld worden toegelaten, zonder visumplicht	Hebben geen recht op onze sociale voorzieningen.	Zijn niet strafbaar als ze betaalde werkzaamheden verrichten
Immigranten	Krijgen een vestigingsvergunning als ze aan een aantal voorwaarden voldoen, b.v. het Nederlands spreken	Hebben recht op onze sociale voorzieningen als ze aantoonbaar een redelijk duurzaam inkomen hebben	Zijn opgenomen in het economische leven door werk of studie

Vrijheid van onderwijs?

Scholen zijn niet van de Staat of van de Kerk. Scholen zijn van de leraren. En van de ouders. Maar scholen zijn vooral van de kinderen zelf!

Kinderen worden niet geboren als socialist, katholiek, liberaal of islamiet. Kinderen verwachten van ons dat we ze zo opvoeden dat ze na hun schooltijd zelfstandig over de wereld kunnen oordelen. En vervolgens hun idealen daarop kunnen baseren en vrij kunnen beslissen of ze zich aansluiten bij anderen met dezelfde idealen.

Een kind komt niet op de wereld als een leeg vat dat wij vullen met onze dogmatische principes. In het kind brandt al het vuur van de volwassene, met al zijn talenten en vaardigheden. Wij moeten het slechts op de juiste manier ontsteken en brandend houden.

Dat kan alleen door het alle “zuurstof” van de wereld aan te bieden. We leren kinderen alles van deze wereld, we onthouden ze niets, geen geschiedenis, geen religie, geen cultuur, geen ideologie.

Werkelijke vrijheid van onderwijs geeft aan het kind de vrijheid zich te kunnen ontwikkelen volgens zijn eigen mogelijkheden, zijn eigen meegenomen “brandstof”. Geen overheid of kerkgenootschap kan daar over

Ieder mens is een kunstenaar

“En God schiep de mens naar zijn evenbeeld”. Nee dus, niet als een oude man met een lange baard, maar als een scheppend geestwezen, onnoemelijk veel omvattender dan een menselijk lichaam. Dat zijn wij, scheppers, kunstenaars, cultuurvormers. Midden in wat wij het culturele leven noemen staat de mens met zijn drie “aggregatietoestanden”: creatie = scheppend actief; inspanning = niet-scheppend actief; ontspanning = niet-scheppend inactief.

In de menselijke creaties is de culturele ontwikkeling af te lezen. Op ieder niveau, niet alleen bij kunst met een grote K, ook op het meest banale vlak. Maar er is een verschil. De scheten latende tv-junk op de driezitsbank is niet cultuurvormend; de petomaan, die met zijn winden een lied componeert, is dat wel.

Ons armzalig geestelijk leven heeft geleid tot een fastfood cultuur. We laten ons amuseren door een klein aantal zwaar gesponsorde mensen die zich kunstenaar, musicus, theatermaker, topsporter, imam, dominee of priester noemen. Als schapen lopen we achter hen aan, zappen van de ene trend naar de andere en eindigen uiteindelijk met z’n allen op die driezitsbank.

oordelen. Alleen echte pedagogen kunnen kinderen op die weg begeleiden.

Onze onderwijsvrijheid is maar een schijn-vrijheid, omdat ze er van uit gaat dat er scholen van verschillende signatuur opgericht kunnen worden. Daarmee onderstreept ze juist de onterechte binding die scholen hebben met de Staat (openbaar onderwijs) en met de religie (christelijk en islamitisch onderwijs).

Echt vrij onderwijs wordt noch door de overheid, noch door de kerk beïnvloed. Onze wetgeving zal op dit punt zo moeten worden aangepast, dat scholen uitsluitend kunnen worden opgericht vanuit een puur pedagogische doelstelling die in principe voor alle kinderen gelijk is. Daarin passen geen scholen waar nonnen of imams lesgeven, of waar ambtenaren de leerstof bepalen. Uitsluitend het brede pedagogische veld zelf kan algemene leerdoelen formuleren die voor iedere op te richten school zullen gelden. Leerdoelen die zijn afgelezen aan de ontwikkelingsfasen van het kind zelf en niet aan de voorkeuren van de schoolbesturen. De wegen waarlangs die leerdoelen worden bereikt kunnen voor kinderen verschillend zijn. Niet ieder kind is even “handig” met zijn hoofd en zijn hart. Via de omweg van het “doen” kan het echter vaak wel de gewenste balans tussen cognitieve, emotionele en motorische vaardigheden bereiken. Scholen kunnen zich profileren op het aanbieden van deze verschillende pedagogische richtingen.

Religie betekent letterlijk jezelf opnieuw verbinden met je spirituele kern. Daar heb je geen sponsors voor nodig en ook geen overheidssubsidies met onmogelijke voorwaarden. Dan pas zijn wij als individuen volkomen vrij om ons te ontplooien zoals we werkelijk zijn, om al onze talenten aan te boren. Zélf te creëren, zélf te musiceren, zélf te schrijven, zélf te ontdekken, zélf actief te zijn. Daar hebben we geen afgodsbeelden voor nodig zoals kerken, moskeeën, theaters en televisies. Dat kunnen we alleen, of met z’n tweeën, of in een groep, het maakt niet uit. Als we die andere individuen of paren of groepen die iets anders vinden of bedacht hebben maar respecteren en met rust laten. Dan ontstaat er een veelkleurige bloemenzee van geestelijk-cultureel leven, waarin soorten uitsterven en weer nieuwe ontstaan, maar onkruid wieden zal nooit meer nodig zijn.

Het geestelijk-culturele leven omvat een viertal van elkaar te onderscheiden gebieden:

- ♦ Het brongebied: middels het onderwijs op scholen en universiteiten wordt de basis gelegd voor creatieve ontplooiing en wetenschappelijke vindingen;
- ♦ Het kerngebied: creëert nieuwe inzichten in de wetenschap, de kunst en de religie;

De vrijheid bestaat vervolgens in het door de ouders kunnen oprichten van een school en het kiezen van de eigen methodiek waarmee die onderwijsdoelen worden bereikt. Kijk naar de huidige verschillen tussen de bekende “bijzonder neutrale” scholen als Jenaplan, Montessori, Dalton, Freinet, de Vrije School of Iederwijs. Als in een overwegend islamitische wijk een school wordt opgericht zullen daar hoofdzakelijk islamitische leraren en kinderen aanwezig zijn, maar het is géén islamitische school. De school kan een pedagogische signatuur hebben maar géén religieuze. Als dit wel zo is dient het onderwijsveld hier corrigerend op te treden.

Ieder kind heeft recht op onderwijs, op goed onderwijs. Het ene kind heeft geen recht op beter onderwijs dan het andere kind. Maar de ene school kan wel beter zijn dan de andere; voor het betreffende kind, of in het algemeen. Omdat de ouders er een beter gevoel bij hebben. Daarom moeten ouders kunnen kiezen naar welke school hun kinderen gaan. En die keuze moet niet worden beïnvloed door geld. Een “betere” school kost niet meer dan een “mindere”. Vandaar dat niet het onderwijs moet worden gefinancierd, maar de kinderen. Doordat zij een bepaalde school bezoeken krijgt deze recht op het door het kind “meegebrachte” geld. Via een zogenaamde persoonsgebonden “onderwijskaart”, die de kinderen vanaf hun 4^e tot en met hun 18^e jaar het recht geeft op

- ♦ Het zorggebied: is over het algemeen mensgericht, bijv.
 - ◇ Het onderwijs draagt kennis over
 - ◇ Artsen en ziekenhuizen passen therapeutische kennis toe
 - ◇ De gerechtshoven passen juridische voorschriften toe in het privaats- en strafrecht
 - ◇ Corporaties verbinden mensen met de productiemiddelen
- ♦ Het ondersteunende gebied: is over het algemeen productgericht, bijv.
 - ◇ Redacties en uitgevers ondersteunen de verspreiding van “geestesgoed”
 - ◇ Media, boekwinkels, galerieën doen aan verspreiding
 - ◇ Musea, bibliotheken en archieven werken conserverend

Het onderwijs is als brongebied van de cultuur van primaire betekenis. Ook onderdelen van de rechtspraak, de gezondheidszorg en het beheer van productiemiddelen worden tot het culturele en geestesleven gerekend. Eveneens behoren daartoe de vele kringen, verenigingen en clubs op ideële grondslag. Alleen die geestelijke prestaties worden verricht, die de medemens in vrijheid heeft gekozen, en waarvoor hij bereid is te

gratis onderwijs. Als een kind wordt aangemeld, komt de kaart in de schooladministratie en vormt het bewijs voor de jaarlijkse vergoeding. Dit is een vast bedrag per kind waar alle onkosten van de school in zitten, dus ook de gebouwen. Het bedrag wordt jaarlijks vastgesteld door de onderwijsraad op basis van demografische cijfers, de gemiddelde groepsgrootte, de onderwijsdoelen en de algemene kostenontwikkeling. Als een school op basis van die criteria functioneert, kan zij moeiteeloos alle kosten betalen. Maar de scholen zijn vrij de inkomsten naar eigen inzichten te besteden. De ene school accepteert grotere klassen en kan daardoor meer vakleerkrachten aanstellen. De andere school wil met kleinere groepen juist het individuele leren stimuleren en de werkbelasting voor de leerkrachten verminderen. De derde school ziet af van veel technische hulpmiddelen en geeft de voorkeur aan de pedagogische relatie tussen leerkracht en kind. Als de scholen de algemene onderwijsdoelen maar halen. Als dit niet zo is, wordt dat de ouders snel duidelijk en kiezen zij voor een andere school. Als de betreffende school dan niet gauw de neerwaartse spiraal (geen leerlingen – geen geld – geen kwaliteit – geen leerlingen) doorbreekt, is sluiting zeer nabij. En dat is prima. Slechte scholen bestaan vaak veel te lang.

betalen. De overheid mag geen eigen culturele voorzieningen in stand houden of privé instellingen financieren. Dit gaat over naar het zelfbeheer vanuit het culturele en geestesleven. “Staatscultuur” bestaat niet meer. Dat is eigenlijk net zo’n innerlijke tegenspraak als wanneer je het over “openbaar privé” zou hebben. Cultuur is niet alleen een privé-zaak maar ook een volstrekt individuele aangelegenheid die door het gelijkheidsbeginsel van de overheid weer tenietgedaan zou worden. Staat en cultuur hebben niets gemeenschappelijks!

De financiering van het culturele leven vindt in principe individueel plaats. Als ik een ander mens vraag iets voor mij te betekenen of te doen, dan kost hem/haar dat tijd. Tijd waarin hij/zij moet leven. Ik betaal hem/haar dus de kosten van dat stukje van zijn/haar leven dat hij/zij aan mij besteed. Dat gebeurt in een open overleg, waarin het beide mensen duidelijk wordt wat ze voor elkaar betekenen.

Er zijn echter onderdelen van het culturele leven, waarvan wij met z’n allen vinden dat ze niet afhankelijk mogen zijn van een individuele bekostiging, omdat ze in gelijke mate beschikbaar moeten zijn voor iedere burger. Daarover kan het rechtsleven beslissen ze collectief te financieren, zoals bijvoorbeeld het onderwijs en delen van ons cultureel erfgoed.

	Vrijheid	Gelijkheid	Broederschap
<i>De mensen als.....:</i>	Geestelijk-cultureel leven	Rechtsleven	Economisch leven
Individueen	Ieder mens is een kunstenaar en volledig vrij in de wijze waarop hij zich gedraagt en zich kan uiten, mits binnen de regels van het rechtsleven	Worden via wetgeving beschermd tegen inperking van hun geestelijke vrijheid	Financieren het geestelijk-culturele leven door middel van schenkingen: "Ik schenk je het geld voor jouw levensonderhoud, zodat jij vrij bent om mij te vermaken, te onderwijzen, te adviseren, te verzorgen etc."
Ouders	Hebben de vrijheid hun kinderen naar de school van hun keuze te sturen, ook al is die school niet in hun eigen buurt	Alle scholen worden gelijk behandeld als onderwijsinstellingen, niet als religieuze of overheidsinstelling	Niet het onderwijs maar de kinderen worden gefinancierd uit de collectieve middelen
Leden van een organisatie	Hoe groter de culturele pluriformiteit hoe beter. Volledige vrijheid wat betreft inhoud, doelstelling en wijze van optreden	Dienen zich te houden aan de rechtsnormen van de samenleving en vooral niet anderen in hun vrijheid te beperken	Organisaties worden niet gefinancierd door de overheid of het bedrijfsleven. Subsidies en sponsoring bestaan niet meer
Burgers		Bepalen bij referendum welke onderdelen van het culturele leven via de belastingen gefinancierd moeten worden	Collectief gefinancierde onderdelen van de cultuur zijn gratis toegankelijk voor alle burgers
Overheid	Speelt geen rol in het "bevoornden" van cultuur.	Regelt de financiën van de door belastingen betaalde onderdelen van het culturele leven	

Enerzijds is ieder mens een schepper. Hij schept gedachten, ideeën, idealen, uitvindingen, ontwerpen, kunst en literatuur.

Anderzijds is de mens een vernietiger. Hij vernietigt materie: voedsel, grondstoffen, delfstoffen.

Als schepper is zijn voedingsbron immaterieel, van geestelijke aard en behoren zijn activiteiten tot het geestelijk-culturele leven. Als vernietiger gaat hij om met de materie, de aarde en neemt daardoor deel aan het economische leven.

Scheppen kent geen grenzen, geen beperkingen. Onze gedachten en ideeën raken nooit uitgeput.

Vernietigen kan maar in zekere mate. De aarde beperkt onze mogelijkheden.

Maar, als we niet kunnen vernietigen, ons niet kunnen voeden, kleden en huisvesten, kunnen we ook niet scheppen: "mens sana in corpore sano": een gezonde geest in een gezond lichaam.

Scheppen en vernietigen moeten met elkaar in evenwicht zijn, zoals in een gezond organisme het zenuw-zintuig systeem in balans is met het stofwisselingssysteem.

Wat houdt beiden in evenwicht? Dat is het middengebied, het ritmische systeem van bloedsomloop en ademhaling.

Zo ook in een gezonde samenleving. Daar is een goede balans aanwezig als alle mensen "hart voor de zaak" hebben. Als vanuit sociale gevoelens en rechtvaardigheidsprincipes wetgeving kan ontstaan. Normen

De overheid, dat zijn we zelf!

Onze huidige parlementaire democratie stamt uit 1848, een tijd waarin de mensen anders waren dan nu.

Maar nog veel ouder is de oorsprong van onze democratie, het oude Athene. Deze oorspronkelijke democratie was geen indirecte (parlementaire) maar een directe democratie. "Van het volk, door het volk, voor het volk", zoals de Amerikaanse president Lincoln eeuwen later zou zeggen, hoewel hij misschien niet beseftte dat hij het over directe democratie had.

Waarom dan in ons land (en elders in de westerse wereld) de indirecte, parlementaire democratie?

Men dacht de macht van de heersende aristocratische elite, de koning en zijn ministers, het beste te kunnen weerstaan door hier een burgerlijke elite tegenover te stellen, het parlement.

Dit ook vanwege de toenmalige angst van deze burgerlijke elite voor het domme volk. Men ging er enerzijds vanuit dat er een *algemene wil* bestond, die boven de volkswil uitsteeg. De vertegenwoordiging van het volk door een politieke elite zou deze algemene wil beter dienen dan de individuele leden van de gemeenschap zelf.

Anderzijds vreesde men voor het verschijnsel dat wel "dictatuur van de meerderheid" wordt genoemd: het opleggen van de

en wetten die leiden tot een maatschappelijke meerwaarde, en niet worden gevoeld als een beperking. Dat kan alleen maar als de mensen het gevoel hebben deze wetten zélf te hebben bedacht. Als ze zijn ontstaan volgens een democratisch principe waarin iedereen een gelijke stem heeft in het al dan niet accepteren van wetsvoorstellen. Waarin ieder mens de gelegenheid krijgt om in zijn eigen hart de balans te voelen tussen het “scheppende” en “vernietigende” van een bepaald onderdeel van onze samenleving en vanuit dat gevoel kan meebeslissen over het gewenste evenwicht.

wil van een meerderheid aan een minderheid. Ook op basis daarvan pleitte men voor een politieke elite van vertegenwoordigers, die de belangen van het gehele volk zouden dienen, in plaats van die van de meerderheid.

Het was een tijd waarin het mannelijke aspect de overhand had en waarin het ging om macht en intellect. Maar ons bewustzijn is in die eeuwen veranderd. De vrouwelijke energieën komen in balans met de mannelijke en het gaat nu meer om intuïtie en praktisch gevoel. En dat heeft inmiddels bijna iedereen.

Dat betekent dat de parlementaire democratie die we nu hebben niet meer aansluit op wat wij als bevolking accepteren. De verschijnselen daarvan zijn de laatste jaren duidelijk herkenbaar, die hoeven hier niet nog eens breed te worden uitgemeten. Hoewel sinds de Franse tijd het juridische begrip “détournement de pouvoir” veilig is weggeborgen in dikke wetboeken, wordt het op z’n Hollands als machtsmisbruik nog vrolijk door bestuurders in praktijk gebracht. Ministers, parlementariërs, gedeputeerden, burgemeesters, wethouders, raadsleden en óók ambtenaren, allemaal bedwelmend door “l’ivresse de pouvoir”. En dat staat niet in een wetboek. Die “roes van de macht” wordt namelijk mede in stand gehouden doordat in ons huidige stelsel bestuurders in de media mateloos worden uitver-

Welstad?

Hoi, hoe gaat het met jullie?

Heel goed, we gaan verhuizen!

Goh, jullie wonen toch prima hier.

Is het vanwege het werk?

Nee, we gaan meedoen aan dat experiment van de nieuwe regering.

Werkelijk, gaan jullie naar Welstad, dat lijkt me zo eng.

Helemaal niet joh, we zijn naar een informatiedag geweest en we zijn ontzettend enthousiast geworden. Ze proberen daar werkelijk een heel sociale samenleving op poten te zetten. Samen leven, samen werken, alles samen doen. Gelijke mogelijkheden voor iedereen. Geen armoede, geen overmatige verrijking. Voor elkaar zorgen en elkaar helpen. En superveilig. Geen criminaliteit, geen verkeersslachtoffers, geen huiselijk geweld! Het lijkt ons fantastisch.

Nou, dat klinkt mooi. Waren er veel mensen op die informatiebijeenkomst?

Ja, wel een paar duizend, hè Bob? En je kreeg alles gratis, koffie met gebak, een lunch en een drankje met een borrelhapje. En jij mocht deze keer ook drinken hè Bob, ha, ha, ha! Want als je met het openbaar vervoer kwam kreeg je het treinkaartje terug. Geweldig hé! En dat is straks in Welstad ook zo. Iedereen krijgt een gratis woning. Je hoeft niets te kopen of te huren, het kost niks. En ook krijgen alle gezinsleden een gratis fiets. Want er mogen daar geen auto's rijden. Dat is natuurlijk vanwege het

groot. En daar is geen woord Frans bij! De bestuurders als radio en televisiesternen! Het is één groot anachronisme.

Het wordt hoog tijd dat we van dat alles afscheid gaan nemen. We hebben geen regerende koning meer met z'n adellijke vriendjes en ook geen politieke elite die beter of slimmer is dan de rest van het volk. Alles wijst weer in de richting van directe democratie. Terug naar de oorsprong van het Griekse woord: *demos*: volk en *kratos*: macht. Niet meer via anoniem gekozen parlementsleden maar voor iedereen. Iedereen moet kunnen meebeslissen. We zien het al op internet. Er wordt daar eigenlijk al geoefend met vormen van directe democratie.

In een nieuwe democratie gaat het erom het partijmonopolie met zijn abstracte partijprogramma's af te schaffen ten gunste van een vorm van directe democratie, waarin alle mensen als gelijkwaardige en mondige burgers beslissen over hun eigen wettelijke en juridische positie. In die zin vindt er door middel van directe democratie een verbreding plaats.

Anderzijds betekent de hier beschreven driegelede maatschappijstructuur een beperking van het werkingsgebied van de democratie door middel van een ontvlechting van het rechtsleven, het culturele leven en het economische leven. In de vere-

milieu én de veiligheid!

En er komen enorm veel voorzieningen, allemaal kosteloos. Natuurlijk scholen en kinderopvang, maar ook artsen en medische en sociale zorg. Ik weet niet hoe dat allemaal heet. Je kunt in ieder geval met al je problemen wel bij iemand terecht. En veilig dat het daar wordt! Je bent overal voor verzekerd, gratis natuurlijk! En het stikt er van de politie en ze hangen overal camera's op. Dat geeft écht een beschermd gevoel!

Wie betaalt dat allemaal? De mensen buiten Welstad?

Nee, het moet zichzelf bedruipen, want als het experiment slaagt, willen ze ons hele land zo organiseren.

Sorry hoor, maar van jullie salaris kan je dat toch allemaal niet betalen?

Jawel, ze hebben uitgerekend dat dat best kan. Je hoeft namelijk geen belasting te betalen. Je salaris wordt door je werkgever overgemaakt naar het stadsbeheer en zij zorgen er dan voor dat alle voorzieningen worden betaald. Ze mikken nu in Welstad op een doorsnee van de samenleving wat het inkomen betreft.

Maar waar moeten jullie dan van leven als je je hele salaris moet afstaan?

Nou, dat is heel goed geregeld, want kinderen krijgen niet alleen kindergeld, maar volwassenen krijgen ook oudergeld. Dat is ruim voldoende om van te leven. Je hebt immers veel minder kosten, want ook de winkels in Welstad worden spotgoedkoop.

nigingen en corporaties van ons culturele leven dient democratie te worden vervangen door individuele vrijheid, terwijl in een op associaties gebaseerd bedrijfsleven het democratisch principe plaats maakt voor functionele samenwerking.

Directe democratie houdt in dat burgers als mondige mensen over alles kunnen beslissen, zonder dat ze zich hoeven te bedienen van professionele parlementariërs. Dat betekent dat het democratische beslissingsproces niet alleen als gevolg van het wegvallen van besluitvorming in het culturele en economische leven eenvoudiger wordt, maar ook door een sterk vereenvoudigde formulering van de wetgeving. De wetten zullen niet meer bestaan uit een brei van spitsvondige artikelen, bestemd voor slaafse ambtenaren en rechters, waarbij de huidige ambtelijke bureaucratie vooral opereert op economisch en cultureel gebied, maar zullen slechts de primaire onderlinge relaties tussen mensen regelen, het werkelijke rechtsleven. Ze leggen wettelijk de veiligheid, normen en waarden en ontwikkelingskansen van ieder mens in onze samenleving vast. In volledig heldere en begrijpelijke taal, ook voor Jan met de pet.

De overheid, dat zijn we zelf! Wij beslissen met z'n allen over de zaken die we belangrijk vinden. Wij bepalen wat we doen

Geen BTW, hè! En er zijn geen rijke patsters, want de uitkering is voor iedereen gelijk. Dat is mooi hè, die solidariteit! Ja, iedereen in Welstad is enorm sociaal voelend. Net als wij, hè Bob!.

We vinden net als de regering dat niemand in onze samenleving achter mag blijven.

Maar kunnen jullie dan nog naar de film en naar het theater, zoals je nu ook gewend bent?

Ja juist zelfs, want die zijn ook gratis, tenminste de voorstellingen die in Welstad draaien. Maar ook andere leuke dingen. Er worden overal cursussen in georganiseerd, waar je zo lang aan mee mag doen als je maar wilt. En er zijn speciale vakantiearrangementen voor een héél lage prijs.

O, we zijn zo enthousiast, we kunnen bijna niet wachten tot we er naar toe kunnen.

Ik hoop echt voor jullie dat je een goede beslissing hebt genomen.

Ja, dat weten we wel zeker.....ooh, alles gratis, heerlijk!

1½ jaar later

Hallo, Bep en Bob! Even Welstad ontvlucht?

Ja, hoe weet je dat? We houden het er niet meer uit. Het is er dodelijk.

Jullie zien er anders nog redelijk gezond uit. Wat is er dan zo dodelijk?

Alles, het leven. Je kunt er gewoon niet leven. Terwijl de regering nog zo had gezegd dat ze hun beste ambtenaren er op zouden zetten.

als het gaat over maatschappelijke onderwerpen die álle mensen aangaan. Dat zijn er niet zo veel meer in vergelijking met waar nu het parlement allemaal over praat. Als het economisch leven zijn eigen beheersorganen heeft, als het geestelijk-culturele leven wordt bestuurd door een eigen organisatie, dan blijft er voor het rechtsleven nog maar een beperkt gedeelte over waarop alle burgers invloed moeten kunnen hebben. In zo'n situatie is er ook nog maar een fractie van het aantal ambtenaren en overheidsinstellingen noodzakelijk.

Natuurlijk is er een regering nodig met een paar ministers die een aantal belangrijke zaken behartigen. Maar deze ministers zijn in feite onze serviceverleners. Ze zijn ons dienstbaar in het uitvoeren van de besluiten die wij met zijn allen hebben genomen. Zij besturen zoals conducteurs de tram besturen: de rails ligt er, de dienstregeling is bekend, de haltes zijn duidelijk aangegeven, zij hoeven alleen maar te stoppen wanneer wij in of uit willen stappen.

Zij zijn niet onze leiders. Leiders hebben we niet meer nodig in een directe democratie. Hun taakveld is nog maar heel beperkt. Ze hoeven zich niet meer bezig te houden met zaken uit de economie en het bedrijfsleven. Die worden behartigd door producenten, handel en consumenten in een daarvoor nieuw op te zetten beheersorgaan. Die ministers behoeven zich

*Maar deden die ambtenaren dan al-
les verkeerd?*

*Nee, dat is het niet. Het is de vrijheid. Je
hebt er geen vrijheid. En die ambtenaren
begrepen dat niet. Maar daar konden ze
eigenlijk ook niks aan doen. Het is het sys-
teem. Dat is fout.*

*Ja, dat idee had ik ook al. Maar jul-
lie waren zo enthousiast, waar is het dan
fout gegaan?*

*Nou, het begon al met het huis. Bob is zo'n
klusjesman, hè. Hij moet in de weekends
altijd iets te timmeren hebben. Anders ver-
veelt hij zich en wordt hij een zeurpiet, hè
Bob. Nou, daarom hadden we besloten op
zolder een dakkapel te maken, voor een
fijne speelkamer met zonlicht voor de kinde-
ren. Maar toen hij een bouwaanvraag deed,
zeiden ze dat het in Welstad helemaal niet
mocht. Want aan gratis woningen mocht je
helemaal niets veranderen. Nou, toen wilden
we liever een ander huis dat beter op de zon
lag. Maar daarvoor moest je op een wacht-
lijst tot er iemand weg ging. En er ging
natuurlijk niemand weg. Tenminste niet uit
de huizen die het beste op de zon lagen.
En er was ook nog iets anders waarom we
een nieuw huis wilden. Je weet, we zijn
fanatieke niet-rokers.*

Ja, dat weet ik.

*Dus toen we hoorden dat je in Welstad
nergens mocht roken, binnen niet en buiten
niet, waren we enorm blij. Jij toch ook, hé
Bob, jij rookt toch niet stiekem in het
schuurtje hé? Ha, ha, ha, ha. Nou, toen het*

evenmin te bemoeien met cultuur en geestesleven, dus ook niet met kunst, sport, onderwijs en de media. Ze zijn alleen verantwoordelijk voor het invoeren en het handhaven van de wetgeving, de wetten die wij als burgers belangrijk vinden. De besluiten die wij hebben genomen over zaken die gemeenschappelijk moeten zijn, die voor iedere burger gelden. Die niets te maken hebben met de economie of het geestelijk-culturele leven, maar slechts met het sociale leven, met het gebied waarin alle mensen gelijk zijn.

Zo'n afgeslankte overheid drukt niet meer zo onnoemelijk zwaar op onze begroting. Neemt niet meer zo'n enorm deel weg van onze welvaart, onze overvloed die we zouden kunnen hebben.

En wij zijn als burgers dan degenen die de initiatieven nemen voor nieuwe wetgeving. Niet meer een parlement, niet meer een regering, maar wij als burgers. Wij kunnen onderwerpen aandragen die wij belangrijk vinden en die via brede maatschappelijke discussies zullen leiden tot referendums. En dat kunnen alleen maar onderwerpen zijn die niets te maken hebben met beslissingen over het economische leven of het geestelijk-culturele leven. Daar staan wij op een heel andere manier als burger in. Als consument, als producent, als leraar, als musicus, als kunstenaar, als arts. Maar op die punten waarop wij

mooi weer werd begonnen onze Turkse buren elke dag te barbecueën. Dat waren ze gewend zeiden ze. De dikke rookwolken dreven onze tuin in, en die verschrikkelijke schroeilucht!

Maar toen we daarover klaagden bij stadsbeheer zeiden ze dat barbecueën de cultuurverschillen overbrugde en de integratie bevorderde. En dat het niet bewezen was dat iemand ooit van de barbecue van zijn buren kanker had gekregen. Zo lust ik er nog wel eentje!

En onze kinderen hadden het op school ook al zo vreselijk. Die kregen namelijk les van een imam. Een Nederlandse imam weliswaar, maar toch, het was een imam en hij had het de hele tijd over de Koran en zo. En zij wilden alleen maar spelen en leuke dingen doen. Maar ze moesten van hem op hun knieën zitten en bidden met hun gezicht naar het oosten. En toen we gingen vragen of ze niet naar een andere school konden, zeiden ze bij stadsbeheer dat dat niet kon omdat er anders scheve verhoudingen zouden zijn tussen allochtone en autochtone kinderen en de doelstelling van culturele integratie via gemengde scholen niet gehaald zou worden.

Nou, en nadat ik had besloten om maar te stoppen met werken zodat ik na school met de kinderen tenminste nog wat leuks kon gaan doen, toen stonden er opeens twee hoge ambtenaren van stadsbeheer bij ons op de stoep. Of ze met ons konden spreken. Over ons gebrek aan solidariteit. Want door

als mens gelijk zijn aan alle andere mensen moeten we met elkaar afspraken maken over hoe we met die gelijkheid omgaan, wat wij voor onszelf wensen maar ook voor onze medemens. Wat wij voor ons zelf niet willen en dus ook voor onze buurman niet. Op die punten kunnen wij discussies voeren die leiden tot nieuwe wetten.

En het is de kunst om dergelijke referendums en de maatschappelijke discussies die daaraan voorafgaan, zo op te zetten dat er ook werkelijk een uitkomst ontstaat die niet alleen kwantitatief is - 51% tegen 49% - maar ook kwalitatief, zodat daarin zich eveneens de tegenstanders kunnen vinden. Waarvan iedereen begrijpt dat niets zwart-wit, goed of slecht is, maar dat er nou eenmaal nadelen en voordelen aan een situatie zitten, afhankelijk van welke kant je hem bekijkt.

Het stemwaarde referendum

Bij directe democratie via referendums gaat het niet alleen om de overwinning van de getalsmatige meerderheid, maar vooral ook om de minderheid de mogelijkheid te bieden met argumenten de keuze om te buigen. Het gaat uiteindelijk om de kwaliteit van de genomen beslissing. Deze dient ook voor de minderheid acceptabel te zijn.

onze inkomens konden de kansarmen, zoals ze dat noemden, ook een normaal leven leiden, zoals wij zelf. Dat wilden wij toch niet van hen afpakken! Dat gebeurde namelijk als alle dubbele inkomens, van tweeverdieners dus, zouden stoppen met werken. Dan was er niet genoeg geld meer te verdelen voor de mensen in Welstad die geen werk hadden. Ze vonden dat heel asociaal van ons en dreigden ons met een korting op onze uitkering. En toen, na dat bezoek, zijn we volledig afgeknapt. Jij toch ook, hè Bob? Wij zijn toen naar onze huisarts gegaan, die zei dat hij het aanhangig zou maken. Nou, dat hebben we geweten, want er stonden ineens tientallen hulpverleners bij ons op de stoep. En het meest schandelijke was dat ze allemaal met de auto kwamen, terwijl wij alleen maar mochten lopen en fietsen. Maar we werden volledig gek van die lui. Wat de ene adviseerde werd door de andere sterk afgeraden. We wisten niet meer wat we moesten doen.

En toen besloten jullie te vertrekken?

Nee, dat waren we nog helemaal niet van plan. We wilden hulp, maar dachten niet aan opgeven of zo.

En in onze radeloosheid hebben we toen een belachelijke beslissing genomen. We durven het bijna niet te vertellen. We zijn naar die imam, die leraar van onze kinderen, gegaan. Nota bene de imam waar we zo de pest aan hadden. Maar hij gaf ons precies het antwoord dat we wilden horen. Hij zei

Daarom een referendum in maximaal 3 stappen. Na het 1^e referendum kan de minderheid via het 2^e referendum alsnog proberen de meerderheid te verkrijgen. Als dit lukt mag tenslotte de nieuwe minderheid (de meerderheid van het 1^e referendum) proberen dit in het 3^e en beslissende referendum weer terug te draaien.

Dit gebeurt echter niet door drie keer op dezelfde wijze naar de stemverhoudingen te kijken, maar doordat middels het 2^e en 3^e referendum de stemwaarde van het 1^e referendum kan worden verhoogd. Voor deze twee “stemwaarde referendums” moet je dus als minderheid meer uit de kast halen dan een eenvoudige kwantitatieve meerderheid. Het eerste referendum blijft het belangrijkste en wordt dus niet “vervangen” door het volgende referendum. Bij het 1^e (basis)referendum is het opkomstpercentage niet van belang. Bij de volgende stemwaarde referendums is het dat wel. De opkomstfactor (100% opkomst is 1) wordt vermenigvuldigd met de stemwaardefactor.

Een voorbeeld:

1^e (basis)referendum:

minderheid: 40%; meerderheid: 60%

2^e (stemwaarde)referendum: alsnog steun voor de minderheid: 80%; geen steun: 20%. De opkomst is 40%, dus factor 0,4. De door de minderheid behaalde stemwaarde is dan $80/20 \times 0,4 = 1,6$

namelijk dat onze kinderen het niet prettig vonden op school en dat we daarom maar beter konden vertrekken. Nou, dat was dus de druppel. En nu staan we hier. Op zoek naar een huis in ons oude dorp. Weet jij nog iets.

Ja, ik weet een mooi huis dat binnenkort vrij komt, maar dat is niet gratis! Ha, ha, geen probleem, als hier de vrijheid maar gratis is.

Zeker, en helemaal niet eng, zoals jullie weten.

De stemmen van de minderheid in het 1^e referendum mogen dus met 1,6 worden vermenigvuldigd: $40 \times 1,6 = 64\%$. Dit betekent dus een hoger percentage dan de oorspronkelijke meerderheid. Deze krijgt nu de kans om in het 3^e en laatste referendum alsnog zijn stemwaarde boven de 64% te brengen.

3^e (stemwaarde)referendum: steun voor de oorspronkelijke meerderheid: 60%; geen steun: 40%. De opkomst is 80%, dus factor 0,8. De door de oorspronkelijke meerderheid behaalde stemwaarde is dus $60/40 \times 0,8 = 1,2$. De stemmen van de oorspronkelijke meerderheid mogen dus met 1,2 worden vermenigvuldigd: $60 \times 1,2 = 72\%$. Dit geeft dus de definitieve uitslag van het referendum: 72% vóór en 64% tegen. Maar wel met de mogelijkheid voor de uiteindelijke minderheid om twee keer met uitgebreide maatschappelijke discussies de beslissing om te buigen.

	Vrijheid	Gelijkheid	Broederschap
<i>De mensen als...:</i>	Geestelijk-cultureel leven	Rechtsleven	Economisch leven
Individuen	Ideevorming vindt plaats in kringen en corporaties, de vroegere politieke partijen. Ondersteuning wordt gezocht voor aan een referendum te onderwerpen besluiten	Kunnen zich verkiesbaar stellen voor ministersposten	
Burgers		Mogen vanaf hun 18 ^e jaar meedoen aan een referendum Iedereen boven de 18 mag een referendum uitschrijven en organiseren, mits via een wettelijk vastgelegd protocol	
Rijksoverheid	Trekt zich volledig terug uit het culturele leven. Subsidies verdwijnen. Bemoeit zich niet met onderwijs, kunst, sport, cultuur en religie	Bestaat uit enkele ministeries. Maakt wetgeving voor een nieuw democratisch stelsel.	Trekt zich volledig terug uit de economie. Overheidstaken worden of volledig geprivatiseerd of in concurrentie uitbesteed aan particuliere bedrijven
Gemeentelijke overheid	Ook op gemeentelijk niveau wordt directe democratie ingevoerd. Alle gemeentelijke taken worden afgestoten die geprivatiseerd kunnen worden, Per gemeentelijk referendum wordt hierover beslist. Evenals over de afschaffing van het gemeentebestuur. Uitvoering van de enkele resterende taken geschiedt zo mogelijk door vrijwilligers		
Provinciale overheid	Als hun invloed op het culturele en economische leven wegvalt zijn provincies overbodig. De gemeenten kunnen de resterende taken overnemen ,		

The Stairway To Heaven

Het is nu inmiddels vijf jaar geleden dat in ons land per referendum de veelbesproken milieuladder is ingevoerd. Vooruitlopend op Europese regelgeving die volgens de bevolking veel te lang op zich liet wachten en bovendien niet adequaat zou zijn. In het buitenland werden deze milieuladders meteen al met een mengeling van jaloezie en ironie de “Stairway to Heaven” genoemd. Inmiddels zijn Europa en een aantal landen daarbuiten aan het volgen en hebben voor enkele productgroepen milieuladders ingesteld.

Voor degenen die nog niet weten wat de milieuladder is: voor iedere groep van producten, zoals voedingsmiddelen, kleding, bouwmaterialen, auto's, etc. hebben consumenten, handel en producenten afspraken gemaakt. Alle producten worden ten opzichte van elkaar beoordeeld op hun milieubelasting in de ruimste betekenis, dus ook de productieomstandigheden zoals kinderarbeid worden hieronder begrepen. Dit leidt tot een rangorde, een “ladder” van meest vervuilende producten onder aan de ladder tot minst vervuilende producten boven aan de ladder. Op de meest vervuilende producten komt een heffing die groter is naarmate het product lager op de ladder staat. Deze heffingen worden in een fonds gestort, waaruit de vergoedingen worden betaald voor de minst vervuilende produc-

De milieuladder

Wij zijn nog steeds kinderen van Moeder Aarde, al zal zij het ondankbare kroost dat ze heeft voortgebracht wel eens vervloeken. Nu, op haar oude dag, ziet zij dat hebzucht en afgunst zich op haar richten, terwijl ze had gehoopt dat haar kinderen broederlijk en zusterlijk tot in lengte der jaren voor haar zouden zorgen. Zij weet dat ze ook haar kinderen meesleept in haar ondergang, alleen zij weten dat zelf niet. Onbewust als ze zijn blijven ze doorgaan met deze langzame zelfmoord, onderdeel van een merkwaardig uitroeisysteem waarbij de doodseskaders zichzelf op de dodenlijst hebben gezet.

Bewust zijn!

Eens, in het Carboon, was de gehele aarde bedekt met reusachtige bossen. De atmosfeer was toen vol van CO₂ en andere giftige gassen, waarin mensen en dieren niet kunnen leven. Eeuwenlang hebben die enorme wouden al deze gassen aan hun eigen afvalproducten gebonden en in de vorm van kolen, olie en aardgas diep in de aardkorst veilig opgeborgen.

Zo kon het leven zich vervolgens in een zuurstofrijke atmosfeer ontplooiën.

Wat bezielt ons dan dat we die stoffen in nauwelijks honderd

ten; de hoogste vergoeding voor het meest milieuvriendelijke product het hoogst op de ladder. Het systeem is gesloten, er zijn geen overschotten en er wordt ook geen belastinggeld aan besteed, het financiert zichzelf. De consumenten- en milieuorganisaties hebben het principe direct omarmd. De industrie was aanvankelijk fel tegen. Zij vreesden voor algemene prijsstijgingen, een kopersstaking en een scherpe omzetsdaling. Toen de overheid echter toezegde dat alle huidige subsidies en heffingen zouden worden afgeschaft, waren ze morrend bereid om mee te doen.

Langzamerhand begint de industrie echter de winst van het systeem te beseffen. Zij krijgen namelijk uitzicht op een aanzienlijke extra investeringsruimte voor innovatieve producten. Zaten ze voorheen in de vicieuze cirkel van: gebrek aan omzetverwachting, dus gebrek aan krediet, dus geen productie, dus geen omzet. Nu kunnen ze deze doorbreken en de benodigde extra investeringen doen op basis van de garantie van een korte terugverdientijd. Daarbij wordt die gewijzigde bedrijfspolitiek nog versterkt door de lagere omzetverwachting op hun gangbare, minder milieuvriendelijke, producten.

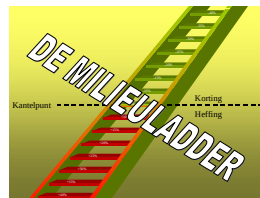
Op het economisch platform van producenten en consumenten hebben interessante onderhandelingen plaatsgevonden. De belangrijkste vraag was steeds: hoe hoog moeten de kortingen en de heffingen op

jaar weer vrij laten komen? Waarom beseffen we niet dat we met het opstoken van die fossiele producten opnieuw het leven beëindigen?

Eigenlijk zou voor elke liter brandstof die we verbruiken (en verbruikt hebben!) een nieuwe boom geplant moeten worden, net zolang tot alle brandstof op is en de aarde weer helemaal met bos is bedekt.

Weer terug naar het Carboon! Dat schiet dus ook niet op.

Ook kernenergie is niet de oplossing. Daarmee zadelen we onze kinderen op met een levensgevaarlijk afvalprobleem. Het vrijmaken van aan de materie gebonden energie kunnen we beter aan de zon overlaten, daar gebeurt het voortdurend. En wij ontvangen op aarde alleen de vriendelijke straling, nou ja, ontvingen, want het gat in de ozonlaag boven de zuidpool is al zo groot als 700 keer de oppervlakte van Nederland en het zal nog wel even duren voordat het dicht is.

We kunnen de aarde nog redden als we ons egoïsme laten varen en afspraken proberen te maken. Het terugdringen van milieuvervuiling is namelijk de verantwoordelijkheid van het econo-

iedere trede van de ladder worden vastgesteld? Als we ze te laag maken is het economisch effect en dus het milieueffect te klein. Zijn ze te hoog dan dreigt de totale omzet omlaag te gaan. Omdat het echter gaat om in zo kort mogelijke tijd het maximale milieueffect te bereiken, moeten de kortings- en heffingspercentages zo hoog mogelijk zijn. De oplossing ligt in de aard van het laddersysteem zelf. Aanvankelijk staan een groot aantal gangbare, doorontwikkelde en iets milieuvriendelijker producten, nog "boven de streep" en ontvangen dus een korting. De industrie is gebaat bij hoge percentages om zo bij lage kosten veel geld over te houden voor de "race" tussen nieuwe, milieuvriendelijke, producten.

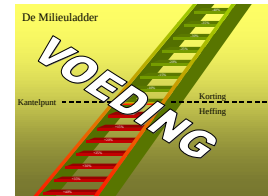
In de auto-industrie bijvoorbeeld is sinds de invoering van de milieuladder in Europa en Amerika al veel veranderd. Opeens kwamen alle merken met een hybride auto en zijn een groot aantal producenten serieus met waterstofmotoren bezig. Een "normale" auto met benzinemotor staat onder aan de ladder en is duurder dan die innovatieve modellen.

Maar boven aan de ladder woedt de strijd tussen de echt duurzame motoren en worden al langer bekende technieken om auto's volledig emissievrij te maken ineens productierijp en kunnen vanwege de maximale kortingen met de andere auto's concurreren. En wie zou er een probleem kunnen hebben om bijvoorbeeld op water te

mische leven zélf: van het bedrijfsleven én de consumenten. Voorkomen moet worden dat de verkeerde producten worden gefabriceerd, aangeschaft en gebruikt. Dit moet met economische principes worden opgelost, gebaseerd op afspraken tussen producenten en consumenten. De huidige impasse, waarbij bedrijven niet willen investeren in milieuvriendelijke producten omdat consumenten de (hogere) prijs ervoor niet willen betalen, moet worden doorbroken.

We kunnen deze afspraken niet overlaten aan regeringen. Dat merken we aan de mislukte conferenties en niet gesloten verdragen. De overheden beschermen altijd de belangen van hún nationale bedrijfsleven.

Alle wetgeving en afspraken over het terugdringen van emissies werken niet als deze niet leiden tot het duurder worden van vervuilende producten en het goedkoper kunnen produceren van duurzame, schone producten. Milieubelasting, brandstofheffing en het kunnen verhandelen van emissierechten zijn stuk voor stuk lapmiddelen die uitsluitend ons geweten zuiveren maar niet de aarde. Schone emissieloze technieken bestaan allang, maar krijgen geen voet aan de grond omdat de uitvin-

rijden of met een magneetmotor als dat even goed en zelfs goedkoper is dan rijden op benzine, biobrandstof en niet-duurzaam geproduceerde waterstof? Zeker de kopers van nieuwe auto's niet, maar evenmin de eigenaren van bestaande vervuilende auto's die voor een paar duizend euro een inbouwkits kunnen aanschaffen waardoor ze geen benzine meer hoeven te tanken!

Ook een ander bijzonder gunstig neveneffect van de milieuladder begint inmiddels merkbaar te worden: de sanering in de landbouw is gestopt. Doordat de landbouwproducten van eigen bodem, en dan vooral de biologische, boven aan de milieuladder staan, zijn ze goedkoper geworden dan de gangbare importproducten en wordt het in ons land weer aantrekkelijk om te "boeren". Zo zien we zelfs een toename van de kleinschalige land- en tuinbouwbedrijven, die zich weer vestigen op voormalige boerderijen en met relatief weinig grond toch een goed bestaan kunnen opbouwen. Het nadeel dat ontwikkelingslanden nog steeds niet voordelig hun producten in het westen kunnen afzetten, wordt gecompenseerd doordat zij ook de milieuladder hebben ingevoerd en daardoor hun eigen producten op de lokale markt nu goedkoper zijn dan de producten die de multinationals tot dan toe in deze landen dumpten.

Ook voor andere vervuilende productgroepen zoals ruimteverwarming, elektriciteitsopwekking en de vliegtuigindustrie zijn

ders letterlijk en figuurlijk om zeep worden geholpen of worden afgekocht door de gevestigde orde.

We kunnen zowel ons geweten als de aarde zuiveren als we onszelf dwingen het juiste systeem te introduceren om schone en duurzame producten in zeer korte tijd concurrerend op de markt te brengen en daarmee vuile wegwerpproducten uit diezelfde markt te prijzen.

Alleen een beetje subsidie hier en wat brandstofheffing daar werken uiterst irritant en verwacht dan helemaal niet dat de consument wel wat meer wil betalen voor een schoon milieu. En dus wordt het niet gekocht, en dus ook niet geproduceerd en de vervuilingsspiraal blijft bestaan.

De enige oplossing om deze vervuilingsspiraal te doorbreken is het invoeren van een prijsvormingssysteem waarmee in zeer korte tijd grote milieuwinst is te boeken en waarbij op het economisch platform zich niemand verliezer voelt. De industrie niet, de handel niet en de consument niet. En ook de overheid niet. Deze hoeft geen beperkingen meer op te leggen aan zijn bedrijfsleven, maar slechts via kaderwetgeving de invoering verplicht te stellen. En moet zich er verder niet meer mee bemoeien. De uitvoering vindt plaats op het platform van producenten, handel en consumenten.

inmiddels dergelijke milieuladders ingesteld. Misschien wordt dan zelf je eigen elektriciteit opwekken met behulp van een warmtepomp en zonnecellen wel veel goedkoper dan groene stroom. Of wordt het luchtverkeer met zeppelins ineens economisch interessant.

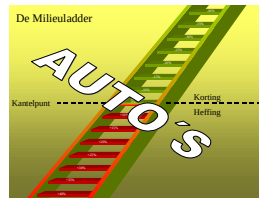
De invoering van de milieuladder laat ook een zeer interessant effect zien op het wegvloeien van productie naar de zogenaamde lage lonen landen, zoals Oost Europa, maar vooral India en China. Dit was eerder een reden om in Europa en Amerika toch weer invoerheffingen op te leggen voor producten uit die landen.

Dat is echter nu niet meer nodig! Zolang die producten nog onderaan de milieuladder staan, zijn ze duurder geworden dan onze duurzame lokale producten, dus worden ze dramatisch minder verkocht. De verkoop van Chinese schoenen is de laatste jaren met 50% gedaald en van Europese schoenen meer dan verdriedubbeld! De oneerlijke concurrentie tussen onder slechte arbeidsomstandigheden geproduceerde plastic schoenen en zeer duurzame en degelijke leren schoenen van Nederlandse makelij is voorbij. De laatste zijn dankzij de milieuladder weer betaalbaar. Als China weer wil concurreren zal het producten moeten maken die hoger op de ladder komen te staan. Maar die zullen zeker duurder zijn en de concurrentiepositie van andere producenten niet aantasten.

Het principe is per productgroep een gesloten systeem van kortingen en heffingen rondom het gemiddelde tussen nul-emissie en actuele emissie. Daarbij is het de doelstelling dit gemiddelde zo snel mogelijk naar 0 te brengen. Door de heffingen worden fondsen gevormd waaruit de kortingen worden gefinancierd. Deze houden elkaar in evenwicht. Er is dus geen sprake van subsidie of belasting van de kant van de overheid, zodat daarmee ook de prijzen niet stijgen, wat nu wel het geval is.

Per productgroep zal voor ieder product de emissiewaarde op een schaal (milieuladder) van 0 tot 100 moeten worden vastgesteld, waarbij 100 de emissie is van het meest vervuilende product in de groep. Het gaat dus uitsluitend om het bepalen van de relatieve waarden van de producten. Er behoeven geen gedetailleerde absolute emissieberekeningen te worden uitgevoerd.

Het omslagpunt tussen de kortingen en heffingen, de nulrede van de ladder, ligt op het punt waarop het totaalbedrag van de verleende kortingen op alle producten boven de nulrede gelijk is aan het totaalbedrag van de geïnde heffingen op alle producten onder de nulrede.

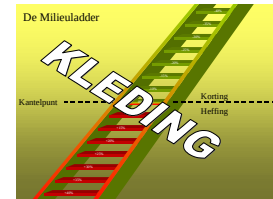

Op die manier wordt het voor van oudsher innovatieve Nederlandse en Europese bedrijven veel minder interessant om naar lage lonenlanden uit te wijken. Hun toppositie op de milieuladder kunnen ze vooralsnog beter behouden op basis van de gunstiger vestigingsfactoren in hun "thuisland".

De angst die bij de invoering van de milieuladder bestond dat louche handelaren en detaillisten de heffingen niet zouden afdragen en er zo valse concurrentie zou ontstaan, is ongegrond gebleken. De markt corrigeerde zich namelijk zelf doordat de overtreders door hun branchegenoten direct op de zwarte lijst werden gezet en werden gedwongen hun heffingen aan het ladderfonds af te dragen.

Voor de producten onder de nultrede wordt de verkoopprijs verhoogd met een oplopende heffing, en voor de producten boven de nultrede met een oplopende korting volgens een schaal die per productgroep wordt afgesproken. Pas als deze afspraken zijn vastgelegd tussen producenten, handel en consumenten mag het product op de markt worden gebracht. Ieder jaar wordt opnieuw de positie van de nultrede bepaald aan de hand van het resultaat van het afgelopen jaar: hebben, naar verwachting, de kortingen de heffingen overtroffen, dan gaat de nultrede omhoog. Zodat er steeds meer milieuvriendelijke producten onder de streep komen te staan en de heffings- en kortingsbedragen jaarlijks omlaag gebracht kunnen worden.

De milieuladders dienen nationaal en soms zelfs regionaal te worden ingevoerd, omdat vervoersafstanden een grote invloed hebben op de milieueffecten van een product. Chinese kleding staat in China minder laag op de ladder dan bij ons, en onze tomaten staan hier hoger dan in China. De lokale afzetmarkten worden belangrijker zonder dat de vrije wereldhandel wordt belemmerd.

	Vrijheid	Gelijkheid	Broederschap
<i>De mensen als.... :</i>	Geestelijk-cultureel leven	Rechtsleven	Economisch leven
Individuen	Grotere vrijheid om in het bedrijfsleven creativiteit te ontplooiën voor innovatieve concepten		Kopen milieuvriendelijke producten omdat deze voordeliger zijn dan milieu-vervuilende
Burgers		Krijgen het recht om per referendum de milieuladder in te voeren en zonodig aan te passen	
Overheid		Kaderwetgeving voor het verplicht instellen van milieuladders	
Consumenten		Krijgen de beslissende stem in de positie van het product op de milieuladder	Volwaardige gesprekspartners bij de totstandkoming van de afzonderlijke milieuladders
Handelaren en dienstverleners			Per productgroep beheren zij samen met producenten en consumenten de milieuladders en ladderfondsen
Producenten			Te verwachten extra kapitaal uit het ladderfonds biedt ruimte voor het verkrijgen van innovatiekredieten

De schoenenbon

Het ging slecht met de kleine stad. De bedrijven en de detailhandel kwijnden weg. De werkloosheid was hoog en iedereen bewaarde zijn geld voor nóg slechtere tijden. Ook het stadsbestuur deed vanwege de lage belastinginkomsten niets meer aan het onderhoud van straten en pleinen. Kortom, het was er een trieste boel.

Om nog maar niet te spreken van het paradedepaard van de stad, de schoenenfabriek. Met ruim 2000 werknemers de grootste en bekendste van het land. Hele goede schoenen maakten ze er. Al jaren lang op dezelfde ambachtelijke en degelijke manier. Maar nu puilden de magazijnen uit met onverkochte pumps en molières. Iedereen liep immers op van die goedkope importsloffen van nepleer en neprubber.

Als de fabriek failliet zou gaan, wat algemeen werd verwacht, zou het helemáál gedaan zijn met de stad.

En ja hoor, de directeur riep op een dag het personeel bijeen. Natuurlijk om de sluiting van de fabriek aan te kondigen. Maar dat deed hij niet. In plaats daarvan kwam hij met een plan, waarvoor hij de medewerking van het personeel vroeg.

Inderdaad kon hij de lonen niet meer betalen, zodat hij eigenlijk iedereen moest ontslaan en de fabriek failliet zou gaan. Maar hij had duizenden paren schoenen in zijn ma-

Interest of interesse?

We hebben gezien dat geld noodzakelijk is voor de bevordering van het welzijn. Vooral naarmate in onze huidige mondiale economie, die is geëvolueerd van zelfverzorging en ruilhandel naar een geldeconomie met arbeidsdeling, niet meer in de eigen behoeften wordt voorzien, maar iedereen in feite voor de behoeften van de ander presteert.

Twee van de belangrijkste zaken die een dergelijke gezonde, cultuurbevorderende, economie verzielen, zijn het inkomen zonder dat daar een prestatie tegenover staat en de kapitaalvorming die daarmee gepaard gaat. Dit zijn ziekmakende processen die veroorzaken dat er te weinig geld is voor hen die wel iets presteren omdat geld wordt vastgehouden en onttrokken aan het vrije geldverkeer, waardoor de inkomensverhoudingen scheef komen te liggen.

Met prestatieloos inkomen wordt hier niet direct bedoeld de werklozen met een bijstandsuitkering of de bejaarden met AOW, daar komen we hierna nog op terug. Nee, het grote probleem zijn de bezitters van grote vermogens in kapitaal en onroerend goed.

gazijn en ze maakten nog steeds de beste schoenen van de wereld. Het zou toch doodzonde zijn als dat allemaal waardeloos zou worden.

Er was één manier om door te kunnen gaan, zei hij. Dat was wanneer het personeel het grootste deel van het loon in schoenen zou ontvangen. In waardebonnen; elke bon voor één paar schoenen, binnen een jaar af te halen, anders zouden de magazijnen te vol worden.

Het personeel was beduusd. Maar wat moesten ze. Per saldo gingen ze er niet op achteruit en ze konden doorwerken. Heel wat beter dan werkloos met een onzekere toekomst. Dus ze stemden er mee in en iedereen kwam aan het eind van de maand thuis met een aantal waardebonnen, elk goed voor één paar schoenen, uiterlijk na een jaar op de fabriek af te halen. De datum op de bon hielp ze er aan te herinneren.

Maar wat moesten ze met al die schoenen? Met verpatsen aan familie en kennissen kwamen ze nóg niet van hun bonnen af. En zelf een schoenenwinkel beginnen was al helemaal geen optie. Als de fabriek de schoenen niet verkocht, raakten zij ze zelf natuurlijk ook niet kwijt.

Dus gingen ze met de bonnen leuren. Bij de winkels en bedrijfjes in de stad. De bakker wilde na veel gezeur voor een schoenenbon wel een tijdje brood leveren. Natuurlijk minder broden dan de schoenen waard

Eén van de belangrijkste oorzaken van het oppotten van geld is speculatie, een interessant woord voor het bevredigen van goklust. In het casino wordt er ook op gespeculeerd dat het balletje rolt waar het moet rollen. Het verschil is alleen dat je in het casino uiteindelijk altijd verliest en op de kapitaalmarkt meestal niet. De over de wereld vliegende speculatiekapitalen hebben een duizelingwekkende omvang bereikt. Deze financiële gokmarkten bepalen in feite de monetaire situatie in de wereld en niet de centrale banken. Deze kunnen niet meer voorkomen dat nog meer geld uit de productiesfeer naar de speculatiesfeer wordt getrokken.

Een voorbeeld: 140.000 werknemers van de Peugeot groep genereerden in het eerste halfjaar van 1998 een recordwinst van omgerekend 330 miljoen dollar. In dezelfde periode echter zorgden slechts 340 handelaren van de Citibank met hun deviezenspeculaties voor een winst van 552 miljoen dollar. Per persoon komt dit neer op een 400x zo groot resultaat!

Werkelijke economische productiviteit en parasitaire inkomens verhouden zich hier dus als 1 op 400! Geen wonder dat speculatie een exponentiële groei doormaakt, terwijl er steeds minder interesse is voor investeringen in échte productie. Individuele

waren. Hij nam immers het risico dat hij de bonnen niet kwijt kon. Ook de groenteboer en de slager waren uiteindelijk bereid schoenenbonnen aan te nemen, mits zij er natuurlijk goed uitsprongen.

En zo accepteerde de hele middenstand in de stad uiteindelijk de schoenenbonnen. Uiterlijk morrend, maar van binnen handen-wrijvend, zoals het een goede handelaar betaamt.

En de fabrieksarbeiders waren in hun sas. Ze kwamen voor de dagelijkse levensbehoeften van hun bonnen af en bewaarden hun opgespaarde geld voor noodzakelijke grote uitgaven. Bijvoorbeeld voor de gemeentelijke belastingen.

En intussen probeerden ook de middenstanders zo snel mogelijk van hun schoenenbonnen af te komen, voordat ze tegen de vervaldatum met bergen schoenen zouden zitten.

Ze besloten dan ook de boer op te gaan. Bij de agrarische bedrijven, de molenaars en andere toeleveranciers. Die accepteerden de bonnen onder de voorwaarde dat ze daarmee op hun beurt weer bij de middenstand konden kopen.

Binnen enkele maanden al vlogen zo de schoenenbonnen door stad en ommelanden heen en weer. En de economie bloeide op. De mensen kregen er weer lol in, er was werk aan de winkel! Ze lieten hun huizen

prestaties leveren steeds minder op, terwijl vermogenswinsten steeds groter worden.

Deze windhandel moet worden gestopt voordat het grootste deel van onze bevolking straatarm wordt van het werken en een heel klein deel schatrijk van het niet werken.

Daarom moet speculeren onaantrekkelijk worden gemaakt. (Wat het speculeren in onroerend goed betreft, zie het hoofdstuk "Het grondrecht op grond").

Het speculeren met kapitaal kan op twee manieren worden tegengegaan. Ten eerste zullen de effectenbeurzen hun aantrekkingskracht als gokparadijzen voor prestatieloze inkomens moeten verliezen. Dit kan als steeds meer ondernemingen SLO's worden en dus niet meer beursgenoteerd zijn en hun investeringen op een andere wijze regelen (zie Slaaf Loze Ondernemingen). De belangrijkste maatregel tegen geldspeculatie is het zorgen voor een stabiele geldmarkt, waarbij de rente én de inflatie beide rondom de 0% blijven hangen. Dit geeft ook stabiele valutaverschillen (zolang die er helaas nog zijn) en zorgt ervoor dat de lol voor de speculanten er al snel af is. Die moeten het immers hebben van een instabiele geldmarkt met wisselende valuta en renteschommelingen.

verbouwen. En in de stad werden nieuwe pleinen en parken aangelegd. Kortom, de “schoenenbon-economie” liet de stad weer floreren.

En, naarmate het einde van het jaar na de eerste uitgifte van de bonnen naderde, werd de bedrijvigheid steeds koortsachtiger. Iedereen wilde van zijn “oude” bonnen af en probeerde “jonge” bonnen te bemachtigen. Degenen die op de vervaldatum toch nog te veel bonnen hadden, schonken de schoenen dan maar aan familie en kennissen die het minder breed hadden.

Zo had een schoenenbon in zijn korte maar vruchtbare “leven” van een jaar een veelvoud van zijn waarde aan producten, diensten en schenkingen mogelijk gemaakt, voordat hij “stierf” aan de poorten van het fabrieksmagazijn.

Uiteindelijk liep de hele stad weer op de “eigen” schoenen, in plaats van op importsloffen. De fabriek draaide vrolijk door en kreeg weer meer bekendheid en afzet in de betere kringen in binnen- en buitenland. En iedereen verbaasde zich erover waarom de levensstandaard in het stadje zoveel hoger was dan die in de rest van het land.

Maar de grootste boosdoener van onze geldeconomie is de rente waarmee kapitaal prestatieloos groeit.

Lange tijd was het verboden om rente te vragen voor geld dat men aan iemand had uitgeleend (en dat is het nog steeds in sommige islamitische landen). Dat was toen vanzelfsprekend omdat het de gewoonte was om bij elkaar te lenen. Mijn interesse in degene die mij geld verschuldigd was, lag in de mogelijkheid dat ik later ook bij hem zou kunnen aankloppen voor een lening. Lenen en uitlenen gaf een wederzijds belang in elkaars activiteiten, in de onderneming van de ander. Mijn "winst" was het vertrouwen dat de ander met mijn geld zoveel rendement maakte dat hij mij niet alleen kon terugbetalen maar daarbovenop ook op zijn beurt mij een lening kon verschaffen. Als je voor het uitlenen geld zou vragen zou dat dubbelop zijn en een onterechte woekerwinst betekenen.

Als we tegenwoordig rente betalen voor het geld dat we lenen, kopen we daarmee in feite de plicht af om hetzelfde bedrag te zijner tijd ook weer terug te lenen. De vroegere “interesse” in elkaars ondernemingen is nu “interest” geworden, geabstraheerd tot een rentepercentage. De oorspronkelijke intermenselijke kwaliteit is nu uitsluitend meetbare kwantiteit.

Als geld niet rolt stinkt het

Als geld werkelijk de tegenwaarde is van de producten die ik er voor kan kopen, dan zou ik er ook net zo mee om moeten gaan als met die producten. Dit klinkt cryptisch, dus een eenvoudig voorbeeld:

A. heeft een appelboomgaard en heeft uitgerekend dat de oogst dit jaar voor 10.000 euro aan appels oplevert. Maar het is een prima fruitjaar en dus komen er veel meer appels op de markt dan er direct vraag naar is. De kans is dus groot dat hij er nu maar de helft van de prijs voor krijgt of dat ze op de veiling worden doorgedraaid.

Dus wil hij ze na de oogst bewaren, misschien wel tot het volgende voorjaar als iedereen weer zin krijgt in vers fruit. Maar zo vers is zijn fruit dan niet meer, ondanks het dure koelhuis waar het naar toe is gebracht. Om de transport- en bewaarkosten er uit te krijgen zou hij ze bovendien ook nog voor meer dan 10.000 euro moeten verkopen, maar hij krijgt er waarschijnlijk niet meer dan 9000 euro voor. Dit "prima" fruitjaar kost hem dus uiteindelijk zeker zo'n 2000 euro.

B. heeft geld, namelijk 10.000 euro. Hij wil er appels voor kopen, maar hij merkt dat het een prima fruitjaar is, zodat er veel appels de koelhuisen in gaan. Dus besluit hij te wachten tot het volgende voorjaar, zodat hij dan de appels goedkoper kan aanschaffen. Intussen zet hij zijn geld op de bank, waar-

Als gevolg van de rentevergoeding voor kapitaal en kredieten dreigt onze economie echter volledig uit de hand te lopen!

Van iedere euro die wij uitgeven bestaat bijna 50% uit rentekosten! En als er niets verandert zal dat niet-productieve geldaandeel in de komende tijd explosief groeien. Omdat het gebaseerd is op het verfoeilijke principe van "rente op rente". Uitstaande kapitalen kennen als gevolg van dit principe een exponentiële groei. Stel, 2000 jaar geleden, in het jaar 8 van onze jaartelling, heeft iemand 1 eurocent belegd met een rente van 3%. Het kapitaal dat zijn familie nu mag opstrijken bedraagt meer dan 100 triljard euro, dat is 100 met 21 nullen! Dit is een onvoorstelbare hoeveelheid, waarvan alleen Dagobert Duck kon dromen. Bij een dergelijk rentepercentage, normaal voor onze huidige begrippen, verdubbelt het kapitaal eens in de 24 jaar. Zonder dat je er iets voor hoeft te doen. Maar dit maakt de economie ziek, net als in een ziek lichaam waarin de kankercellen eveneens exponentieel groeien en uiteindelijk tot de dood leiden als de celverdubbeling niet wordt gestopt.

Bovenstaande maakt duidelijk dat onze geldeconomie rekenkundig aan zijn eind is. Maar de regeringen willen dit niet zien. Men denkt dat de exponentieel groeiende schulden wel met stijgende prijzen kunnen worden opgevangen of door het

voor hij rente ontvangt. Als het voorjaar is aangebroken koopt hij de appels van A. voor 9.000 euro en houdt dus 1000 euro plus 6 maanden rente over.

Gedurende dit halfjaar zijn de producten, de appels, dus met één derde in waarde gedaald ten opzichte van de tegenwaarde van die producten, het geld.

En dat gebeurt niet alleen met appels, maar met alle goederen. Zolang die niet zijn geconsumeerd of verbruikt, moeten ze worden getransporteerd, opgeslagen, gekoeld, beveiligd etc. Dat kost geld: bewaarloon en beheerskosten. Ondanks dat worden de meeste goederen in de loop der tijd minder waard. Zeker de gebruiksgoederen die slijten en verouderen. Die moeten worden afgeschreven. Dat doen we fiscaal ook allang.

Uit het voorbeeld zien we dus dat het veel interessanter is om je geld vast te houden dan om het voor aankopen te gebruiken. Want geld veroudert niet en verslijt niet, kent nauwelijks transportkosten en je krijgt zelfs een beloning als je het opslaat. Het is dus ook veel lucratiever om geld te "telen" dan om groente- of fruitteiler te zijn!

Door die situatie wordt echter het evenwicht verstoord tussen kapitaal en goederen. De geldhoeveelheid is te groot en goederen zijn te schaars. De geldstromen stagneren en er wordt onvoldoende geïnvesteerd in produc-

drukken van geld. Dit werkt echter beiden inflatoir en lost niets op. Intussen worden de rijken steeds rijker en de armen steeds armer. Ongeveer 80% van onze bevolking betaalt meer rente dan ze ontvangt, een bedrag dat blijft groeien. Het kapitaal van de 20% die meer rente ontvangt dan ze betaalt blijft eveneens groeien, ongeacht de huidige monetaire maatregelen.

Het is noodzakelijk dat we deze vicieuze cirkel doorbreken voordat ons geldsysteem explodeert en nog meer schade aangericht.

Hiervoor is het nodig dat we twee doelstellingen hebben:

1. Het stoppen van de exponentiële geldgroei door het afschaffen van de rente (op rente) inkomsten op kapitaal;
2. Het voorkomen dat kapitaal wordt achtergehouden als speculatieve koopwaar en het daarmee bereiken dat het kan gaan stromen en weer vruchtbaar wordt.

Beide doelen kunnen worden bereikt door één maatregel: het introduceren van "neutraal" geld met de volgende eigenschappen: Zolang neutraal geld op de bank staat levert het geen rente op, maar er moet een bewaarloon voor worden betaald, zeg 1% per maand;

tie.

Dit kan alleen worden opgelost als het geld net zo wordt behandeld als de goederen. We moeten geld dus ook afschrijven totdat het zijn waarde heeft verloren en ongeldig is geworden.

Dan zou de appeltransactie zó kunnen verlopen:

A. verkoopt direct na de oogst de appels voor 9.500 aan B.

Zo simpel?! Ja, omdat A. en B. weten dat dit de werkelijke waarde is van de appels én van het geld en dat deze waarde in de loop der tijd alleen maar minder wordt. Dat de appels én het ervoor gereserveerde geld uiteindelijk aan bederf onderhevig zijn.

En wie zou er nou met vers geld geen verse appels willen kopen?

- Het bewaarloon kan worden vermeden door het geld op een spaarrekening te zetten. Deze geeft weliswaar geen rente, maar daar staat tegenover dat in een economie met “neutraal” geld het spaargeld waardeverloopt. Inflatie bestaat niet meer;
- Neutraal geld wordt aanvankelijk uitsluitend giraal geïntroduceerd. Van een rekening met neutraal geld kan niet contant worden opgenomen, andersom natuurlijk wel. Als neutraal geld de overhand krijgt wordt ook contant geld uitgegeven in herkenbare series. Deze series worden ongeveer 1x per half jaar onaangekondigd ingetrokken;
- Neutraal geld wordt uitgegeven naast de Euro. Eurokapitalen worden niet aangetast, noch wordt de rentepolitiek van de Euro gewijzigd. Het is de bedoeling dat neutraal geld langzamerhand het bestaande geld verdringt;
- Neutraal geld maakt uiterst goedkope kredieten mogelijk en is dus zeer interessant voor innovatieve ondernemingen.

Door het invoeren van neutraal geld worden de rechten en de mogelijkheden van de huidige kapitaalbezitters niet aangetast. Hun vermogens blijven gewoon exponentieel groeien. Het zal alleen moeilijker worden die vermogensgroei te investeren

Het raadsel van het briefje van 5 Euro

In het stoffige zaagsel van de circuspiste vond de clown een verfrommeld briefje van 5 euro. Hij streek het glad, ging er mee naar de staljongen en zei: "Ik ben je tien euro schuldig, hier heb je alvast een briefje van 5, dan ben ik je nog maar vijf euro schuldig." De staljongen bedankte hem, ging met het briefje naar de dompteur en zei: "Ik ben je tien euro schuldig, hier heb je alvast een briefje van 5, dan ben ik je nog maar vijf euro schuldig." De dompteur bedankte hem en liep met het briefje naar de opperstalmeester en zei: "Ik ben je tien euro schuldig, hier heb je alvast een briefje van 5, dan ben ik je nog maar vijf euro schuldig." De opperstalmeester bedankte hem en ging met het briefje naar de directeur en zei: "Meneer de directeur, ik ben u tien euro schuldig, alstublieft, hier zijn vijf euro, dan ben ik u nog vijf euro schuldig." De directeur bedankte hem, nam de clown apart en zei tegen hem: "Hier heb je 5 euro, de andere vijf krijg je later."

De clown bedankte hem, gaf het briefje van 5 euro aan de staljongen en zei: "Nu staan we quitte." De staljongen betaalde vervolgens zijn schuld aan de dompteur, de dompteur aan de opperstalmeester en de opperstalmeester aan de directeur. De directeur nam de clown apart en zei: "Hier, clown, zijn de 5 euro die je nog van me kreeg." Zo kreeg de clown zijn briefje van 5 euro terug en alle anderen waren verlost van hun schulden.

door middel van het verlenen van hoogrentende kredieten. Goedkope kredieten van neutraal geld zullen hier de overhand gaan krijgen, zodat het ook voor hen op een bepaald moment noodzakelijk wordt met een lagere rente genoeg te nemen.

Zolang de centrale banken van Europa en Amerika de belangen denken te moeten verdedigen van een handjevol multimiljoenairs op deze wereld, wordt neutraal geld niet officieel ingevoerd. Maar dit is uiterst kortzichtig. Uiteindelijk worden de belangen van deze rijke elite prima gediend met een bloeiende en stabiele economie zonder inflatie en zonder de huidige ongezonde groei dwang.

Maar nog kortzichtiger is het dat men niet ziet dat 80 tot 90 procent van de bevolking het straks niet langer pikt en de regeringen wel zal dwingen iets te doen. Als het dan al niet te laat is.

	Vrijheid	Gelijkheid	Broederschap
<i>De mensen als....:</i>	Geestelijk-cultureel leven	Rechtsleven	Economisch leven
Individuen	Kunnen waarde vast sparen, zonder inflatie, zodat rente niet nodig is	De ongelijkheid tussen de rentebetalers en de renteontvangers is weggenomen	Hebben hogere inkomens door veel lagere kosten voor het bedrijfsleven
Burgers	Door het in omloop komen van achtergehouden kapitalen kan er met dezelfde geldhoeveelheid veel meer worden bereikt	Stemmen bij referendum over de invoering van neutraal geld	
Overheid		Bemoeit zich niet meer met het monetaire beleid. De centrale banken worden beheerd door het economische leven	
Consumenten			Door het wegvallen van de rentelasten worden producten zeker 30% goedkoper
Producenten	Hebben meer financiële ruimte voor creatieve innovatie in nieuwe duurzame producten		Zullen door goedkope kredieten meer investeren

Het recht op leven en dood

De mens van deze tijd wil steeds meer zijn leven in eigen hand nemen, ook waar het reikt aan de grenzen van geboorte en dood. We kiezen ervoor om met geboorteregeling en abortus zelf te bepalen of en wanneer we nakomelingen willen en velen van ons willen niet wachten op de “natuurlijke” dood, die we voor onszelf niet meer vanzelfsprekend vinden.

Waar vroeger de religieuze normen vanuit traditie en familie onze handelwijze bepaalden, nemen we nu meer en meer het lot van onszelf en onze toekomstige kinderen in eigen hand.

Met die bewustzijnsverandering is er tegelijkertijd ook een principiële discussie op gang gekomen over abortus en euthanasie. In hoeverre hebben we het recht het leven te benemen van onze toekomstige kinderen en van onze dierbare naasten?

Het is voor iedereen duidelijk dat het om het leven brengen van een ander mens moreel verwerpelijk is en maatschappelijk niet geaccepteerd. Dat moord wordt bestraft is logisch. Maar hoe zit het met situaties waarin we wel beschikken over leven en dood, maar hierbij -voor ons gevoel - geen andere mensen betrekken?

Het door middel van allerlei technieken voorkómen dat bij seksueel contact nieuw

De tol van het lot

Criminaliteit is in te delen in drie categorieën, die alle drie hun eigen effecten hebben op de samenleving en ook vragen om specifieke bestrijdingsmethoden.

1. Economische criminaliteit

Hiertoe behoort diefstal van geld en goederen, maar ook onrechtmatige verrijking, zoals het handelen in drugs en het smokkelen van wapens. Niet altijd zijn de daders no-toire boeven, maar behoren ze tot de witte boorden criminelen, zoals louche vastgoedmagnaten en andere witwassers van zwart geld. Ook dubieuze aandelenemissies en kredietconstructies kunnen tot de economische criminaliteit worden gerekend. Er zijn echter in de historie ook dieven geweest die later tot held zijn uitgeroepen, zoals Robin Hood. Het ligt met deze vorm van criminaliteit dus niet zo zwart – wit: is stelen van een crimineel wel crimineel?

2. Persoonlijke criminaliteit

Moord, doodslag, aanranding en verkrachting, allemaal duidelijke vormen van criminaliteit waarbij de ene persoon de ander iets aandoet, van zijn persoonlijke vrijheid berooft, tot in de uiterste consequentie van het benemen

leven ontstaat vinden we heel normaal en wordt zelfs gestimuleerd. Een hele vroege abortus, zoals bijvoorbeeld de “morning-after” pil wordt al tot die normale technieken gerekend.

Ook mensen die zelfmoord plegen kunnen we moeilijk nog straffen. En al nemen we het ons achteraf kwalijk dat we de betrokkene niet van zijn daad af konden brengen, we beschouwen zelfmoord toch min of meer als de ultieme verantwoordelijkheid van de persoon zelf. Mensen die voor een politiek ideaal in hongerstaking gaan, sterven vaak de heldendood!

Zo zou je kunnen zeggen dat het vraagstuk van leven en dood zowel een rechtsvraag als een vrijheidsprincipe is. Het recht om te leven mag mij niet door anderen worden afgenomen, maar de vrijheid om over mijn eigen leven te beslissen evenmin. Of ik daarbij in mijn vrijheid zondig tegen een of ander moreel gebod is niet aan anderen om te bepalen, maar is onderdeel van mijn eigen lot.

Als het gaat om strafbaarstelling van het doden, dan gaat het daarbij dus uitsluitend om de rechtsvraag, niet om het vrijheidsprincipe. En waar vrijheid een zuiver individuele betekenis heeft, heeft het rechtsprincipe een sociale, maatschappelijke, betekenis. Degene die dood is kan niet meer vertellen in hoeverre hij/zij de vrijheid heeft genomen zelf te sterven, danwel dat

van het leven. Maar ook bij roddelen, pesten, zwart maken worden mensen in hun persoonlijke vrijheid beperkt. Zijn die gedragingen dan ook crimineel?

Waarom wordt dat lieve jongetje door de hele klas gepest?

En waarom wordt dat kreng van een kind door iedereen met rust gelaten? Waarom vermoordt een tamelijk onbekende dierenactivist opeens een bekende Nederlander?

Waarom brengt die beruchte psychopaat nou juist dat toevallig op zijn weg komende kind om zeep?

3. Terrorisme

Onder terrorisme verstaan we het geweld van (bevolkings) groepen tegen (delen van) een samenleving. Drijfveer is een combinatie van gevoelens van ongelijkheid en superioriteit van de terroristische groep ten opzichte van de doelgroep. Vanuit een grote mate van onverdraagzaamheid wordt niet geprobeerd de eigen positie met politieke middelen te verbeteren, maar wordt grof geweld gebruikt. Hoewel we dat soms wel eens vergeten, zijn oorlog en burgeroorlog ook vormen van terrorisme, ook als ze zogenaamd voor het goede doel worden gevoerd. Maar ook een gevangenisopstand, gewelddadige acties van actiegroepen en een revolutie die leidt tot het afzetten van een dictator, behoren tot dit soort criminaliteit. En ook hier is de beoor-

zijn/haar recht om te leven is aangetast. Dat kunnen wij pas naderhand vaststellen aan de hand van de omstandigheden en de sociale en maatschappelijke impact van het overlijden van de betrokken persoon.

Het is dus in feite zo dat de nabestaanden de enige rol spelen in de beantwoording van de vraag of het sterven van de betrokkene het gevolg is geweest van zijn/haar eigen persoonlijke vrijheid of van de aantasting van zijn/haar recht om te leven.

En de beslissing of deze vraag überhaupt gesteld moet worden en vervolgens het antwoord moet worden opgespoord, wordt in ons rechtstelsel afgedwongen door de aangifte. Alleen al het feit dat iemand aangifte doet maakt de dood van de overledene in ieder geval voor deze persoon geen zaak van persoonlijke vrijheid en deze voelt zich daardoor dus ook in zijn/haar eigen recht aangetast, hetgeen dient te leiden tot een rechtszaak.

Daartegenover staat dat bij het uitblijven van een aangifte er goede reden is om aan te nemen, dat niemand anders dan de overledene zelf zijn/haar eigen dood op z'n geweten heeft. Waar alleen het vrijheidsprincipe in het geding is speelt strafbaarstelling dus geen rol.

Vanzelfsprekend zijn er uitzonderingsgevalen waarin geen aangifte wordt gedaan, maar er toch duidelijk sprake is van moord. Dit neemt echter niet weg dat abortus en

deling wat goed of slecht is niet altijd gemakkelijk te maken.

Economische criminaliteit

Het voorkómen, de opsporing en de bestraffing van deze vormen van criminaliteit dienen plaats te vinden binnen de context van het economische leven. Daar vindt de wisselwerking plaats tussen “hebben” en “niet hebben”, tussen risico en verleiding, tussen hebzucht en broederschap. Als er bij mij veel te halen valt, zal ik het risico van diefstal voor lief moeten nemen. Door de ontwikkeling van de zelfbediening heeft de detailhandel miljarden bespaard op personeelskosten. Een gedeelte van dat bedrag zullen ze in preventieve maatregelen moeten steken als ze diefstal willen beperken.

Kortom, het voorkomen van economische criminaliteit ligt vooral bij het nemen van het eigen risico en in de keuze dit wel of niet te minimaliseren.

De slachtoffers van economische criminaliteit hebben geen belang bij de opsporing van de daders door justitie en het vervolgens opleggen van een gevangenisstraf. Daarmee hebben zij hun geld niet terug, tenzij ze torenhoge premies en eigen risico bedragen betalen voor diefstalverzekeringen. Intussen beginnen de daders na een korte celstraf weer opnieuw.

euthanasie niet als bijzondere gevallen behoeven te worden gezien als het om bovenstaande uitgangspunten gaat.

Als algemeen principe zou dan ook moeten gelden dat de dood van een medemens niet strafbaar is als er geen aangifte is gedaan. Het is dus een klachtdelict.

Voor abortus en euthanasie is het belangrijke effect van deze conclusie dat het noch in overeenstemming is met ons rechtsgevoel om het bij voorbaat strafbaar te stellen, noch in overeenstemming met ons rechtsgevoel om het nooit strafbaar te stellen. De strafbaarstelling is afhankelijk van de overwegingen van de betrokkene en zijn/haar directe omgeving.

Als bovenstaand rechtsgevoel wetgeving wordt, dan legt deze bij een aangifte en dus een rechtszaak een grote claim op het beoordelingsvermogen van de rechters. Terecht, want zij dienen te bepalen in hoeverre mensen niet gewetensvol hebben gehandeld bij de dood van een medemens. Daarbij moeten zij zich niet laten leiden door ethische of religieuze normen, maar zuiver door het feit in hoeverre vrijheidsrechten hebben gegolden en mensenrechten zijn aangetast.

Beter is het de verzekering, de opsporing en de bestraffing (i.c. terugbetaling) in één hand te houden, namelijk in die van de verzekeringsmaatschappijen. De overheid dient uitsluitend de benodigde wettelijke kaders te stellen, maar zal de opsporing kunnen overdragen van de politie naar het eigen apparaat van de verzekeraars en zal met betrekking tot de bestraffing uitsluitend volledige terugbetaling plus boete moeten eisen.

De schaderisicoverzekering voor iedereen.

Deze algemene verzekering komt voort uit het principe van solidariteit. Iedereen is zowel een potentiële dief als een potentieel slachtoffer. We moeten allemaal weten dat we onderling verzekerd zijn van de vergoeding van het bestolene en van de verplichting tot terugbetaling.

De opsporing, aanhouding en bewijsvoering kosten geld. Dit moet worden betaald uit het eigen risico; niet achteraf maar vooraf bij de aangifte.

Van kruimeldieven is meestal niets terug te halen, maar ook “witte boorden criminelen” zijn vaak ineens failliet als ze moeten betalen. Daarom zal door alle verzekerden een verplicht schadefonds opgebouwd moeten worden, waaruit zowel de slachtoffers worden terugbetaald als de kosten van opsporing worden gedekt. Dit “fonds” is niets anders dan een bij de polis

Het verzekerde lot

Ieder mens is een individu, een ondeelbaar geheel, dat zich met zijn lot in de sociale gemeenschap een weg moet zien te vinden en waarbij ook de sociale gemeenschap het individu moet accepteren.

Het werkelijk individuele aan de mens is zijn lot, zijn van tevoren onvoorspelbare levensloop. Tot deze lotgevallen behoren ook letsel en ziekte. Niemand kan een ander deze ongevallen afnemen en ieder ongeluk, en ook al het geluk, is tevens een element waardoor de mens als individu zich ontwikkelen kan, ja móet, doordat hij ervaringen opdoet.

Zijn lot wordt zowel bepaald door de natuur en haar condities, als door de andere mensen, waarmee ieder mens op de meest verschillende wijzen verbonden is. In feite wordt de levensloop van een mens voornamelijk bepaald, behalve door wat hij zelf is, door datgene wat hij van andere mensen aanneemt of afwijst, aan verdriet of vreugde ontvangt, en door wat hij zelf in staat is te geven en ook werkelijk geeft. Het geluk van een mens hangt er van af, in hoeverre het hem of haar lukt, zijn eigen levenslot door middel van deze sociale relaties te realiseren.

Maar om je eigen levenslot te kunnen vervullen zijn zeer persoonlijke relaties noodzakelijk en die worden – in principe – door verzekeringen afgesneden, voor zover het

behorende rekening, die wordt gevoed door middel van de premiebetalingen. De hoogte van de (lage) basispremie is voor iedereen gelijk en wordt verhoogd bij een grotere verzekerde waarde. Bij veroordeling en bij eigen risicobetaling wordt eerst dit fonds aangesproken. Als het maximum bedrag is bereikt behoeft geen premie meer te worden betaald. Het maximum wordt vastgesteld in overleg tussen verzekeraars en de overheid. De verzekeraars mogen de premies dus niet zelf opstrijken, behoudens een klein gedeelte voor administratieve kosten. Het gaat voor de verzekeraars pas financieel interessant worden als het ze lukt de dader(s) op te sporen, te laten veroordelen en tot terugbetaling te dwingen. Dan is hun inkomen het volledige eigen risicobedrag van de slachtoffers. Als ze na aangifte de daders niet opsporen, krijgen ze wel het eigen risico-bedrag maar moeten ze het vervreemde geld zelf aan de slachtoffers vergoeden.

Persoonlijke criminaliteit

Binnen het gehele scala van persoonlijke criminaliteit, van de “corrigerende tik” in huis of op school tot aan de brute moord en doodslag, gaat het om een uiteenzetting tussen dader en slachtoffer.

wezen van een verzekering of bescherming daaruit bestaat dat men een anoniem collectief een premie of vergoeding betaalt en, even anoniem, een uitkering of bescherming ontvangt. Men heeft dan weliswaar de, juridisch correcte, uitkering in de zak of voelt zich beschermd door politie of beveiliging, maar men heeft zich daarmee ook losgekoppeld van sociale relaties met de andere mensen die in het hetzelfde schuitje zitten.

Zonder twijfel behoort het tot de opgaven van de samenleving elkaar bij de slagen van het lot te helpen, maar juist bij het verzekeren en het inkopen van bescherming en veiligheid, ontbreekt het aan dit solidariteitsprincipe.

Daarom mag er eigenlijk geen verzekering meer bestaan zonder eigen risico, en kan onze veiligheid nooit voor 100% worden gegarandeerd. Er moet ook bij een volledig afgewikkelde schade altijd een "rest" blijven, die de slachtoffers tot verhoogde waakzaamheid aanzet en de daders, voor zover zij aansprakelijk gesteld kunnen worden, dwingt de schade tenminste gedeeltelijk uit eigen zak te betalen en daarmee te vergoeden aan een werkelijk bestaand mens van vlees en bloed.

De mishandeling is het lot van het slachtoffer en dient een les te zijn voor de dader. Het is niet altijd in de eerste plaats de rol van de samenleving dit lot te verzachten en deze les te laten leren (dat zullen steeds meer mensen aanvoelen die inmiddels hebben begrepen wat "karma" betekent). In eerste instantie moet het slachtoffer zelf kunnen bepalen of "hij/zij iets met de dader wil". Het begrip wraak gaat daarbij een rol spelen. Het ligt aan het karakter van het slachtoffer of er wraak wordt genomen of niet. En aan de opvoeding! Maar wraak maakt van slachtoffers daders en van daders recidivisten. Lessen leren daders niet door wraak, maar door een confrontatie met het slachtoffer die hen bewust maakt van de effecten van hun daad.

Bij jongeren kunnen geringe mishandelingen het beste pedagogisch via familie en school worden opgelost, eventueel met behulp van maatschappelijk werk. Aangifte bij persoonlijke conflicten tussen jongeren zijn overbodig als de dader bekend is en bereid is met het slachtoffer en zijn verwanten te communiceren. Als de daden ernstiger zijn en met grof geweld gepaard gaan en er tevens grote kans op herhaling is, moet aangifte niet leiden tot zinloze gevangenisstraf, maar tot speciale begeleiding in de verdere opvoeding, bijvoorbeeld op daarvoor opgerichte internaten.

Brave Borsten

Luister, mannen van deze wereld! Macho mannen, agressieve mannen, wraakzuchtige mannen, domme mannen. Ik weet een manier om jullie te temmen, zodat jullie geen oorlog meer voeren, geen wapens meer gebruiken, niet meer verkrachten en moorden. Zodat jullie lief, zacht en zorgzaam worden.

Doe dan het volgende. Koop grote gele en rode ballonnen en een setje waterballonnen. Stop de waterballonnetjes weg, die zijn te klein, maar hou het waterspuitje bij de hand. Ga naar huis en laat de wasbak vollopen met lauw water. Wurm iedere rode ballon in een gele en blaas ze op tot bijna het gewenste formaat. Knoop de rode ballonnen dicht en duw de tuitjes zo ver mogelijk naar binnen de gele ballon in. Ga naar de wasbak en trek het gele tuitje over het spuitstuk van het waterspuitje. Laat de ballon op het water drijven, hou hem goed vast zodat hij niet van het spuitje afschiet en spuit er zoveel water in tot hij de juiste zwaarte en stevigheid heeft. Let goed op dat het water ook werkelijk tussen de binnenste en buitenste ballon terechtkomt en niet terugloopt via het ventiel van het spuitje.

Als de borsten nu groot, zwaar en stevig genoeg zijn, is het tijd om een bh van je vrouw of vriendin te lenen, ze er in te stoppen en af te wachten wat er dan gebeurt.

Let op, mannen van deze wereld, jullie zullen een totale metamorfose ondergaan. Niet zozeer fysiek, dat is tenslotte toch maar

Ook bij volwassenen is in eerste instantie de slachtoffer – dader confrontatie op zijn plaats. Of dit is gebeurd na aangifte en opsporing of niet, is niet relevant. Ook ernstige criminelen en psychopaten dienen niet zomaar de gevangenis te worden ingesmeten, maar onder begeleiding met de nabestaanden of de slachtoffers te communiceren. De ervaring leert dat deze hier bijna altijd behoefte aan hebben.

Terrorisme

Het uitbannen van terrorisme kan maar op één manier: door sociale integratie. Op alle niveaus, buurt, wijk, stad, land en continentaal niveau. Sociale integratie in de zin van het wegnemen van de gevoelens van superioriteit en ongelijkheid bij de daders door het aanbieden van het tegenovergestelde door de omgeving. De bron van het terrorisme leeft in de dualiteit, in het zwart – wit denken. Sociale integratie betekent het overbruggen van die kloof, door integer te zijn, te luisteren en je kwetsbaar durven op te stellen.

Dit is een langdurig proces en intussen zal terreur blijven bestaan. Het uiten van groepsemoties door middel van geweld is een teken van gebrek aan bewustzijnsontwikkeling. Vaak is men dan niet voor rede vatbaar en wordt geweld gevoed door bewust gezochte ongelijkheid. Laat de hooligans niet horen dat

nep, maar vooral als man, hoe jullie zijn. Door jullie borsten komen de vrouwelijke energieën aan de oppervlakte. Alle zacht-aardige energieën die jullie al lang bezaten maar altijd diep verstopt waren, die komen via die borsten te voorschijn. Je gaat je volkomen anders voelen. Inderdaad, meer als vrouw en daardoor juist als een échte man, hoe een man eigenlijk zou moeten zijn. Voeren vrouwen oorlog? Verkrachten en moorden vrouwen? Beramen vrouwen terroristische aanslagen? Beheersen vrouwen de wapenindustrie? Nee! En échte mannen ook niet. Als ze voelen hoe het voelt om borsten te hebben. Hoe die grote, warme, zachte, ronde dingen voor hun mannenborst hangen. Hoe het deint en klotst bij iedere beweging. Dat is wel even wat anders dan die arrogante gespierde borst waarop jullie roffelden voor de strijd begon. Mijn methode brengt jullie in evenwicht en daarmee deze harde mannenwereld. Draag borsten in plaats van uniformen, streepjespakken en wapens. Laat het eerst een rage worden en daarna absoluut normaal dat mannen 's morgens hun borsten aandoen. De vrouwen zullen jaloers op jullie zijn en terecht, want jullie kunnen je borsten variëren; vrouwen zitten normaal aan één maat vast. Hou het 's morgens naar het werk bescheiden met een B of C-cup. Groei 's middags verder in je rol met D of E en pak 's avonds helemaal uit met de rest van het alfabet. De wereld wordt een feest!

de supporters van Ajax en Feyenoord toch eigenlijk weinig van elkaar verschillen. Osama Bin Laden wil er niets van weten dat miljoenen vredelievende moslims met andere religies samenleven.

Toch gaat het bij terrorisme om preventie. Bestrijding is zinloos en ondoelmatig. De huidige hysterische veiligheidsmaatregelen maken van onze wereld een Big Brother samenleving met meer negatieve effecten dan het terrorisme zelf. Erupties van geweld zijn net vulkaanuitbarstingen. Die kan je wel aan zien komen maar niet tegenhouden.

Sociale integratie is een verantwoordelijkheid van de burgers, de bevolking van dorpen, steden en landen. De praktische uitvoering ervan is een politie(ke) taak. Van het "blauw op straat" tot aan de blauwe baretten in VN verband. Alleen bijzondere mensen zijn in staat dit beroep uit te oefenen. Mensen die hun wang kunnen toekeren naar degene die hen wil slaan, maar evenzo bereid zijn hun eigen leven te offeren ter bescherming van onschuldige burgers.

	Vrijheid	Gelijkheid	Broederschap
<i>Criminaliteit in de vorm van.....:</i>	Geestelijk-cultureel leven	Rechtsleven	Economisch leven
Economische criminaliteit	Vrij om al dan niet te claimen	Iedere burger een verplichte schaderisico verzekering	Opsporing en bewijsvoering door de verzekeraars
	Eigen risico 25%. Boven max. spaarbedrag vervalt premie	Premies aanwenden voor verplichte fondsvorming Geen gevangenisstraf maar terugbetaling	Hoogte premie afhankelijk van verzekerd bedrag Winst verzekeraars gekoppeld aan inspanning opsporing
Persoonlijke criminaliteit	Slachtoffers hebben de vrijheid al dan niet aangifte te doen	Opsporing uitsluitend na aangifte en in nauw overleg met slachtoffers	Daders kunnen hun straf niet afkopen met een schadebedrag. Alleen persoonlijke hulp aan slachtoffers werkt
	Slachtoffers kunnen op verzoek contact hebben met daders	Geen strafrecht maar herstelrecht. Daders dienen lessen te leren	
Terrorisme	Geen inbreuk op de persoonlijke integriteit en de privacy door "Big Brother" systemen	De "cultuurschok" tussen christendom en islam verminderen door afschaffing onderwijs op religieuze grondslag. Algemeen menselijk onderwijs voor iedereen	Economische samenwerking tussen vijandige groepen creëert een doel dat leidt tot broederschap
	Bevorderen van sociale integratie door middel van onderwijs en maatschappelijk werk	Het "blauw op straat" rekruteren uit de sociale groepen zelf	

Nu voor het derde achtereenvolgende jaar zijn in Nederland de ziektekosten gedaald. Dit schijnt te zijn veroorzaakt door een revolutionair nieuw stelsel van gezondheidszorg. Wij willen daar graag meer van weten en zijn op onderzoek uit gegaan. Via interviews met een aantal willekeurige Nederlanders en met de hoofdrolspelers in de gezondheidszorg willen we achter het geheim van dit nieuwe systeem proberen te komen.

“Mevrouw, mag ik u wat vragen. Zijn de Nederlanders minder ziek dan vroeger?”

“Ha, ha, nee hoor, dat geloof ik niet, maar we letten wel meer op onze gezondheid. Dat loont hé, niet ziek zijn is tegenwoordig heel lucratief, ha, ha.”

“Krijgen de mensen dan geld als ze niet ziek zijn, dat is toch onbetaalbaar?”

“Als je lang niet ziek bent hoeft je geen premie meer te betalen, dan hou je enorm veel over voor andere leuke dingen hè!”

“Maar kunt u me dat eens precies uitleggen, want al die hartoperaties, orgaandonaties en chronisch zieke mensen dan, wie betaalt dan hun kosten?”

“Dat kunt u maar beter aan mijn man vragen, die weet er het fijne van, hè Kees.”

“Ja, het is nu beter geregeld dan vroeger. Iedereen heeft bij een verzekeringsmaatschappij een rekening gekregen, een soort gezondheid spaarrekening. Daarop heeft bij de start van het nieuwe stelsel de overheid een bedrag van tienduizend euro gestort.

Gezondheid sparen

Onze gezondheidszorg is ziek, ernstig ziek. We voelen ons steeds ellendiger in onze rol als arts, verpleegkundige of patiënt. Natuurlijk is het niet prettig om ziek te zijn, maar de volvoering om te kunnen genezen en genezen te worden is aardig aan het verdwijnen. De belangrijkste oorzaak is dat wij in ons zorgstelsel de onderlinge solidariteit, de eigen verantwoordelijkheid en de medicatievrijheid niet op elkaar weten af te stemmen. Juist in de gezondheidszorg dienen de principes van Vrijheid, Gelijkheid en Broederschap heel nauwkeurig te worden ingezet om tot een maatschappelijk en economisch acceptabel systeem te komen.

Ons rechtsgevoel zegt dat we onze ernstig zieke en gehandicapte medemens moeten helpen. Maar ons gevoel zegt ons ook dat iedereen in principe zelf verantwoordelijk is voor zijn eigen gezondheid. Maar hoe kan ik verantwoordelijk zijn als ik niet vrij ben om zelf te beslissen wat goed voor me is? Zelf te bepalen welke medicijnen ik neem en naar welke arts ik ga. Niemand schrijft mij toch ook voor wat ik moet eten en in welke winkel ik dat haal. En hoe kunnen artsen en andere zorgverleners zich in hun vak ontwikkelen en profileren als ze niet als

Dat was het bedrag van de toenmalige begroting gedeeld door het aantal volwassen Nederlanders. Vervolgens stort iedereen op die rekening verplicht een premie van tweehonderd euro per maand, maar alleen als je minder dan vijftienduizend euro op je rekening hebt staan. Kinderen hoeven geen premie te betalen. Wij hebben met ons gezin nu een saldo van dertigduizend euro en als we per maand minder dan vierhonderd euro ziektekosten hebben declareren we dat niet aan de verzekering want dat maakt toch niets uit, dan betaal je alleen maar extra administratiekosten”.

“Maar kunt u mij zeggen wat er dan gebeurt als u wel ernstig ziek wordt, bijvoorbeeld een operatie en langdurige ziekenhuisopname. Ik wens het u niet toe, maar toch, het kan gebeuren. Hoe wordt dat dan betaald, want dan is uw dertigduizend euro snel op”.
“Tsja, dan betaalt de verzekering gewoon de extra kosten uit. Hoe dat precies geregeld is weet ik niet hoor. Dat heeft geloof ik te maken met de solidariteitsverzekering. Die staat ook op ons rekeningoverzicht”.

We zijn al wat wijzer geworden over het nieuwe verzekeringsstelsel in Nederland, maar er blijven nog veel vragen. Niet alleen over de onderlinge solidariteit, maar ook over de hoogte van de premie, de kosten, het aangeboden pakket en last but not least over de positie van de artsen en de ziekenhuizen en hoe die nu worden betaald. We gaan daarom verder met onze interviews en

vrije ondernemer in het economische leven kunnen staan? Dan pas kan ik als patiënt mijn keuze echt baseren op de door mij gewenste aard en kwaliteit van de zorg. Dan pas kan er een positieve relatie ontstaan tussen artsen, patiënten en medicijnverschaffers.

We voelen wel dat er iets moet veranderen maar weten niet goed hoe. Bij alle aanpassingen aan het stelsel is de remedie erger dan de kwaal. We laten namelijk de belangrijkste oorzaak van het probleem zitten: de invloed van de overheid, van de verzekeraars én van de farmaceutische industrieën op de gezondheidszorg. De overheid bepaalt ten onrechte de prijzen en de kosten, beperkt de medicatievrijheid, zowel van artsen als patiënten en weet door te ingewikkelde regels geen optimale solidariteit te bereiken. De verzekeringsmaatschappijen hebben een winstdoelstelling die uitgaat van zo hoog mogelijke premies en zo laag mogelijke vergoedingen. Dit gaat ten koste van de zieke mens. De medicijnproducenten hebben een dubbele agenda: het produceren van de beste medicijnen gaat niet samen met de voortdurende groei dwang. Artsen worden verleid en gemanipuleerd om tegen patiënten te liegen. Daarmee wordt eveneens de medicatievrijheid beperkt.

Ieder mens is vrij om met zijn eigen lichaam te doen wat hij wil, zoals hij ook vrij is om te denken en te voelen wat hij wil,

sprekende eerst met het brein achter dit nieuwe stelsel, de voormalig directeur-generaal van het ministerie voor volksgezondheid.

"Vindt u dit stelsel voldoende sociaal? Vooral uit de linkse hoek heeft men enorm tegengestribbeld vanwege de hoge eigen bijdrage die opgebracht zou moeten worden".

"Dit is geen eigen bijdrage volgens de gangbare betekenis. Iedereen betaalt evenveel premie, maar nooit meer dan 10% van het inkomen. De rest wordt door de werkgevers bijgepast. Boven die maandelijkse premie hoeft er nooit extra te worden bijbetaald. Wat de tegenstanders eigen bijdrage noemen is het spaartegoed dat door de premiebetalingen is opgebouwd. Hieruit worden de vergoedingen betaald".

"Maar het is toch zo dat de rijken door niet te claimen, omdat ze de zorg uit eigen zak betalen, veel eerder aan het premievrije bedrag zijn dan mensen met minder geld. Dat veroorzaakt toch een grote ongelijkheid?"

"Diegenen met het grootste spaartegoed betalen ook de grootste solidariteitscompensatie. Ook mensen met weinig geld zijn altijd verzekerd, zelfs als hun ziektekosten tot een negatief spaartegoed leiden. Periodiek wordt het negatieve spaarsaldo van alle verzekerden procentueel vereffend met het positieve saldo. De gezondste mensen, dit hoeven niet altijd de rijkste te zijn, betalen dus voor de zieke. Dat is echte solidari-

zolang hij andere mensen daarmee niet benadeelt. Hier wordt het "baas in eigen buik" principe tot "baas in eigen huid".

Dit betekent echter dat hij/zij ook verantwoordelijk is voor de effecten van die vrijheid: gezondheid of ziekte. Dit heeft te maken met iemands levenspatroon. Koester je je lichaam of verwaarloos je het: dat is het probleem van duurzaam leven en de verleidingen van drugs, sigaretten, alcohol, fast food etc.

Toch is het essentieel dat het ieder mens vrij moet staan zich dood te zuipen of te spuiten. Daar kunnen we wel helpen maar niet dwingen.

Voor dit soort "ziekten" moeten mensen zelf opdraaien. Ook als ze daarmee overlast naar hun omgeving veroorzaken, zoals bij verslaafden. Alleen de ergste gevallen zullen we moeten helpen.

Gelijk zijn de mensen aan elkaar wat betreft de kans om zomaar ziek te worden. Dus zonder dat ze dat zelf hebben veroorzaakt. Dat kan ons allen treffen, van eenvoudig griepje tot aangeboren afwijking. Dat is ons lot. In een sociale samenleving dienen wij door middel van hulp en lotsverbondenheid solidair te zijn met dergelijke patiënten.

Tenslotte kan een mens fysiek en psychisch letsel oplopen doordat hij zich (tijdelijk) in een gevaarlijke situatie heeft be-

teit. In die zin is dit stelsel zeer sociaal”.

“Maar ik heb begrepen dat mensen zelf een verzekeringsmaatschappij kunnen oprichten. Dan komt er natuurlijk direct een verzekering voor gezonde twintigers en dertigers en zijn de ouderen gedwongen om voor elkaar solidair te zijn en zijn daarmee veel duurder uit”.

“U snijdt nu één van de belangrijkste principes aan van het nieuwe stelsel. Dat is de juiste combinatie van vrijheid, verantwoordelijkheid en solidariteit. De vrijheid om met gelijkgestemden of leeftijdsgenoten een verzekeringsmaatschappij op te richten houdt tegelijk in dat iedereen moet worden toegelaten, ook mensen met een andere achtergrond en leeftijd. Onze doelstelling is geweest dat mensen bewust kiezen. Is dat voor dat kleine maatschappijtje van mensen die denken dat ze ó zo gezond leven, maar intussen met een paar ernstig zieken onverwacht hoge solidariteitsomslagen moeten betalen? Of voor die grote volksverzekeraar, waar je ongeveer van te voren weet hoe groot de solidariteitsomslag zal zijn? Bewust kiezen doe je wat mij betreft op grond van andere overwegingen. Maar dat moet iedereen voor zichzelf uitmaken”.

“Vanuit liberale hoek wordt tegengeworpen dat het weer de overheid is die de hoogte van de premies bepaalt, en door deze zo laag mogelijk te houden de verzekeringsmaatschappijen hun winstmarges ont-

geven. Dit is het geval bij onveilige en risicovolle beroepen, sportbeoefening en in het verkeer. Hier is sprake van een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van de deelnemers aan de specifieke activiteit.

Met deze drie verschillende soorten “ziekten” moeten we maatschappelijk ook verschillend omgaan.

Vrijheidsziekten: “eigen schuld, dikke bult”. Genezing moeten we in principe zelf betalen, en wel verplicht als we andere mensen schade berokkenen.

Lotsziekten: Hier geldt het solidariteitsbeginsel. We dragen onderling de verantwoordelijkheid voor de genezing en verzorging van de ernstig en chronisch zieken.

Risico-ziekten: De groepen van “aanbieders” en “deelnemers” zijn gezamenlijk aansprakelijk voor de “schade” als gevolg van de risicovolle activiteit.

Het is uitsluitend de taak van de overheid (dus van ons, de maatschappij) voor wetgeving te zorgen die deze drie “soorten” ziekte op hun juiste plaats houdt. Dat betekent een stelsel waarin in vrijheid de eigen verantwoordelijkheid van arts en patiënt aan bod komt; waarin gelijkheid en solidariteit worden bereikt door middel van de zorg voor de zwakkere (financieel,

neemt”.

“De hoogte van de premie wordt niet door de overheid vastgesteld, maar ook niet door de verzekeringsmaatschappijen. De premie wordt door de verzekerden zelf bepaald. Volgens een simpel economisch principe. Jaarlijks wordt het totale bedrag dat van de spaartegoeden is afgeboekt gedeeld door het aantal verzekerden. Dat geeft de nieuwe jaarpremie. De verzekeringsmaatschappijen concurreren met elkaar met de hoogte van de kosten die zij per vergoeding in rekening brengen en met de aanvullende pakketten. Dit principe moet de liberalen toch aanspreken, maar misschien begrijpen zij het niet”.

“Heeft u er een verklaring voor hoe het komt dat de premies voortdurend dalen”?

“In de eerste plaats komt dat doordat de zogenaamde risicoziekten apart worden verzekerd. De kosten van bedrijfs-, sport- en verkeersongevallen drukken niet op de premies. In de tweede plaats is het schade-fonds voor drugs, alcohol en tabak een belangrijke kostendrukkende factor. Wij hebben de oude accijns, die in de belastingpot ging, nu ingeruild voor een heffing op deze artikelen ten behoeve van een fonds, dat door de fabrikanten zelf wordt beheerd. Ook voor drugs. Hoewel zij nu niet meer verboden zijn, kunnen we moeilijk afspraken maken met de producenten. Maar daar hebben we een andere oplossing voor gevonden.

Ieder jaar wordt berekend welk deel van de

fysiek, psychisch) in de samenleving; en waarin prijzen en kosten uitsluitend tot stand komen op basis van vraag, aanbod en kwaliteit, zoals dat in een op samenwerking gebaseerde economie betaamt.

Resumerend dient een zorgstelsel de volgende uitgangspunten te hebben:

- ❖ Een verplichte ziektekostenverzekering voor iedereen.
- ❖ De patiënt koopt zelf de zorg in
- ❖ Solidariteitsvereffening over alle verzekerden
- ❖ “Risico-ziekten” dienen apart te worden verzekerd
- ❖ Een verplicht schadefonds voor ziektekosten als gevolg van drugs, alcohol en roken
- ❖ Een voor iedereen gelijke premie, maar wel naar draagkracht
- ❖ De mogelijkheid om premie te sparen als men niet ziek is
- ❖ Volledige privatisering van de zorgverleners
- ❖ Verzekeringen met het kenmerk van een “onderlinge”, met als doelstelling “winst” voor de patiënt.

25 vragen over het nieuwe stelsel gezondheidszorg

1. Gaat het stelsel uit van solidariteit of van eigen verantwoordelijkheid? Het is een combinatie van beide. Solidariteit door middel van een omslag-systeem over alle verzekerden en eigen verantwoordelijkheid door indivi-

ziektekosten veroorzaakt is door roken, drugsverslaving en alcoholmisbruik. Dat bedrag claimen wij dan bij het schadefonds. Dat is wettelijk geregeld. Dat wordt dus in feite teruggegeven aan alle patiënten. Dat scheelt enorm voor de hoogte van de premies.

En ten slotte is voor mij de belangrijkste reden dat de ziektekosten, en dus de premies, dalen het feit dat de mensen gezonder leven. Zij zijn zich veel directer bewust van de effecten van ziek zijn”.

We willen nu iets meer horen over de positie van de verzekeringsmaatschappijen en praten daarvoor met een vertegenwoordiger van één van de ziektekostenverzekeraars. “Is het voor u nog wel interessant om polissen te verkopen, nu er toch sprake is van een soort ziekenfondsachtig verzekeringsstelsel?”

“Hoewel wij, voortkomend uit het ziekenfonds, nooit een pure winstdoelstelling hebben gehad, is het in dit nieuwe systeem nog steeds mogelijk om te concurreren. Alleen gebeurt dat niet via de premies, want die zijn voor iedereen gelijk, maar op basis van de inhoud van het aanvullende vergoedingspakket en de kosten die wij in rekening brengen. Maar u heeft gelijk. Voor puur commerciële maatschappijen, zoals de bankverzekeraars, is het niet meer aantrekkelijk om in de gezondheidszorg te gaan. Die kunnen zich beter richten op de schadeverzekering”.

dule kosteneffecten. Iedereen is verplicht verzekerd. Aan solidariteit kunnen we ons niet onttrekken.

2. Is de premie inkomensafhankelijk of is er een vaste premie voor iedereen?

De premie is zowel inkomensafhankelijk als voor iedereen gelijk. Jaarlijks wordt een vaste premie bepaald, maar niemand betaalt meer premie dan 10% van zijn netto inkomen. Het eventuele verschil wordt door de werkgever vergoed. Bij mensen met een uitkering vergoedt de overheid het deel dat de 10% te boven gaat.

3. De rijken betalen dus net zoveel als de armen.

Dat is ook terecht. Ze hebben immers evenveel kans om ziek te worden. En voor een brood bij de bakker betalen de rijken ook niet meer dan de armen. Trouwens de laagste inkomensgroepen krijgen nog een stukje “brood” gratis.

4. Bestaat er een eigen risico?

Nee, iedere claim wordt voor 100% vergoed, mits het natuurlijk gaat om een verzekerde medicatie.

5. Kent het stelsel een bonus-malus regeling?

In zekere zin wel. Als er weinig wordt geclaimd bestaat de mogelijkheid dat geen premie meer betaald hoeft te worden, tenzij er sprake is van een solidariteitsomslag. Als namelijk de gezondheidsspaarrekening is volgestort (volgens een periodiek vast te stellen plafond), hoeft geen premie meer te worden betaald. Als er echter wordt afgeboekt vanwege solidariteitsomslagen, dan gaat de premiebetaling weer lopen tot het plafondbedrag opnieuw is bereikt.

6. Is er een vast vergoedingspakket?

Er is een wettelijk basispakket, dat ieder jaar door de organisaties van patiënten en verzekeraars wordt vastgesteld op basis van de meest voorkomende vergoedingen. Daarnaast kunnen verzekeringsmaatschappijen nog bijzondere vergoedingen aanbieden.

Tot slot hebben we een gesprek met de directeur van een ziekenhuis, de sector van de gezondheidszorg waarvoor de verandering misschien wel het hardst is aangekomen.

“Hoe vangt u deze enorme financiële aderlating op, nu u geen budget meer van de overheid ontvangt, maar alles moet financieren uit de behandel- en verpleegkosten?”

“We hebben ons er gelukkig op kunnen voorbereiden, zodat we onze organisatie drastisch hebben aangepast. Weet u, we zijn realistisch, onze doelstelling is niet koste wat het kost te blijven bestaan. We zitten nu eenmaal in de hoek van het noodzakelijk kwaad, net zoals bijv. vuilverbranders. Hoe minder die nodig zijn, des te beter”.

“U reageert wel erg cynisch en fatalistisch, is dat wel reëel?”

“Het is niet cynisch bedoeld, ik ben namelijk een grote voorstander van dit nieuwe systeem, dat werkelijk bedoeld is om de gezondheidszorg beter én goedkoper te maken. Dat betekent sowieso dat wij het in ons land met veel minder capaciteit net zo goed kunnen doen. Ten eerste heb ik van ons ziekenhuis een SLO gemaakt. Qua organisatie leidt dit tot een enorme motivatiestijging, de juiste mens op de juiste plek en het primaat weer terug bij de chirurgen en verplegers en weg bij de bestuursorganisatie. Deze is trouwens geminimaliseerd, teruggebracht tot de meest noodzakelijke bezet-

7. Bepalen de verzekeringsmaatschappijen het soort medicatie?

Nee. Dat is uitsluitend de verantwoordelijkheid van de arts en de patiënt. De patiënt bepaalt de prijs die hij wil betalen voor de medische kwaliteit die hij geleverd wil hebben. Het gaat immers om zijn eigen gezondheid en zijn eigen rekening die wordt belast.

8. Wat is de rol van de verzekeraars en hoe profileren zij zich?

De verzekeraars hebben in feite slechts een administratieve rol. Zij beheren de rekeningen van de verzekerden en zorgen voor de juiste verdeling van de solidariteitsomslagen. Een paar medewerkers en een goed computerprogramma is voldoende. Ze kunnen concurreren met de administratieve kosten die zij in rekening brengen. Wel kunnen zij inspelen op behoeften van patiëntengroepen bij het bepalen van het pakket voor bijzondere vergoedingen buiten het basispakket. Als ik bijvoorbeeld kies voor een maatschappij die zich richt op patiënten die homeopathische en antroposofische medicijnen gebruiken, dan weet ik dat de solidariteitsomslag voor allopathische medicijnen gering zal zijn.

9. Is er een acceptatieplicht? Ook voor bejaarden, gehandicapten en chronisch zieken?

Ja, dat is wettelijk voorgeschreven. Iedere maatschappij, hoe klein hij ook is, dient iedereen te accepteren. Mensen die uit eigen belang kiezen voor een kleine maatschappij dienen eveneens solidair te zijn. Met als nadeel hogere solidariteitsomslagen dan bij een grote maatschappij.

10. Hoe werkt het principe van solidariteit?

De ziektekosten van mensen die hun spaartegoed te boven gaan worden omgeslagen over alle verzekerden bij de betreffende maatschappij. Hoe groter iemands tegoed, hoe hoger is het omslagpercentage; de meest gezonde mensen betalen voor de meest zieke.

ting. Bovendien zijn we met twee andere ziekenhuizen een samenwerking aangegaan, waarbij we elkaar hulp bieden en aanvullen op het gebied van hoogwaardige, dure operatietechnieken en op het gebied van salaris- en patiëntenadministratie".

"Maar kunt u dan wel met hen concurreren, want prijsafspraken maken mag niet".

"Wij proberen alledrie de beste zorg te bieden. Daarbij zijn onze prijzen volledig openbaar, zodat de patiënt kan zien wat hij gaat betalen voor de behandeling. Bovendien houden patiëntenorganisaties voortdurend kwaliteitstests, die ze op internet publiceren".

"Bent u niet bang voor (Zuid)Amerikaanse toestanden, waar de rijken zich de dure ziekenhuizen kunnen veroorloven en de armen het moeten doen met zeer slechte ziekenhuiszorg".

"Nee, want in ons stelsel kunnen de armen het duurste ziekenhuis kiezen. Als de kosten niet van hun spaarrekening kunnen worden betaald, komt de solidariteitsomslag in werking".

"Maar dan heeft ons systeem dus een prijs-opdrijvende werking. Vraag maar hoge vergoedingen, het wordt toch wel betaald".

"De werkelijkheid is anders. De mensen zoeken echt naar de beste zorg voor de laagste prijs. Ze zien het geld op hun gezondheidsspaarrekening niet graag als sneeuw voor de zon verdwijnen. Bovendien is het aanlokkelijk om bij een volgestort tegoed geen premie meer te hoeven beta-

11. Is er een beperking voor claims boven mijn spaartegoed?

Nee. Dat is nou juist het principe van onderlinge solidariteit. Mensen zijn niet vrijwillig ziek. Als ik door anderen word geholpen als ik veel ziek ben, help ik ook anderen als hen dat overkomt.

12. Moet ik ook solidair zijn voor drugsverslaafden, alcoholisten en waaghazen?

Nee, de medische kosten van die mensen worden apart gedekt door schadefondsen of afzonderlijke schadeverzekeringen, zoals een autoverzekering of een ski- of voetbalverzekering. Voor alcohol, sigaretten en andere drugs wordt de accijns gebruikt voor een schadefonds, dat ieder jaar aan alle verzekerden een deel van de voor de medicatie van deze mensen benodigde ziektekosten uitkeert.

13. Betaalt iedere volwassene premie en hoe gaat het met kinderen?

De verzekering is individueel. Iedere volwassene heeft een eigen polis. Voor kinderen tot achttien jaar hoeft geen premie te worden betaald.

14. Hoe werkt het vergoedingssysteem?

Het systeem heeft het principe van "gezondheidssparen". Iedere verzekerde heeft een eigen spaarrekening waarop zijn premie wordt gestort en waaruit de vergoedingen worden betaald. Via internet heeft men voortdurend overzicht over het financiële verloop van zijn "gezondheidsrekening". Desgewenst krijgt men maandelijks een overzicht thuisgestuurd.

15. Ben ik vrij in mijn huisartsen- en ziekenhuiskeuze?

Ja, volledig. U kunt ook naar het buitenland als u wilt.

16. Zijn ziekenhuizen door de overheid gesubsidieerd of zijn ze particulier?

De kosten voor de gezondheidszorg lopen niet meer via de overheid (en dus onze belastingen). Ziekenhuizen worden volledig private instellingen, die moeten concurreren op basis van prijs en kwaliteit.

17. Worden er door de overheid vaste tarieven vastgesteld voor huisartsen en specialisten?

len”.

“Kunt u aangeven tot wat voor financiële veranderingen dit nieuwe stelsel voor u deze afgelopen drie jaar heeft geleid?”

“We zien dat we het inkomensniveau van de specialisten en verpleegkundigen op hetzelfde peil hebben kunnen houden, ondanks geleidelijk lager wordende inkomsten. Dit hebben we bereikt door rationalisatie en kostenbesparing op het administratieve en bestuurlijke vlak. Het leuke is dat nu ook artsen en verpleegkundigen deel uitmaken van de directie en daardoor veel professionelere keuzes kunnen maken voor de ontwikkeling van ons ziekenhuis. Eén van die door hen bedachte ontwikkelingen is bijvoorbeeld het transformeren van onze beddenafdeling tot een zorghotel. Daar zijn we nu mee bezig. Dit betekent meer kwaliteit (ook de familie kan logeren, betere keuken), een voortdurend hoge bezettingsgraad en een korter gemiddeld verblijf per patiënt, omdat hij door de perfecte verzorging eerder naar huis kan”.

“Dus zo te horen ziet u het allemaal niet zo somber in?”

“Nee, in principe niet. Ik verwacht wel een doorzettende daling van het aantal opnames, omdat ten eerste patiënten niet meer kiezen voor dure operaties met hoge risico's, en in de tweede plaats de preventieve werking van het nieuwe stelsel ook groot zal zijn.

Ach ja, als we allemaal gezonder worden leggen wij graag als eerste het loodje”.

Nee. De tarieven worden vrij. De patiëntenorganisaties zien toe op de basis-kwaliteit en op het voorkómen van onderlinge prijsafspraken. Uiteindelijk zal er een evenwicht ontstaan tussen de inkomens van huisartsen, specialisten en ziekenhuispersoneel en de inspanningen en investeringen die zij daarvoor moeten leveren.

18. Hoe wordt de jaarlijkse premie vastgesteld?

De kosten van de gezondheidszorg moeten jaarlijks door het totale bedrag aan premies en solidariteitsafboekingen worden opgebracht. De premie kan dan ook objectief worden bepaald door de totale som van de vergoedingen van het afgelopen jaar te delen door het aantal verzekerden. Dit wordt de premie voor het nieuwe jaar. Hiertoe worden de administraties van de verzekeringsmaatschappijen aan elkaar gekoppeld. De premie in het startjaar wordt bepaald aan de hand van het gemiddelde van de oude premies.

19. Wat gebeurt er met de AWBZ, blijft deze bestaan?

Nee. Ook bijzondere ziektekosten zijn ondergebracht in het nieuwe stelsel. Deze zitten in het basispakket en worden dus onderdeel van een mogelijke solidariteitsomslag. Wel wordt bepaald welke bijzondere kosten deel van het pakket uitmaken. De aanschaf en het onderhoud van medische hulpmiddelen vallen daar natuurlijk onder.

20. Kunnen patiënten van verzekeringsmaatschappij wisselen of een eigen maatschappij oprichten?

Patiënten kunnen, na afrekening van het lopende jaar, met ingang van het nieuwe jaar van maatschappij wisselen. Ook kunnen ze zelf met gelijkgestemden een eigen maatschappij oprichten, mits deze voldoet aan de wettelijke vereisten.

21. Wie controleert de kwaliteit van de medische zorg?

De kwaliteit van de medische zorg is de gezamenlijke verantwoordelijkheid van de zorgverlener en de patiënt. Als deze laatste kwakzalvers zoekt zal hij kwakzalvers krijgen. Het is geen taak van de overheid om te bepalen welk

smeerseltje goed voor mij is of om een specialist te schorsen waarvan er alweer een patiënt is overleden. Dit regelt zichzelf in de praktijk van het economische verkeer. Slechte artsen prijzen zich uit de markt. Patiëntenorganisaties doen er echter goed aan een systeem van kwaliteitsmonitoring op te zetten, waarmee ze voortdurend hun leden kunnen informeren.

22. Is er een verschil tussen de academische ziekenhuizen en de andere ziekenhuizen?

Ja, als zij tegenover de patiënten zelf dat verschil willen maken door bijvoorbeeld meer artsen in opleiding aan het bed te hebben. Er is geen verschil op het punt van de concurrentiepositie met andere ziekenhuizen. De financiën voor hun onderwijstaak mogen niet worden gebruikt om de medische zorg (te) goedkoop te maken. Hierover moeten afspraken worden gemaakt in het kader van de financiering van het hoger onderwijs.

23. Wordt zorg in verpleeginrichtingen en zorginstellingen ook vergoed?

Ja, voorzover het de medische zorg betreft. De kosten van huisvesting behoren daar niet toe en moeten daarvan duidelijk worden gescheiden.

24. Hoe gaat het met de vergoeding voor thuiszorg?

Thuiszorg is een breed begrip dat zich uitstrekt van hulp in de huishouding tot aan gespecialiseerde medische hulp. Het medische deel zal in het basispakket worden opgenomen. Overige onderdelen van thuiszorg kunnen in bijzondere pakketten worden aangeboden.

25. Hebben verzekerden bij de start van het stelsel niet te weinig spaartegoed?

De overheid verdeelt eenmalig het gehele (en laatste) rijksbegrotingsbedrag voor de gezondheidszorg over ieders gezondheidsspaarrekening. Iedereen begint dus met hetzelfde, voldoende grote, spaartegoed.

	Vrijheid Geestelijk-cultureel leven	Gelijkheid Rechtsleven	Broederschap Economisch leven
<i>De mensen als.....:</i>			
Individuen	“Baas in eigen huid”. Verantwoordelijk voor je eigen gezondheid. Maar door het lot heeft de ene mens meer “aanleg” voor ziekte dan de ander	Ieder mens heeft het “recht” om ziek te zijn. Alle mensen zijn gelijk in de kans om ziek te worden	Jouw “ziekte” mag aan anderen geen schade berokkenen
Burgers	Medicatievrijheid	Solidair met fysiek en psychisch zwakkeren.	Ziektekostenverzekering naar draagkracht
Overheid	Bemoeit zich niet inhoudelijk met de gezondheidszorg	Zorgt voor wetgeving die het solidariteitsbeginsel garandeert. Iedereen verplicht verzekerd	Bemoeit zich niet met de kosten van de gezondheidszorg
Patiënten	Zijn vrij om de voor hen best mogelijke zorg te kiezen	Dienen gelijk behandeld te worden, ongeacht hun financiële mogelijkheden	Patiëntenverenigingen vormen een economisch belangrijk controle orgaan
Zorgverleners	Zijn vrij om zorg, therapie en medicijnen volgens hun eigen overtuiging aan te bieden. Ze concurreren op kwaliteit. Kwakzalvers bestaan in principe niet	Verzekeringsmaatschappijen dienen wettelijk te fungeren als “onderlinge”, zonder winstoogmerk. Het belang van de verzekerde moet voorop staan	Artsen, apotheken en ziekenhuizen zijn onderdeel van het bedrijfsleven met de daarbij behorende prijsvorming
Farmaceutische industrie	Heeft volledige onderzoeks- en productievrijheid, maar is moreel verantwoordelijk voor de “bijwerkingen”	Medicijnen dienen wettelijk op de “milieuladder” te worden geplaatst	In samenwerkingsverbanden met patiënten- en artsverenigingen worden productie- en prijsafspraken gemaakt

Nederland 50 jaar geleden

In de serie “Het land van onze voorouders” volgt hier deel 1 van de documentaire “De onroerend-goed revolutie”.

U hoort hoe een paar simpele veranderingen in bestaande wetgeving hebben geleid tot een ware omwenteling in onze maatschappij. We praten met mensen van het eerste uur. Hoe zij zich hebben verzet tegen een systeem van financiering van het basisinkomen, het wonen en het onderwijs dat inmiddels zo vanzelfsprekend is geworden dat we niet beter meer weten. We laten ook hun kinderen aan het woord. Hoe ze nu oordelen over het verschil tussen “toen” en nu.

“Ik was net afgestudeerd, zocht een baan en kwam toen in contact met de OZC op het moment dat deze in oprichting was. Ik had een gesprek met een paar ambtenaren die mij vroegen of ik mee wilde helpen met het opzetten van de OZC. Ze vertelden me dat OZC stond voor Onroerende Zaak Centrale, dat het een private onderneming zou zijn en dat van daaruit de hele woningmarkt op een rechtvaardige manier geregeld zou moeten worden. Ik werd als jong broekie gewoon verteld wat ik moest doen en mijn oren klapperden toen ik hoorde wat er ging veranderen. In gang gezet door twee simpele wetswijzigingen. De Wet Voorkeursrecht

Grond is een grondrecht

Ons land telt 16.500.000 inwoners. Die leven op een landoppervlak van 4.153.000 ha, dat is dus 2517 m² per inwoner. Als er een kind wordt geboren, verdelen we het landoppervlak door 16.500.000 plus één. Dat is logisch, daar denken we niet over na. Dat we daarbij allemaal ongeveer 1,5 mm² van ónze grond afstaan denken we al helemaal niet aan. Maar toch geven wij daarmee die nieuwe inwoner afgerond ook zijn 2517 m². Daar heeft hij/zij recht op, al zijn we ons dat niet bewust. Net zo goed als wij zelf recht hebben op die 1,5 mm² als er iemand overlijdt.

De aarde, het land, de bodem, kortom de grond onder onze voeten, is geen consumptieartikel. Het wordt niet geproduceerd en geconsumeerd zoals de goederen in onze economie.

Grond groeit niet zoals gewassen en komt niet op de schroot-hoop terecht zoals auto's en wasmachines (hoewel onze voorouders de aarde inmiddels slooprijp zouden vinden).

Grond kan alleen maar worden gebruikt (of misbruikt), zoals de lucht, het water en de zon. Die zijn ook niet te koop (soms wordt ons gebakken lucht verkocht, dat is al erg genoeg). Grond wel, en dat is verkeerd, want dat tast ons bestaansrecht

werd zo gewijzigd dat de OZC het eerste recht van aankoop kreeg bij onroerende zaaktransacties en in de belastingwetgeving werd bepaald dat inkomsten uit onroerende zaken werden belast met een percentage van 100%. Bovendien kregen we een onge-limiteerde kredietruimte bij de Nederlandse Bank.

Nou, je begrijpt wel, de hele club van toen-malige grondeigenaren stond op zijn kop, vooral de zogeheten projectontwikkelaars en woningbouwcorporaties, maar ook de boeren en de eigen huis bezitters. Ze be-schuldigden ons van puur staatscommu-nisme. Wat hebben we moeten uitleggen waarom dat niet zo was! Het hele land zijn we doorgetrokken. Volle zalen met witte boorden. Maar ook de progressievere lui vertrouwden het zaakje niet. Zou iemand die van zijn karige loon eindelijk zijn hypotheek had afgelost, geen grondeigenaar en hui-zenbezitter meer mogen zijn. En wij maar uitleggen dat in feite niet het eigendoms-recht werd beknot, maar het erfrecht. Dode mensen kunnen natuurlijk niet meer bijdra-gen aan de samenleving, maar levende mensen moeten dat wel. En dat gebeurt niet als ze onroerende zaken hebben geërfd waarvoor ze niets hoeven te betalen. Van-daar het levenslang gebruiksrecht. Met alle vrijheden die het eigendomsrecht heeft.

Voordat ze doorhadden wat wij nu heel normaal vinden. Dat je gewoon je huis kunt verkopen aan een particulier, zelfs met overwaarde, mits die maar wordt benut voor

aan. De grond hoort niet thuis in het economische leven, waar-in hij wordt verhandeld als een product. Grond is een natuur-lijk gegeven dat onderdeel uitmaakt van ons leefmilieu. Zoals we allen recht hebben op licht, lucht en water, hebben we eveneens recht op grond. Letterlijk ons grondrecht.

Grond wordt nu verhandeld. En iedere keer dat een stuk grond wordt doorverkocht is het duurder geworden. Er moet immers winst op worden gemaakt. Maar er is intussen geen waarde aan toegevoegd. Grond “an sich” heeft geen waarde. Deze ontstaat pas door het gebruik. Een stuk woestijn is waardeloos. Als het echter wordt geïrrigeerd en vruchtbaar gemaakt kan het ons voeden.

Nu wordt met grond gespeculeerd op basis van mooie praatjes en luchtkastelen. Uiteindelijk wordt de grond zo duur dat een onverantwoord gebruik noodzakelijk is.

Zoals wij allen recht hebben op zonlicht zonder gevaarlijke straling, op het inademen van schone lucht en op het drinken van zuiver water, zo heeft ook ieder mens recht op het gebruik van de aarde. Een stuk grond om op te leven, zijn huis op te bouwen, te wonen, te werken en te ontspannen.

de nieuwe woning.

Maar ja, het was besloten dus we gingen door. Dat wil zeggen, we hoefden zelf geen initiatief te nemen, ze kwamen wel naar ons toe, de eigenaren van pachtgronden en huurwoningen. Die wilden liever verkopen dan door de 100% belasting nul rendement op hun bezit te hebben. Zo kregen we dus de eerste golf van onroerende zaken in ons bezit.

Het resultaat was dat huurwoningen dus niet meer bestonden. In de, wat toen heette, achterstandswijken, met uitgebreide complexen sociale huurwoningen, vaak in slechte staat en aan vervanging toe, werden de huizen verkocht aan de huurders. Maar ze hoefden er niets voor te betalen. Omdat de woningen een negatieve waarde hadden kregen ze zelfs geld toe! Dat had een enorm positief effect. Bijna iedereen ging met dat geld zijn huis opknappen. Alle werklozen waren weer aan het werk! Voor een eigen beter huis en daarmee ook een betere wijk. De lamlendigheid verdween en de sociale onrust in de wijk ook. De voormalige woningcorporaties hielpen met adviezen voor de verbouwing van de huizen en de mensen maakten samen een herinrichtingsplan voor de verbetering van de wijk. Het geld kwam uit de enorme reserves van de corporaties. Er was weer saamhorigheid tussen de wijkbewoners, ongeacht hun culturele achtergrond. Ook de meeste jongeren waren van de straat en staken de handen uit de mouwen.

De grond is van ons allemaal; om duurzaam te gebruiken, zodat onze aarde weer wordt gerecycled en niet wordt verkwaanseld aan de hoogst biedende.

Het grondgebruik is dan ook een vraagstuk van het rechtsleven en niet van het economische leven. Grondbezit als kapitaal en verhandelbaar product zou plaats moeten maken voor grondgebruik als noodzakelijk onderdeel van ons bestaansrecht. Omdat we mensen zijn en moeten wonen en eten en ons kunnen ontplooien.

Ieder mens heeft daar in gelijke mate recht op. Wat we vervolgens met dit recht doen zijn we vrij in, mits we maar duurzaam met de aarde omgaan. Het recht om een huis te mogen bouwen ontnemt ons niet onze vrijheid dit huis naar eigen wensen te ontwerpen en in te richten.

De wenselijke overgang van grondbezit naar grondgebruik impliceert een gewijzigde wetgeving die is gericht op een situatie dat uiteindelijk al het grondbezit wordt omgezet in het recht om deze grond levenslang te kunnen blijven gebruiken.

Dit zou niet gedwongen moeten gebeuren via onteigening, waardoor bestaande eigendomsrechten te veel worden aangetaast. De Wet Voorkeursrecht biedt de overheid de mogelijkheid

De tweede golf van verkopen waren de eigen huizen. De mensen kregen dóór dat ze beter snel aan ons konden verkopen, hun hoge hypotheek aflossen en voor een veel lager bedrag bij ons een levenslange gebruiksrechtovereenkomst afsluiten met onze eigen hypotheekvorm.

Dat duurde ongeveer vijf jaar en veroorzaakte een ware geldrevolutie. Je kunt het je nu niet meer voorstellen. Maar er zat een kapitaal van ongeveer twee biljoen euro vast in grond en gebouwen. Een groot deel van dat kapitaal begon nu heel snel vrij te komen. Alle hypotheeklen werden afgelost, zodat ook de banken een andere bestemming voor hun geld moesten vinden. In onroerende zaken kon nu eenmaal niet meer worden geïnvesteerd. De hele branche was in rep en roer. Pensioenfondsen, investeringsmaatschappijen, allemaal moesten ze met hun geld ergens anders naartoe. En weet je nog wat een makelaar is? Die zijn toen uitgestorven! Alle transacties gingen immers via ons.

Ik herinner me nog dat er toen, ongeveer 45 jaar geleden, een geweldige economische opleving plaatsvond in ons land. Die geldinjectie van de overheid (de Nederlandse Bank) zorgde voor een golf van investeringen in het bedrijfsleven. Ten eerste omdat de banken wel zogenaamd risicokapitaal beschikbaar móésten stellen en ook omdat door het grote geldaanbod de rente tot bijna

de grond bij vrijwillige verkoop als eerste te verwerven. Daarbij zou verkoop aantrekkelijk gemaakt kunnen worden door middel van een voordelige transactie: via het overzetten van grondeigendom naar een levenslang pachtrecht beschikt de eigenaar direct over contant geld. Voor de aankoop van gronden zal er door de Nederlandse Bank voldoende kredietruimte gegeven moeten worden aan de organisatie die de transacties uitvoert. Na verloop van tijd gaat dit systeem echter geld opleveren vanwege de continuïteit van de pachtinkomsten. Maar waar behoort dit geld naar toe te gaan?

Nog even terug naar het begin. Een nieuwe inwoner van ons land heeft dus recht op 2517 m² grond, een lapje van ruim 50 x 50 meter. Maar wat moet hij daarmee?

Van leven! Dit stuk land is letterlijk zijn enige bestaansgrond. Hierop moet hij zijn huis bouwen, zijn voedsel telen, zijn visen vangen en zijn huisdieren weiden.

Alleen, zo kan het niet (meer) bij ons. Wij zijn geen volk meer van jagers, vissers en landbouwers, ook al bedraagt ons landbouwareaal nog 56% van de totale oppervlakte van ons land. Wij zijn een kennisintensief land en verdienen ons geld voornamelijk met hoogwaardige productie, handel en dienstverlening. Alles is bij ons al verdeeld en ingericht. De één heeft

nul was gezakt. Het geld werd vooral geïnvesteerd in research naar duurzame en meer rationele producten en productietechnieken. Het genereerde veel werkgelegenheid en het aantal werklozen daalde toen drastisch."

"En was het toen ook al voor jullie mogelijk je echte doelstelling te realiseren, namelijk de financiering van de basisbehoeften en het onderwijs?"

"Nee dat kwam pas later op gang. We moesten eerst onze kredieten bij de Nederlandse Bank aflossen. Er ging natuurlijk meer dan een generatie overheen voordat we eindelijk "winst" gingen maken. Maar we hadden zeer langlopende kredieten, zodat we na 10 jaar al een deel van onze inkomsten aan die sociale voorzieningen konden besteden. Maar ja, dat was natuurlijk een kwestie van vestzak-broekzak bij de overheid. In ieder geval moesten ook wij als particuliere onderneming, afgezien van de onkosten, al onze inkomsten als belasting afstaan. Wij maken tegenwoordig nog steeds geen winst, maar kunnen het nu met een fractie van het aantal medewerkers van toen. Onze kosten zijn dus nauwelijks een belasting voor de samenleving."

meer grond dan zijn bestaansrecht en de ander minder. En door de arbeidsdeling kunnen we niet meer zelfverzorgend zijn, maar werkt iedereen voor de ander. Maar met z'n allen leven we toch prima van onze 16.500.000 stukjes grond. We leven er zo goed van dat het gemiddeld per persoon ruim 25.000 euro per jaar opbrengt. Dat heet "bruto binnenlands product per inwoner". Doordat er veel mensen zijn met een hoger inkomen dan dit gemiddelde, zijn er dus ook veel met een lager inkomen. Dat vinden we in principe geen probleem. Het is maar een tijdsopname. Het inkomen van mensen verandert in de loop van hun leven.

Wat we terecht wel een probleem vinden, is de situatie dat het inkomen van mensen zo laag wordt dat ze niet meer in hun basisbehoeften kunnen voorzien, terwijl toch hun "landje" groot genoeg is. Daarvoor hebben we ons sociaal systeem en zorgen we dat niemand onder een vastgesteld bestaansminimum komt. In feite zouden al onze lapjes grond tezamen het hiervoor benodigde geld tenminste moeten opbrengen.

Maar wat ze óók zouden moeten opbrengen is niet alleen de inkomensgarantie voor nu, maar ook voor later. Hoe dan? Door bekostiging van het onderwijs. Alleen door vergroting van onze kennis kan onze welvaart op peil blijven. Onderwijs is dus één van onze grootste basisbehoeften.

Wonen zoals je zelf wilt

In Nederland kunnen alle mensen weer eenmaal in hun leven zelf een eigen huis bouwen! Nieuwe woongebieden worden alleen nog maar ontwikkeld voor mensen die zelf willen bouwen. Dus geen projectmatige massawoningbouw, maar individuele woningen, ontworpen naar je eigen wensen. Dit klinkt als een sprookje uit een ver verleden, maar is de door de nieuwe wetgeving mogelijk gemaakte realiteit van nu. Daardoor zijn de kosten van grond en woningbouw voor iedereen op te brengen, ook voor mensen met een laag inkomen.

Hoe zit dat in elkaar?

Ten eerste behoeft de grond niet te worden aangekocht, want die wordt gepacht. De huizen moet je wel betalen, maar je koopt uitsluitend het levenslang gebruiksrecht, dus dat is minder dan de werkelijke bouwkosten. Die bouwkosten zijn laag als je voor een cascowoning kiest en de rest zelf afbouwt. Dat is in Nederland een hype geworden. Er is zelfs een nieuwe branche ontstaan: de exterieurwinkels. Daar kun je alles krijgen voor de buitenzijde van je woning: gevels, daken, raamkozijnen, balkons, serres, kortom alles voor de "uitrichting" van je huis.

Bovendien worden door de verkopende organisatie hypotheeklen aangeboden die veel voordeliger zijn dan de gangbare hypotheeklen van de banken.

Als bijvoorbeeld het bedrag voor onderwijs en basisinkomen op jaarbasis 30 miljard euro bedraagt, dan kunnen die opgebracht worden door een gemiddeld gebruiksrechtbedrag van 1,20 euro per m², er van uitgaande dat ca. 60% van ons landoppervlak verpachtbaar is. Natuurlijk moeten eerst de aankoopbedragen worden afgelost voordat het geld voor de samenleving beschikbaar komt, maar dan zijn toch op die manier onze basale behoeften nu en in de toekomst, als een sociaal recht, verbonden met ons gebruiksrecht op grond. En daarmee hebben we op exact de juiste wijze onze bestaansgrond verzekerd.

De ruimtelijke ordening in menselijk perspectief.

Basisfilosofie over mens, maatschappij en ruimte.

Wat wil een mens met/in zijn omgeving?

- wonen
- werken
- recreëren
- verplaatsen

Je kunt dit zien als een soort ruimtelijke grondrechten, die ieder mens heeft om zich als individu tezamen met zijn medemensen te kunnen ontplooiën.

Een voorbeeld.

Iemand wil een huis bouwen van 450 m³ op een perceel van 300 m². De jaarlijkse pacht-kosten bedragen in stedelijke gebieden € 4, - / m², dat is dus 100 euro per maand. De volledig afgebouwde woning koop je voor € 150.000, -, de helft van wat deze vroeger zou kosten. Maar een cascowoning heb je al voor € 60.000, -.

De interessante hypotheek die worden aangeboden zijn exact het tegenovergestelde van “normale” hypotheek. De rente wordt namelijk lager naarmate de looptijd korter wordt en niet langer zoals we dat nu kennen. Dus naarmate je sneller aflost hoeft je ook een lagere rente te betalen. Dit kun je tijdens de looptijd van de hypotheek kosteloos aanpassen. Je begint bijvoorbeeld - bij de hypotheek van € 60.000, - - met een looptijd van 40 jaar en een rente van 5%. Je maandelijkse annuïteit (bedrag van rente en aflossing) is dan € 289, -, Dus je woonlasten zijn dan € 389, - per maand. Dat is ongeveer de helft van de huidige huur van een rijtjes-huis. Maar als je sneller kan aflossen breng je de looptijd naar 30 jaar. De rente wordt dan 4,5% en de maandlasten stijgen dan maar met € 15, -. En zo zijn er verscheidene kortere looptijden mogelijk tot zelfs 12 jaar met een minimale rente van 1%. Dan is het maandbedrag wel € 153, - hoger dan bij een looptijd van 40 jaar, maar je bent veel eerder van je hypotheek af en, wat nog belangrijker is, je hebt in totaal meer dan € 75.000,- minder rente betaalt! Daar had je nóg een

Omdat in Nederland alle mensen dat moeten kunnen, ontstaan er problemen met het ruimtebeslag.

We moeten afspraken maken die er voor zorgen dat toch ieder een voldoende aan zijn trekken komt.

Uitgangspunt voor die afspraken moet zijn dat ieder van de vier activiteiten optimaal tot zijn recht moet kunnen komen. Afspraken over de ene activiteit mogen geen beperkingen opleveren voor de andere activiteiten.

Om deze uitgangspunten te kunnen realiseren, is het noodzakelijk om te weten hoe wij als mensen tegenover deze activiteiten staan. Wanneer voelen wij ons beperkt en wanneer hebben we het gevoel dat we ons optimaal kunnen ontplooien?

- **Wonen**

Het huis met zijn omgeving is de ruimte die het sterkst aan het individu is gebonden: “zoals ik ben, woon ik”. Hier wordt men geboren, groeit men op en ontwikkelt zich in gezinsverband, met zijn/haar partner of alleen. Een huis is het verlengstuk van onze kleding. We zoeken het uit, passen het, dragen het, ruilen het om, doen het weg en schaffen ons weer nieuwe aan.

huis van kunnen bouwen!

Dus heel veel mensen nemen de hypotheek met de kortste looptijd en de laagste rente. En, wat nog een voordeel is, bij betalingsproblemen kun je die oplossen door tussentijds de looptijd te verlengen. Je moet dan natuurlijk wel op de koop toe nemen dat je langer rente betaalt.

Het is ook een onjuiste opvatting dat je bij dit systeem je hele leven aan hetzelfde huis vast zou zitten omdat je het niet kunt verkopen. Je kunt het gewoon voor de getaxeerde waarde, dus inclusief alle waardevermeerderende toevoegingen die je zelf hebt aangebracht, terugverkopen aan de OZC, de Onroerende Zaak Centrale, onder gelijktijdige aflossing van je restschuld. Het voordeel is dat zij het direct na taxatie moeten kopen. Je hebt dus geen makelaars nodig en je hoeft ook niet op kopers te wachten.

Ook zijn er goede regels bij overlijden. Het levenslange gebruiksrecht gaat dan over op de volwassen gezinsleden. En als kinderen wees zijn geworden, mogen ze nog tot hun 25^e jaar van het gebruiksrecht profiteren, ook al is de hypotheek allang afgelost. Er zijn nog veel meer regelingen ter afscherming van risico's en ter voorkoming van speculatie, maar het voert te ver om die hier allemaal te beschrijven.

Kortom, in Nederland is het begrip volkshuisvesting weer iets geworden dat het puur sociale te boven gaat; namelijk de vrijheid om te kunnen wonen zoals je zelf wilt!

We willen vrij zijn in de keuze ervan. Knellende of slobberende kleren met verkeerde kleuren of van verkeerde materialen ervaren we als een beperking. Wat we in onze jeugd graag droegen, verafschuwen we als volwassene en wat we als bejaarde dragen, daar hebben we op jongere leeftijd niet aan moeten denken.

Zo ook met onze woning. We willen het huis dat in iedere levensfase bij ons past zelf kunnen kiezen, op het moment dat we daar zelf helemaal aan toe zijn.

Eigenlijk willen we het liefste maatwerk. Zelf (laten) maken van datgene wat je omhult is de meest optimale voorwaarde voor individuele ontplooiing.

De principes voor het wonen kunnen we dus het beste omschrijven als:

- onbeperkte keuzemogelijkheid
- onbelemmerde verkrijgbaarheid
- eenvoudige maakbaarheid (doe het zelf)

• Werken

De mens die arbeid verricht bevindt zich op het terrein van de ontmoeting met zijn medemens en met zijn omgeving. Het

Een half A4-tje

Een goed voorbeeld van de manier hoe de wetgeving vereenvoudigd kan worden, is de Wet op de Ruimtelijke Ordening.

Bij de ruimtelijke veranderingen die zich in een regio of land kunnen voordoen moet primair de vraag worden gesteld in hoeverre deze veranderingen maatschappelijke belangen ondersteunen of aantasten en of daarbij ook burgerrechten in het geding kunnen komen. Hier staat de vrijheid van het particuliere of collectieve initiatief tegenover de bescherming van het algemene en privé belang. Zijn wij van mening dat op landelijk of lokaal niveau bijvoorbeeld natuurwaarden, cultuurhistorie of landschappelijke waarden worden aangetast, dan zal het particulier belang hiervoor moeten wijken. Dit zal moeten blijken uit de uitkomst van gemeentelijke en nationale referendums, waarbij de geplande ontwikkelingen uitgebreid ter discussie worden gesteld.

opvoeden van kinderen, het verlenen van diensten en het produceren van goederen, het heeft geen zin zonder relatie met de aarde en haar bewoners.

Onze talenten kunnen we alleen maar gebruiken ten behoeve van anderen, heel direct via opvoeding en onderwijs of persoonlijke dienstverlening en meer indirect, maar niet minder belangrijk, voor het maken van producten die door anderen worden gebruikt.

Arbeid “adelt” in de vervulling van de diepgewortelde menselijke behoefte om in contact te treden met onze medemensen, met onze omgeving en met de wereld.

Het is een misverstand te denken dat het verwerven van inkomen de primaire drijfveer zou zijn om werk te verrichten. Kijk naar het opvoeden van kinderen en naar vrijwilligerswerk.

Inkomen is een individueel grondrecht in onze moderne samenleving. De beloning voor arbeid is iets dat daar los van staat. De hoogte ervan wordt beïnvloed door economische principes, die te maken hebben met de mate waarin mijn werk maatschappelijk wordt gewaardeerd, zowel door mijn medewerkers als door de consumenten van de producten van onze samenwerking.

We kunnen echter niet alle initiatieven tot bouwen en gebruiksveranderingen aan een referendum onderwerpen. Dat zou de vrijheid om "je eigen erf" naar eigen goeddunken in te richten te veel inperken en bovendien praktisch en organisatorisch onwerkbaar zijn. Daarom zal de wetgeving op dit punt heel duidelijk moeten zijn over de "vrijheidsruimte" die er voor de particulier bestaat: wat mag ik bouwen en veranderen aan mijn omgeving zonder dat dit aan een referendum onderworpen behoeft te worden?

Als bij het benutten van die vrijheidsruimte of als gevolg van het via een referendum aannemen van ontwikkelingsplannen toch rechten van bedrijven, organisaties of individuele burgers worden aangetast, dan dient de geleden schade beoordeeld en eventueel vergoed te worden. De rechter moet ook kunnen bepalen dat de initiatiefnemers voorkómen dat er ernstige aantasting van het woongenot of van de ontwikkelingsmogelijkheden van een bedrijf plaatsvindt, dan wel dat hier een vergoeding tegenover staat.

Op basis van bovengenoemde uitgangspunten behoeft een nieuwe Wet op de Ruimtelijke Ordening toch niet meer dan een half A4-tje te beslaan. Streek-, structuur- en bestemmingsplannen zijn immers niet meer noodzakelijk, omdat de overheid geen ruimtelijke ordening meer bedrijft, maar de initiatiefnemers zelf. Enerzijds vanuit het economische leven met initiatieven die worden

Iedere werksituatie is terug te brengen tot een relatie tussen "gevers" en "ontvangers", tussen producenten en consumenten. Deze relatie kan slechts optimaal functioneren als de consumenten ontvangen wat ze wensen en als de producenten merken dat hun "producten" worden gewaardeerd. Dit is alleen maar mogelijk als er goede afspraken worden gemaakt tussen de gevers en de ontvangers. In zijn werk is ieder mens "gever", daarbuiten is hij "ontvanger". Het kennen van beide zijden van het economisch systeem geeft ieder mens de mogelijkheid te weten dat "gevers" en "ontvangers" niet zonder elkaar kunnen. Dat het hele economische principe berust op samenwerking, op werkelijke broederschap.

Ik voel mij dan ook in mijn werksituatie in mijn wezen als mens beperkt, als dat broederschapsprincipe niet voldoende aan bod kan komen. Als mijn werk als "gever" niet wordt gewaardeerd door de "ontvangers", of als de relatie tussen mij en de "ontvangers" wordt geblokkeerd door overbodige regelgeving en beknellende arbeidsomstandigheden.

Het leggen van een dergelijke relatie is in grote ondernemingen en organisaties veel moeilijker dan in kleine. De optimale

gedragen door het bedrijfsleven en de consumenten gezamenlijk. Anderzijds vanuit het geestelijk-culturele leven als het gaat om initiatieven van particulieren of culturele organisaties. Maar ook vanuit het rechtsleven, als instanties of groepen burgers ontwikkelingen wensen uit een oogpunt van algemeen maatschappelijk belang. Al die plannen dienen perfect gedocumenteerd, uitgebalanceerd en beargumenteerd te worden om een referendum te kunnen doorstaan. De minderheid heeft immers nog een tweede kans een eerste uitslag om te buigen! Zo worden in ons land uiteindelijk de, door een meerderheid van de bevolking ondersteunde, plannen gerealiseerd die via een brede maatschappelijke discussie wèrkelijk draagvlak hebben gekregen en niet de stroom van plannen die er voortdurend partijpolitiek en ambtelijk doorheen worden gejaast.

De Wet op de Ruimtelijke Ordening zou als volgt kunnen luiden:

Artikel 1

Deze wet onderscheidt de volgende categorieën van grondgebruik, die zowel naast elkaar als gestapeld aanwezig kunnen zijn:

Wonen
Cultureel-maatschappelijke functies
Agrarische bedrijvigheid
Niet-agrarische bedrijvigheid
Recreatie

werksituatie vraagt dan ook om een “menselijke maat”, waarin het broederschapsprincipe kan functioneren.

Kijk bijvoorbeeld naar het grootwinkelbedrijf, waar om die reden steeds meer “winkeltjes in de winkel” ontstaan. Hoe meer ik “be”dien, des te meer ik “ver”dien!

De principes voor het werken kunnen we omschrijven als:

- optimale mogelijkheden om talenten te ontplooien
- samenwerking
- kleinschalig
- direct contact met de ontvangers

• Recreëren

Het woord recreëren betekent letterlijk: herscheppen. Het is een situatie die wij als mens zoeken om ons fysiek en psychisch weer op te laden met de energie die verbruikt is in de woon- en werkomgeving.

Tegenover het “geven” bij de arbeid en in het gezin staat nu het “nemen” in de vorm van ontspanning en recreatie.

Tegenover de ernst van de verantwoordelijkheid voor de ander bij het werken en wonen staat het eigen plezier en het spel met

Natuur
Water
Verkeer

Artikel 2

Grondgebruik dat niet behoort tot de in artikel 1 genoemde categorieën is niet toegestaan, tenzij hierover bij nationaal referendum is beslist;

Artikel 3

Het bestaande grondgebruik mag niet worden gewijzigd in een andere categorie, tenzij hierover bij gemeentelijk referendum is beslist;

Artikel 4

Met uitzondering van daartoe aangewezen beschermde gebieden wordt tot een wijziging van grondgebruik overeenkomstig artikel 3 niet gerekend:

- a. *Het oprichten van bebouwing met een goothoogte die lager is dan 3 meter en met een oppervlakte kleiner dan 50 m², mits niet zichtbaar vanaf de openbare weg dan wel op minimaal 8 meter hier vanaf;*
- b. *Het éénmalig uitbreiden van bestaande bebouwing met minder dan 25% van het bestaande oppervlak;*
- c. *Het éénmalig verhogen van bestaande bebouwing met een hoogte van minder dan 3.25 meter;*
- d. *Het plaatsen van maximaal 1 meter*

de ander. Zo bewaren we voortdurend het evenwicht dat noodzakelijk is om ons als volledig mens te kunnen ontplooiën.

Bij het recreëren denkt de mens -terecht- in eerste instantie aan zijn eigen pleziertjes, voor zichzelf of voor zijn groep. Hij moet hierbij niet worden gestoord door anderen en hijzelf moet anderen niet storen.

Hij moet (tijdelijk) zijn recreatie-omgeving kunnen beschouwen als het verlengstuk van zijn eigen huis.

• Verkeer en vervoer

Het reizen zit ons Nederlanders in het bloed. Eeuwenlang hebben we de wereldzeeën bevaren en nog steeds zijn we het vervoersland en caravanland nr.1. Ook in ons eigen land zijn we een wandel-, fiets-, auto-, bus- en treinvolk. Het kunnen uitvliegen en weer gezellig thuis kunnen komen zit in onze volksaard en geeft een enorm gevoel van vrijheid. Daarbij zitten we niet vast aan één vorm van vervoer. Afhankelijk van onze stemmingen en verplichtingen kiezen we de ene keer voor de trein, de andere keer voor de auto; gaan we in de week-ends fietsen en wandelen en reizen met de sportclub met de bus. Mobiliteit is één van onze eerste levensbehoeften, waarin we niet beperkt willen worden.

hoge erfafscheidingen, tenzij geplaatst verder van de openbare weg dan de gevels van de gebouwen op hetzelfde perceel, in welk geval ze maximaal 2 meter hoog mogen zijn;

- e. Het plaatsen van andere bouwwerken, mits niet hoger dan de gebouwen op hetzelfde perceel;
- f. Ondergeschikt gebruik volgens een andere in artikel 1 genoemde categorie, mits dit gebruik geen onherstelbare schade veroorzaakt aan het bestaande grondgebruik;

Artikel 5

Mits tenminste 10.000 burgers hier om vragen, kan het in artikel 3 genoemde gemeentelijk referendum worden omgezet naar een nationaal referendum;

Artikel 6

Is men van mening dat grondgebruik niet in overeenstemming is met de in de artikelen 1 t/m 4 opgenomen bepalingen, of dat de economische ontwikkelingsmogelijkheden of het woon- en leefmilieu worden aangetast, dan kan men hierover een uitspraak vragen van de rechter;

Als wordt voldaan aan de bepalingen van de wet, kan de wijziging van het grondgebruik direct worden gerealiseerd. Bouwvergunningen zijn niet noodzakelijk. Het proces van het bouwen behoort tot het economische leven. Ook de verantwoordelijkheid

Maar waarom gunnen we onszelf dan die vrijheid niet? Waarom hebben we ons land in twee kampen laten verdelen waarbij gekozen moet worden voor óf de auto óf de trein en de bus. Alsof die keuze iets te maken heeft met onze mobiliteitswensen. De keuze tussen uitbreiding van het wegennet of uitbreiding van het openbaar vervoer is een oneigenlijke keuze en uitsluitend gebaseerd op politieke dogma's.

Ons huidige wegennet is openbaar. We hebben de middeleeuwse tolheffing afgeschaft en willen ook in de toekomst geen tol betalen. Wegaanleg en onderhoud worden collectief gefinancierd.

Ons zogenaamde openbaar vervoer is allesbehalve openbaar. We moeten voor de trein en de bus "tol" betalen. De tarieven van dit "openbaar" vervoer zijn onderwerp van hevige discussies, omdat we wel aanvoelen dat hier iets principieel mis zit. Flink betalen voor een taxi of een touringcar is heel wat anders dan voor bussen en treinen.

De conclusie ligt voor de hand. Ons openbaar vervoer kan per definitie alleen maar écht openbaar zijn als het gratis is, dus net zoals het wegennet, collectief gefinancierd en beheerd. Het privatiseren ervan is daarmee dus in strijd. De wegen zijn ook

voor en de controle op de kwaliteit van het gebouwde. Daar heeft de overheid niets te zoeken. Waarom zou een niet-deskundige ambtenaar moeten beoordelen of de gespecialiseerde bouwonderneming wel goed bouwt? Ten eerste bestaan er geen anonieme bouwinitiatieven meer. Er wordt alleen nog maar gebouwd voor bekende gebruikers die de plannen mee ontwikkelen en (laten) beoordelen. Ten tweede is het referendum een belangrijke toetssteen voor grote projecten en in de derde plaats is het eigen schaderisico voor de bouwer zo groot, dat deze zich wel twee keer bedenkt voordat hij er met de pet naar gooit. Ook de welstandsbeoordeling kan worden afgeschaft. Of iets mooi is of lelijk is een puur individueel oordeel, dat thuis hoort in het geestelijk-culturele leven. Het behoort tot de vrijheid van de opdrachtgever om een, in de ogen van andere mensen, lelijk gebouw neer te zetten. Daarbij zal hij echter niet ongevoelig kunnen zijn voor de mensen die tijdens het referendum hebben laten blijken het gebouw afschuwelijk te vinden. Dilettantisme en beunhazerij zullen echter nauwelijks meer voorkomen, omdat ingrijpende nieuwbouw altijd plaatsvindt in samspraak met de toekomstige gebruikers en met de Onroerende Zaak Centrale en de plannen een referendum hebben doorstaan. Als het welstandstoezicht zich dan nog slechts moet bezighouden met de artikel 4 bebouwing, kunnen ze hun tijd wel beter besteden.

niet geprivatiseerd. We zijn rijk genoeg om dit gezamenlijk op te brengen.

Daarbij dus geen politieke keuzes meer voor één of andere vervoersvorm (de milieu-effecten moeten we apart oplossen), maar één algemeen mobiliteitsbeleid waarin we zorgen voor een perfect aangelegd en georganiseerd “openbaar vervoersnet” van wandel- en fietspaden, bus- en trambanen en auto- en spoorwegen, zonder extra kosten door iedereen te gebruiken.

Zo’n beleid is gestoeld op keuzevrijheid én gelijkheid voor iedereen, waarbij het aanbod aan vervoersmogelijkheden voortdurend moet worden afgestemd op de geconstateerde behoeften en de optredende knelpunten.

	<i>Vrijheid</i>	<i>Gelijkheid</i>	<i>Broederschap</i>
<i>De mensen als....:</i>	Geestelijk-cultureel leven	Rechtsleven	Economisch leven
<i>Individuen</i>	Hebben de vrijheid om tenminste éénmaal in hun leven een eigen huis te kunnen bouwen	Verkrijgen op grond en woning een levenslang gebruiksrecht	De op te brengen woonlasten komen ten goede aan onze basisvoorzieningen
<i>Reizigers</i>	Genieten de vrijheid om te kiezen tussen een perfect wegen- en openbaar vervoersnet	Dragen via collectieve financiering in gelijke mate bij aan de vervoerssystemen	Een weg is gratis, een trein ook. Als je alleen wilt reizen koop je een auto of een fiets.
<i>Burgers</i>		Kiezen per (gemeentelijk) referendum voor nieuwe wegen, woon-, werk- en recreatiegebieden	
<i>Bewoners</i>	Ontwerpen samen hun nieuwe woongebied		Een eigen vrijstaande woning is betaalbaar geworden
<i>Eigenaars onroerende zaken</i>		Nieuwe wetgeving maakt beleggen in en speculeren met onroerende zaken niet meer mogelijk	

De aarde is van ons allemaal

We voelen ons als mensheid steeds meer verantwoordelijk voor het voortbestaan van onze planeet. We proberen dan ook gezamenlijk afspraken te maken over het beheer van de aarde. Over luchtkwaliteit, opwarming, erosie, woestijnvorming, verdroging, ontbossing en overbevising. Al leiden die afspraken vooralsnog tot vrijwel niets en geven landen elkaar de schuld, toch zien we de lucht, het water, de bodem - ons leefklimaat - als ons bezit waar we gezamenlijk voor moeten zorgen.

Als de luchtkwaliteit verslechtert, de zeespiegel stijgt, de gletsjers smelten, het regenwoud verdwijnt en de vissen steeds kleiner worden, betrekken we dat probleem niet alleen op ons eigen land, maar zien de oplossing als een gemeenschappelijke taak van de "verenigde naties". Zonlicht, wind, en water houden zich niet aan landsgrenzen. Vissen, planten en zoogdieren evenmin. Die behoren tot ons leefmilieu en zijn van ons allemaal. Dat vinden we vanzelfsprekend. En we spannen ons in om ons te verzekeren van een duurzame beschikbaarheid van dit milieu.

Maar vinden we het even vanzelfsprekend dat wat er in de aarde zit ook tot ons milieu behoort? Dat onze overlevingsvoorwaarden zich niet beperken tot het aardoppervlak-

Manna

Ik ben geboren op zondag 29 april 1945, op de dag van de eerste voedseldroppings. Ook in Den Haag, waar mijn ouders woonden, viel het voedsel zomaar uit de lucht.

De mensen in de steden in het westen van het land hadden weliswaar de hongerwinter doorstaan, maar zonder eten zouden ook zij van de honger sterven.

Hoe zij toch nog de winter door waren gekomen is een mirakel. Zeker voor zwangere vrouwen zoals mijn moeder, die moesten eten voor twee. Veel hebben mijn ouders er niet over verteld. Wel dat ze tulpenbollen aten en dat mijn vader op z'n fiets zonder banden naar boeren in het noorden reed om aardappels te kopen.

Toen mijn moeder 's morgens vroeg haar weeën kreeg kwamen daar dus de vliegtuigen van de geallieerden. De droppingsterreinen waren renbaan Duindigt en vliegveld Ypenburg. Wij woonden er zo'n beetje tussenin, aan de rand van de stad. Toen de vliegtuigen overkwamen klommen alle bewoners van de buurt op de daken van de huizen om ze te begroeten.

En toen gebeurde het wonder! In plaats van op de officiële droppingzones lieten de vliegtuigen een deel van hun voedselzakken vallen in de fundamenteën van het huizenblok tegenover ons, waarvan de bouw gestopt was toen de oorlog uitbrak. Iedereen rende er naar toe en mijn moeder hilde

omhoog, maar zich ook uitstrekken naar het aardoppervlak-omlaag?

De bodemschatten van de aarde die wij als delfstoffen naar boven halen en gebruiken als grondstof voor ontelbare producten, hebben een onschatbare waarde. Waarom? Omdat ze onvervangbaar zijn, zoals een kunstwerk onvervangbaar is. En als iedereen dat kunstwerk wil hebben stijgt zijn waarde tot in het oneindige. Onze bodemschatten zouden in musea moeten staan, zodat ze bewaard blijven voor het nageslacht. Zodat ze niet óp raken maar duurzaam gereserveerd voor de toekomst.

Maar ze raken wel op omdat iedereen ze wil hebben voordat de prijzen onbetaalbaar zijn. Het is de economische wet van schaarste en van vraag en aanbod. Hoe onbetaalbaarder die prijzen echter worden, des te interessanter wordt het om naar goedkopere alternatieven te zoeken. En dat is nodig, want anders vliegen we elkaar op deze wereld allemaal in de haren. Er wordt nu al oorlog gevoerd om olie en straks doen we dat ook om de andere delfstoffen. Als andere landen er net zoveel van nodig hebben als wij. Kijk maar hoe China bij voorbeeld bezig is om Afrika op te kopen. Terwijl niemand beseft dat wat er toevallig diep onder mijn voeten in de grond zit niet van mij is en ook niet van iemand anders, maar van de aarde, van ons allemaal, zoals het licht en de lucht en het water.

want ze kon niet mee. Ik was wel gewenst maar niet op dat moment. En toen werd ik geboren en stopt mijn herinnering. Veel onbeantwoorde vragen heb ik nog. Kwam mijn vader terug met voedsel? Hoeveel was dat en hoelang konden we daar van leven? Heeft hij er voor moeten vechten om iets te bemachtigen of werd alles keurig verdeeld? En de pakketten die bij mensen in de tuin vielen, mochten ze die houden of moesten ze die inleveren? En de mensen in de binnenstad ver van de droppingplaatsen, kregen die ook een deel? Kreeg mijn moeder meer omdat ze mij moest voeden? En toen de oorlog na zes dagen voorbij was, had iedereen toen wel genoeg te eten? Gelukkig hebben mijn ouders mij in leven kunnen houden. En daarom ga ik ze alles nog een keer vragen.

Voordat we elkaar allemaal de hersens inslaan zullen we wereldwijd iets moeten afspreken over de verdeling en het beheer van de delfstoffen op aarde.

Daar zijn zeer gegronde redenen voor, niet alleen om prijsexplosies en conflicten te voorkomen, maar ook vanuit een oogpunt van rechtvaardigheid.

Zoals de grond van niemand is maar in feite van ons allemaal, zo is dit ook het geval met wat er in die grond zit. We hebben allemaal recht op ons deel ervan. Geen enkel land kan beweren dat het meer recht heeft op de delfstoffenvoorraad van de aarde dan een ander land. In dat laatste land wonen immers mensen die volkenrechtelijk gelijk zijn aan de mensen in het eerste land, ook al hebben ze een andere huidskleur of spreken ze een andere taal. Bush heeft niet meer recht op olie dan een bosjesman. En Alexander Gorevich heeft niet meer recht op aardgas dan Al Gore.

Als dat gevoel in ons bewustzijn doordringt kunnen we afspreken wat de maximale claims van ieder land kunnen zijn op de wereldgrondstoffenvoorraad. Dan vinden we het logisch dat China met zijn ruim 1,3 miljard inwoners een claim krijgt op éénviufde deel van bijvoorbeeld ijzererts, ook al zit dit niet in

hun bodem. Niet meer en niet minder. Als ze er niet zuinig mee omgaan krijgen ze niets meer. Op is op!

Onderstaande tabellen laten voor twee producten die wij veel gebruiken, ijzer en aluminium, zien dat de voorraden ijzererts en bauxiet verschillen van de rechtmatige claims van de landen waar deze delfstoffen in de grond zitten.

IJzererts (miljoen ton)

Land	Winbare voorraad	Aandeel in wereld-voorraad	Aantal inwoners (miljoen)	Aandeel in wereldbevolking	Claim op erts	Verskil met eigen voorraad
Australië	18000	12%	20	0,3%	459	+17541
Brazilië	7600	5%	188	2,9%	4437	+3163
Canada	1700	1%	33	0,5%	765	+935
China	21000	14%	1314	20,1%	30753	-9753
India	13400	8,5%	1100	16,8%	25704	-12304
Kazakstan	8300	5,2%	15	0,2%	306	+7994
Mauritanië	700	0,3%	3	0,05%	77	+623
Oekraïne	30000	20%	47	0,7%	1071	+28929
Rusland	25000	16,5%	143	2,2%	3366	+21634
Verenigde Staten	6900	4,5%	299	4,6%	7038	-138
Zuid Afrika	1000	0,6%	44	0,7%	1071	-71
Zweden	3500	2,3%	9	0,14%	214	+3286
Nederland	0	0	16,5	0,25%	382	-382
Overige landen	17000	11,1%	3310	50%	76500	-59500
Totaal wereld	153000		6525		c.a.23 ton/inw.	

Bauxiet (miljoen ton)

Land	Winbare voorraad	Aandeel in wereld-voorraad	Aantal inwoners (miljoen)	Aandeel in wereld-bevolking	Claim op erts	Verschiel met eigen voorraad
Australië	8700	28%	20	0,3%	93	+8607
Brazilië	4900	15,8%	188	2,9%	900	+4000
China	2300	7,4%	1314	20,1%	6239	-3939
Guinea	8600	27,8%	9,7	0,15%	46	+8554
Guyana	900	2,9%	0,8	0,01%	3,1	+896,9
India	1400	4,5%	1100	16,8%	5215	-4115
Jamaica	2500	8%	2,7	0,04%	12	+2488
Rusland	250	0,8%	143	2,2%	683	-433
Suriname	600	2%	0,4	0,005%	1,5	+598,5
Venezuela	350	1,1%	26	0,4%	124	+226
Verenigde Staten	40	0,1%	299	4,6%	1428	-1388
<i>Nederland</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	16,5	0,25%	77,5	-77,5
Overige landen	500	1,6%	3421,4	52,4%	16265	-15765
Totaal wereld	31040		6525		4,7 ton/inw.	

In deze overzichten kun je duidelijk zien dat de vier grootste landen ter wereld, China, India, de VS en Rusland allemaal minder ijzererts en bauxiet in de grond hebben dan waar ze recht op zouden hebben op basis van hun bevolkingsomvang.

Hoewel het dus niet zo gek is dat zich snel ontwikkelende landen als India en China nu naarstig de wereldmarkt gaan afromen, moet er ook nog wat voor de anderen overblijven.

Daarom zou er vanuit de Verenigde Naties een delfstoffen-agentschap opgericht moeten worden die deze delfstoffen-boekhouding bijhoudt, bewaakt en voortdurend openbaar maakt. Dan kunnen ook de prijzen van de delfstoffen worden zoals ze zouden moeten zijn, namelijk nul. Zolang ze in de grond zitten is er namelijk geen economische waarde aan toegevoegd. De prijs van benzine, aardgas, cokes, staal en aluminium bestaat uitsluitend uit de kosten van de winning en de productie. Landen kunnen niet meer rijk worden door de verkoop van olie of diamant. Maar ook niet arm van de import van delfstoffen die ze wel nodig, maar niet in de grond hebben.

Met zulke afspraken voorkomen we dat we elkaar afmaken om wie de aarde mag leegroven. Laten we eens volwassen worden. De aarde draait immers om ons! Of moeten we soms verhuizen naar een andere planeet?

	Vrijheid	Gelijkheid	Broederschap
<i>De mensen als....:</i>	Geestelijk-cultureel leven	Rechtsleven	Economisch leven
Individuen	Ontplooien al hun creativiteit voor het ontdekken van delfstof-vervangers		
Burgers		Hebben recht op een van te voren bekend deel van onze delfstoffen	
Landen		Landen nemen via de VN deel in de delfstoffenboekhouding	Moeten afzien van de “verkoop” van de delfstoffen die toevallig in hun grond zitten.
Bedrijven		De winning van delfstoffen gebeurt op bestelling; na inlevering en inboeken van een rechtmatige claim	De prijs bestaat uitsluitend uit de winnings-, transport-, en verwerkingskosten

De lerende en werkende mens

Wij zijn niet ter wereld gekomen om maar een beetje voor ons uit te leven. We zijn hier om ons steeds verder te kunnen ontwikkelen. Om onze meegebrachte talenten in vrijheid te ontplooiën en broederlijk ten dienste van onze medemens te stellen.

We scherpen onze geest om ons te kunnen botvieren op de materie. De materie moet ons voeden en beschermen om ons geestelijk te kunnen ontwikkelen.

Cultuur en natuur zijn de twee polariteiten van onze evolutionaire doelstelling. In hun voortdurende wisselwerking kunnen we pas echt mens zijn.

Studeren en werken zijn de maatschappelijke componenten van dit proces en als zodanig niet van elkaar te scheiden. Arbeid zonder studie en studie zonder arbeid maken van ons maar een half mens.

En er lopen tegenwoordig veel te veel halve mensen rond. Vanwege een zogenaamd sociaal systeem, waarbij enerzijds inkomen als een gunst en niet als een recht wordt gezien, en anderzijds een arbeidsloos inkomen ten onrechte een prestatie-loos inkomen is.

Het voorstel voor een nieuw sociaal zekerheidsstelsel, dat binnenkort aan een referendum wordt onderworpen, ziet er in het kort als volgt uit:

- ◇ *Voor diegenen, ouder dan 18 jaar, die geen inkomen uit arbeid hebben komt er een algemeen basisinkomen, het studie-inkomen. Deze vervangt dus de huidige studiebeurs en de bijstands- en werkloosheidsuitkering;*
- ◇ *Dit studie-inkomen is persoonsgebonden en ruim voldoende voor het bekostigen van de noodzakelijke levensbehoeften. Voor gezinnen is er bovendien tot het achttiende jaar het, nauwelijks lagere, kindergeld;*
- ◇ *Iedereen ouder dan achttien jaar, die studeert of een cursus volgt bij een erkende dagopleiding, kan een beroep doen op dit studie-inkomen;*
- ◇ *Als tegenprestatie dienen opleidingen en cursussen met goed gevolg te worden afgerond. Wie dit niet binnen de daarvoor gestelde tijd doet, wordt maandelijks met 1% op zijn inkomen gekort. Deze korting kan niet meer worden terugverdiend;*
- ◇ *Van gezinnen met kinderen onder de 16 jaar wordt één van de ouders vrijgesteld van de plicht een opleiding met goed gevolg af te ronden;*
- ◇ *Vanaf het 60e jaar vervalt eveneens de studieplicht. Studie-inkomen wordt echter alleen uitgekeerd als er geen in-*

Ieders inkomen wordt gegenereerd vanuit het economische leven, niet vanuit het rechtsleven of het geestelijk-culturele leven. Of we nou deelnemen aan het arbeidsproces of niet, of we ambtenaar zijn, leraar of artiest, de bron van ons inkomen is per definitie de economie. Gezamenlijk verdienen we onze welvaart, waarvan de relatieve hoogte wordt uitgedrukt in het Bruto Nationaal Product. Met al onze werkkraft, talenten, inventiviteit en creativiteit kunnen wij er voor zorgen dit welvaartsniveau te behouden en te vergroten. Dit vergt een gezamenlijke inspanning van alle mensen, waarbij niet de persoonlijke vrijheid of de onderlinge gelijkwaardigheid, maar de samenwerking het leidende principe is. We ver"dienen" ons inkomen in een dienende, broederlijke rol, niet ten opzichte van onze collega's, chef of baas, maar ten opzichte van al onze medemensen. In deze tijd van volledige arbeidsdeling werkt niemand meer voor zichzelf. Ieders capaciteiten staan in dienst van zijn medemens. Ik verdien het inkomen voor de ander en hij/zij verdient het voor mij.

Ons rechtsgevoel zegt dat ieder mens recht heeft op een basisinkomen. Maar tegenover dat recht staat de plicht om het ook te ver"dienen". Het economische leven maakt het echter niet altijd mogelijk dat iedereen deelneemt aan het arbeidsproces. Dat hoeft ook niet om toch je inkomen te kunnen verdienen. Zoals

komen uit arbeid is. Een eventuele pensioenuitkering wordt op het bedrag in mindering gebracht. Deze regeling vervangt de huidige AOW;

- ◇ Bij aantoonbare onmogelijkheid om wegens ziekte een opleiding te volgen, kan dispensatie worden verleend. Maar alleen als er, in overleg met de arts, geen opleiding gevonden kan worden die de zieke of gehandicapte toch zou kunnen volgen. Deze regeling vervangt de huidige arbeidsongeschiktheidsregeling;*
- ◇ De huidige uitkeringsinstanties worden opgeheven en vervangen door één geprivatiseerd uitkeringsbureau, dat zijn geld ontvangt vanuit afdrachten uit het bedrijfsleven en de baten uit grond en gebouwen.*
- ◇ De opleidingscentra waar (om)scholingscursussen worden gegeven, worden opgezet en gefinancierd door het bedrijfsleven en fungeren tevens als banenbank. :*
- ◇ Per cursist wordt door het bedrijfsleven een vast bedrag aan cursusgeld betaald. Hiervan kunnen de centra worden gerund.*
- ◇ De overheid speelt geen rol meer in de financiering van dit stelsel. De premies en belastingen hiervoor kunnen dan ook vervallen;*
- ◇ Er bestaat geen sollicitatieplicht. Iedereen kan blijven studeren tot hij of zij een ons weegt, mits hij de examens*

er in een afzonderlijke onderneming niet alleen maar productie-afdelingen zijn, maar ook aan scholing, onderzoek en research wordt gedaan, er facilitaire en ondersteunende afdelingen zijn, zo zijn er in onze maatschappij perioden dat een mens geen bedrijfsmatige arbeid verricht, maar studeert en zich (om)schoolt.

Een mensenleven is grofweg in drieën onder te verdelen: een kwart jeugdfase, de helft productieve fase en een kwart ouderdomsfase. In onze jeugd worden we opgevoed, gaan we naar school en leren we hoe we als volwassene onze eigen boontjes kunnen doppen. We worden in die tijd onderhouden door onze ouders en worden niet geacht inkomen te verwerven, afgezien van zakcentjes met vakantiewerk. In de ouderdomsfase plukken we de vruchten van ons leven of geven deze door aan anderen. We worden na ons pensioen evenmin meer geacht te hoeven arbeiden voor ons inkomen.

Van het inkomen dat wij in de productieve fase verwerven zullen we dus de helft moeten reserveren voor de niet-productieve fasen van ons leven, c.q. het leven van onze kinderen.

maar haalt. Daarbij wordt de persoon natuurlijk vanwege zijn groeiende kennis wel steeds interessanter voor het bedrijfsleven.

- ◇ *Men kan echter ook besluiten geen opleiding te volgen. Dan ontvangt men geen inkomen meer, tenzij men betaalde arbeid verricht. Prestatieloze inkomens bestaan niet.*

Deze stelregel lijkt misschien een enorme open deur, maar is in onze maatschappij bijna volledig uit ons bewustzijn verdwenen. Door de ingewikkelde sociale wetgeving, door de overheid geabstraheerd via premies, belastingen, pensioenen en uitkeringen, betrekken we het totale aan onze levensloop gebonden inkomenspatroon niet meer op ons zelf, maar op de instanties en instituties waarvan we afhankelijk denken te zijn: de sociale partners, de politiek, de werkgevers, de pensioenfondsen, de uitkeringsinstanties, en ga zo maar door. We zijn ons er niet meer van bewust dat we zelf de verantwoordelijkheid zouden moeten hebben voor het inkomen dat we vanaf onze geboorte tot onze dood “verdienen”.

Maar dit betekent tegelijkertijd dat diegenen die gedurende de ongeveer 40 jaar van hun leven aan het economische proces deelnemen, ook het inkomen moeten verdienen van degenen die in diezelfde periode geen inkomen hebben. De kinderen, de bejaarden, maar ook de langdurig zieken en degenen die geen werk kunnen vinden, moeten worden onderhouden door dat ik de helft van mijn inkomen daarvoor reserveer.

Dit is het solidariteitsprincipe waarop onze rechtsstaat is gebaseerd: we laten onze medemens niet creperen.

Leve de werkloosheid!

“Hoe minder we hoeven te werken voor ons inkomen, des te groter is de vrijheid onze creatieve vermogens te kunnen ontplooiën”

Niemand zal deze stelling kunnen betwisten, maar waarom maken we er dan niet de doelstelling van om onze arbeidstijd te minimaliseren ten gunste van zo veel mogelijk vrije tijd?

Omdat we vastzitten aan de achterhaalde arbeidsmoraal:” wie niet werkt zal niet eten”.

Werkloosheid is een vies woord. Het motto is volledige werkgelegenheid. Dat is echter alleen maar terecht zolang we werk en inkomen aan elkaar koppelen.

Maar inkomen is een recht en arbeid dient een levensvervulling te zijn. Als we niet meer de druk voelen om te moeten werken voor ons inkomen, genieten we de maximale vrijheid om de activiteiten te ontplooiën die echt bij ons passen. Die onze idealen vervullen en onze talenten aanspreken.

Vandaar dat het een economische doelstelling zou moeten zijn om de noodzakelijke menselijke arbeid tot een minimum te beperken. Door middel van slimme oplossingen: automatisering, rationalisering, robotisering. Niet om daarmee de winsten te verhogen, maar door de arbeidstijd te verkorten. Vanwege mijn recht op inkomen zal het bedrijfsleven me toch moeten doorbetalen, ook als ze me ontslaan.

Zo vindt er een totale omslag plaats van de

Waarom wordt hierover tegenwoordig dan zo enorm gebakkeleid? Omdat de sociale wetgeving zo ondoorzichtig is geworden, dat daarmee een stuk vanzelfsprekende verantwoordelijkheid verloren is gegaan.

Als je dit solidariteitsprincipe terugbrengt tot zijn essentie, dan komt ieder individu logischerwijze tot de volgende twee redenties:

1. Ik ben zelf een kwart van mijn leven kind geweest. In die tijd heb ik geen inkomen verworven, maar ben ik opgevoed en heb onderwijs genoten. Eén van mijn twee ouders heeft door de tijd die zij/hij aan mijn opvoeding moest besteden evenmin door werk een inkomen kunnen verwerven. Ik heb onderwijs genoten, niet meer thuis, zoals in het verre verleden, maar in een schoolgebouw door aparte leraren. De kosten daarvan heb ik als kind ook niet zelf kunnen betalen maar cadeau gekregen. Mijn ouders moesten een huis betalen dat groot genoeg was om mij voldoende ruimte te geven om me als kind te kunnen ontplooiën.

Is het niet logisch dat ik al het geld dat dit heeft gekost later terugbetaal via het inkomen dat ik gedurende de rest van mijn leven verdien? Weliswaar niet mijn eigen kosten

huidige situatie - waarin het werkloosheids-syndroom de rationalisering remt en onze vrijheid belemmert – naar een nieuwe economie die streeft naar: maximale opbrengst - minimale inspanning = maximale vrijheid.

Huidige situatie:

Stel: door rationalisering kan het totale bedrijfsinkomen met 20% minder arbeidskrachten worden behaald. De personeelskosten dalen dus met 20% en dit bedrag wordt toegevoegd aan de bedrijfswinsten. Van de beroepsbevolking is dus 20% werkloos en krijgt een uitkering die door de Staat moet worden betaald. Dit bedrag zou opgebracht moeten worden door de extra vennootschapsbelasting op de gegroeide winst. In werkelijkheid is dit onvoldoende, zodat de overheid moet bijpassen.

Wat zijn de effecten:

- Waarom moet ik er uit en niet hij of zij;*
- Grote achteruitgang in inkomen;*
- Geen vooruitzichten om weer aan het werk te komen;*
- De extra winst komt ten gunste van managers en aandeelhouders;*
- Belastingverhoging door grotere overheidstekorten;*
- Stigmatisering van de werkloze;*
- Onvoldoende scholing van de werklozen om deel te kunnen nemen aan nieuwe productievormen;*

Gewenste situatie:

De totale bedrijfsinkomens zijn altijd beschikbaar voor de totale beroepsbevolking, ongeacht de hoeveelheid direct productieve arbeidskrachten of de noodzakelijke arbeidstijd.

Er vindt geen "omweg" meer plaats langs de overheid via uitkeringen en belastingen. Er is een voortdurende balans tussen productie en consumptie, tussen de productieve beroepsbevolking en de improductieve. Deze laatste groep behoudt een inkomen via ontwikkeling en scholing, totdat er eventueel gekozen wordt voor een betaalde baan.

Dit cyclische proces spiraaft naar een steeds hoger niveau van kennis en creativiteit, waarbij uiteindelijk de noodzakelijke arbeid minimaal en de vrijheid maximaal zijn geworden.

maar die van een nieuwe generatie kinderen: mijn kinderen en kleinkinderen.

Maar ik reserveer dit kwart van mijn inkomen ook voor die momenten dat ik zelf geen baan heb door ziekte of omdat ik domweg geen geschikt werk kan krijgen. En voor die medemens die niets kan reserveren omdat hij zelf geen inkomen kan verwerven.

2. Na mijn pensioen zal ik gedurende ongeveer een kwart van mijn leven evenmin inkomen kunnen verwerven. Het is vanzelfsprekend dat ik daarvoor, gedurende de 40 jaar dat ik wel verdiende, heb gespaard. Als ik onvoldoende heb kunnen sparen om na mijn pensioen in mijn basisbehoeften te kunnen voorzien, dan heb ik recht op een aanvullend basisinkomen.

	Vrijheid	Gelijkheid	Broederschap
<i>De mensen als...:</i>	Geestelijk-cultureel leven	Rechtsleven	Economisch leven
Individuen	Een voldoende hoog basis(studie)inkomen biedt de individuele vrijheid voor geestelijke ontplooiing	Ieder mens is verplicht voor zijn inkomen een prestatie te leveren, met uitzondering van kinderen, bejaarden, ernstig zieken of gehandicapten	
Burgers		Bepalen via referenda de hoogte van het basis(studie)-inkomen	
Overheid		Stelt kaderwetten voor het systeem van de sociale regelingen	Bemoeit zich niet met werk en inkomen
Beroepsbevolking	Combinatie van leren en werken leidt tot een hoger ontwikkelingsniveau	Reserveert de helft van zijn inkomen voor de jeugd en de oude dag	Ik werk voor de ander en de ander werkt voor mij, zeker op de momenten dat wij ons omscholen
Het bedrijfsleven	Rationalisering is losgekoppeld van werkloosheid en leidt nu tot grotere inventiviteit	Het bedrijfsleven heeft de verplichting inkomens te genereren voor de totale beroepsbevolking	Beheert de studiecentra en keert de studiefinanciering (basisinkomen) uit

“Hé Mirjam, wat heb ik jou lang niet meer gezien, hoe is het met je?”

“Fred! Nu herken ik je. Dat is geloof ik wel acht jaar geleden hè.”

“Ja zoiets, je ziet er goed uit. Hoe gaat het, nog steeds bij dat bedrijf waar je naar toe ging nadat je bij ons vertrok?”

“Ja, maar het is nu een heel ander bedrijf dan toen ik er kwam. Het is echt fantastisch daar.”

“Je maakt me nieuwsgierig, vertel eens wat er dan zo bijzonder aan is.”

“Nou, dat is wel een lang verhaal, laten we hier even rustig gaan zitten.

Toen ik daar kwam – je weet het nog wel hè, een bouwbedrijf met ongeveer 100 medewerkers – stonden de twee eigenaren op het punt met pensioen te gaan. Maar niemand van de medewerkers kon of wilde hun (vreselijk dure) aandelen overnemen en zij wilden zelf dat het bedrijf zelfstandig zou blijven, zodat verkoop aan een ander bedrijf voor hen ook niet in aanmerking kwam.

Toen hoorden ze van het experiment met de SLO's, de Slaaf Loze Ondernemingen, ha, ha, ha, ik bedoel de Sociaal Liberale Ondernemingen, waarbij de Nederlandse Bank de aandelen inkoopt en het juridisch eigendom verwerft zonder enige zeggenschap in de bedrijfsvoering. Daarbij worden de oorspronkelijke eigenaren schadeloos gesteld en wordt met het bedrijf een aflossingscontract afgesloten.”

“Daar zullen ze toch wel hele strenge voorwaarden aan verbinden?”

Slaaf Loze Ondernemingen

De slavernij is in onze wereld nog lang niet afgeschaft. Integendeel, hij tiert weliger dan ooit. Onze mondiale “vrije markt economie” is namelijk gebaseerd op de inzet van loonslaven. Het begrip “vrije” slaat niet op de werknemers maar op de bestuurders en aandeelhouders. Alle “sociale” inspanningen van de vakbonden ten spijt. Vakbondbonzen zijn immers zelf gerekruteerd uit het slavenleger om de horden rustig te houden. Zo nu en dan een staking en dan weer triomfantelijk een akkoord sluiten, met de sociale partners. Je kan ze beter asociale partners noemen. Asociaal omdat de overheid het bedrijfsleven uitbuit met belastingen en wurgende regelgeving; asociaal omdat de werkgevers met de werknemers omgaan als ware het een productiemiddel: afschrijven en elders goedkoper aanschaffen; asociaal omdat de vakbonden bestaan bij de gratie van het conflict tussen werknemers en werkgevers. Wij zijn trots op ons Poldermodel, waarin wij altijd weer compromissen kunnen sluiten tussen de sociale partners. Ten koste van wie? Natuurlijk, van de loonslaven! Ons poldermodel is in feite een koldermodel, omdat het een verzonnen spel is, dat niet aansluit op de realiteit van wat mensen echt willen. Ze willen namelijk vrij zijn!

“Ja en nee, de voorwaarden zijn wel duidelijk maar ik heb het gevoel dat alles nu veel beter en soepeler gaat. We zijn namelijk niet meer in loondienst, maar allemaal gewoon medewerker, ook de directie. We hebben ook geen vast salaris, nou ja, de eerste vijf jaar nog wel maar nu niet meer.”

“Zijn jullie dan allemaal aandeelhouder, kleine eigenaartjes?”

“Nee, niemand is eigenaar, nou ja, dat zijn we eigenlijk allemaal, maar zo voelt het niet echt hoor. We delen allemaal in het totale bedrijfsresultaat. Dat is ieders inkomen.”

“Dat lijkt wel communisme. Proletariërs, verhef u tot de kapitalisten, verdien allemaal het minimumloon en de rest gaat naar de staat!”

“Welnee joh, de staat krijgt niks. Wij houden nu veel meer over dan met ons vroegere salaris”.

“Dat lijkt me sterk, met die inzakkende conjunctuur, terwijl jullie ook de prijs van die aandelen nog moeten aflossen.”

“Toch is het zo. Omdat we nu met evenveel mensen veel meer werk verzetten. We werken veel harder en efficiënter”.

“Lijkt me puur egoïsme, wie het hardst werkt verdient meer dan de ander”.

“Wat ben je toch negatief, zo is het helemaal niet. We hebben echt het gevoel dat we voor elkaar werken. Als ik loop te lanterfanten gaat dat ten koste van het inkomen van de anderen. Dat wil ik dus niet. En zo voelen de anderen dat ook. Het is allemaal heel vanzelfsprekend”.

De huidige organisatiestructuur van ons bedrijfsleven is één van de grootste belemmeringen voor de vrije ontwikkeling van mensen. Het gaat ten koste van creatieve vermogens, sociale vaardigheden en innovatieve kennis. Het frustreert, stompt af en onderhoudt slechts gevoelens van angst en onmacht. Net als ooit de slavernij, waarvan we dachten dat hij allang was afgeschaft.

Onze economie dient te zijn gebaseerd op de inzet van individuele mensen, die hun vaardigheden broederlijk met anderen bundelen om een zo goed mogelijk product te maken. Individuele mensen, die niet gekocht, verkocht, ingeruild en verhandeld worden. Menselijke arbeid is geen product en geen kostenpost op de winst en verliesrekening. Menselijke arbeid genereert inkomen, achteraf, als aandeel van het totale bedrijfsinkomen. Arbeid wordt niet vooraf tegen een bepaald loon ingekocht.

De scheiding werkgever – werknemer is een overblijfsel uit de tijd van de slavernij: meester – slaaf.

Dat is niet meer van deze tijd. Met hun arbeid dragen zowel de werkgever als de werknemer bij aan het totale bedrijfsresultaat en hebben beiden dus ook recht op een deel daarvan, niet op

“Maar niet iedereen zal toch evenveel verdienen. En hebben jullie ook een minimum en een maximum inkomen?”

“Het is heel anders dan de vroegere salarisregelingen. We hebben een systeem naar inkomensverhoudingen, een puntensysteem. Ik zal het uitleggen. Iedereen krijgt een zogenaamde factor. De laagste factor is 2. In ons bedrijf is de hoogste factor 12. Die factoren zijn samengesteld uit een leeftijdsdeel en een functiedeel, zo’n beetje zoals dat vroeger ook ging met de loontabellen. Verder kan iedereen punten sparen, één punt per uur dat hij werkt. Het jaarlijks aantal gespaarde punten maal de factor geeft jouw aandeel in het bedrijfsinkomen. Heel simpel eigenlijk”.

“Ja, maar ook heel gevaarlijk en asociaal. Dit systeem geeft een soort drang om je over de kop te werken, zonder vrije tijd en vakanties, om maar zoveel mogelijk uren te maken”.

“We hebben juist meer vrije tijd dan vroeger joh. Ten eerste mogen we per jaar niet meer dan 2000 punten – uren dus -, sparen. En ook kunnen we verder zoveel vrij nemen als we willen. Het wordt zelfs gestimuleerd dat we er iedere 3 jaar een half jaar tussen-uit gaan om iets anders te gaan doen”.

“Maar hoe kunnen jullie dat in hemels-naam betalen als je nog een behoorlijk inkomen over wilt houden?”

“Nou, ten eerste is iedereen ontzettend gefocust op efficiënt en rationeel werken, heel anders dan vroeger. We hebben dus

een apart via onderhandelingen vastgesteld loon, dat niets te maken heeft met het bedrijfsresultaat, maar dat slechts wordt gezien als een kostenpost. Dat betekent niet dat werkgevers ook werknemers moeten worden of werknemers aandeelhouders. Nee, het gaat domweg om de beste voorwaarden voor een zo goed mogelijk bedrijfsresultaat. En de belangrijkste voorwaarde is een structuur waarin de arbeidsverhoudingen niet meer zijn gebaseerd op enerzijds de aandeelhouder c.q. werkgever die het eigendom heeft en daarmee recht heeft op de winst en anderzijds de werknemer in loondienst zonder de juiste relatie tussen zijn arbeid en het inkomen dat hij verwerft.

Slechts in die organisaties kan een echt gezond ondernemingsklimaat heersen waarin niet de arbeid wordt betaald, maar waarin uitsluitend de waarde van het gemeenschappelijk product van alle arbeid wordt verdeeld als inkomen.

Er moeten nieuwe ondernemingsvormen geïntroduceerd worden waarbij aan die voorwaarden kan worden voldaan. Waarin zelfstandige individuen zich als vrije ondernemers aaneensluiten in een grotere economische organisatie, die wij dan bedrijf noemen. Een bedrijf waarin ieders talenten tot volle ontplooiing kunnen komen. Waarin samenwerking de vruchtbare bo-

niet alleen een hogere omzet, maar de winst gaat ook niet meer naar de aandeelhouders. We houden dus per persoon veel meer over”.

“Maar het zit er dik in dat jullie door dat rationaliseren te veel personeel krijgen. En dan moeten er toch mensen uit?”

“Nou nee, door rationalisatie kunnen we juist met dezelfde mensen veel meer werk aan. En als er dan een periode is met minder opdrachten, nemen de meeste mensen hun halfjaar break. Vaak volgen ze dan een opleiding of cursussen in andere bedrijfstakken om ergens anders aan de gang te kunnen als dat zou moeten. Als de markt dan weer aantrekt kunnen ze kiezen om te blijven of ergens anders te werken. We hebben samenwerkingsverbanden met alle andere SLO's in de bouwwereld en vormen zo als het ware een heel groot uitzendbureau waarin mensen makkelijk kunnen switchen. Dus ontslagen hoeven bij ons eigenlijk niet te vallen”.

“Maar als er toch iemand ontslagen moet worden, gewoon omdat hij niet functioneert. Wie doet dat dan als er niemand eigenaar is van het bedrijf?”

“We hebben gewoon een directie, net als andere bedrijven. Alleen wordt die niet aangesteld door de raad van commissarissen, die is er niet, maar door de ondernemingsraad. De directie krijgt het mandaat om mensen te ontslaan en zo. En als de directie niet goed functioneert wordt hij op de vingers getikt door de medewerkers en

dem is voor de opbloei van creativiteit. Een zogenaamde sociaal-liberale onderneming (SLO) waarin het resultaat van ieders inspanning ten goede komt aan het geheel en ikzelf de revenuen van het geheel volledig met de anderen deel.

Dus geen beursgenoteerd bedrijf, of een bedrijf met externe aandeelhouders die prestatieloze inkomens verwerven en goedlopende bedrijven kunnen verkopen en opsplitsen. Nee, het totale bedrijfsinkomen kan blijvend worden ingezet voor de ontwikkeling van het bedrijf zelf. De noodzakelijke investeringen komen uit opgebouwde reserves, de pensioenreserveringen van de medewerkers en via bancaire leningen. Niet meer van aandeelhouders. Niemand is eigenaar van de onderneming. Het bedrijf is een samenwerkingsverband van individuen die zich aaneengesloten hebben om werkelijk waar te maken dat het geheel groter is dan de som der delen.

desnoods vervangen”.

“Nou, dat klinkt allemaal vrij socialistisch. Hoe krijgen jullie nou directeurs die bereid zijn in een dergelijke positie te werken”.

“Fred, je snapt er niets van met je kapitalistische dogmatiek! Een directeur in ons bedrijf heeft een veel betere positie dan vroeger. Ten eerste is zijn puntenfactor het hoogst en daarmee dus ook zijn inkomen. Ten tweede is hij niet van bovenaf gedropt maar door iedereen gekozen, dus het vertrouwen is veel groter. In de derde plaats kan hij nooit de laan worden uitgestuurd omdat het bedrijf niet genoeg winst maakt, dat heb ik je al uitgelegd. Dus de speelruimte en beleidsvrijheid van onze directie is veel groter dan die van het oude management. Als het maar gebeurt volgens het mandaat van de medewerkers”.

“Het klinkt allemaal fantastisch, al vertrouw ik het nog niet helemaal. Maar doordat jij er zo inspirerend over praat word ik wel een beetje aangestoken door het idee”.

“Fred. Het is geen idee, het is werkelijkheid! Het werkt bij ons en bij een heleboel bedrijven in het land. Het wordt alleen doodgezwegen door het reguliere bedrijfsleven, omdat ze bang zijn dat het hele kaartenhuis in elkaar stort. Van de effectenbeurs, de banken, de hele koehandel. Daar zou jij nou eens aan mee kunnen werken om er een eind aan te maken!”

“Misschien, Mirjam, ik denk er over na. Ik had niet gedacht dat het zo’n gesprek zou worden toen ik je zag. Tot ziens en het beste”.

	Vrijheid	Gelijkheid	Broederschap
<i>De mensen als.....:</i>	Geestelijk-cultureel leven	Rechtsleven	Economisch leven
Individen	Als "vrije ondernemer" kan ik als mens in een SLO mijn talenten volledig ontplooiën en mijn creativiteit inzetten voor het geheel	Ik voel mij gelijk aan de andere medewerkers, ook al zijn er verschillen in ieders aandeel in het totale bedrijfsinkomen	De individuele inkomens liggen aanzienlijk hoger dan bij BV's of NV's
Overheid		Als nieuwe juridische bedrijfsvorm worden SLO's in de wet- en regelgeving opgenomen	De overheid stimuleert de oprichting van SLO's door middel van financiering en begeleiding
Consumenten			Consumentenorganisaties sluiten samenwerkingsverbanden met SLO's. Daardoor kunnen reclamekosten vervallen.
Sociaal Liberale Ondernemers	De SLO's kunnen niet in eigen-dom verworven worden en zijn vrij van ieder financieel keurslijf	De SLO's kennen geen belasting op omzet of winst en hebben een andere regeling voor de sociale zekerheid	Productverbetering, rationalisering en vergroting van de efficiency is de doelstelling van de SLO's. De winst komt dan vanzelf.

Onze progressieve inkomstenbelasting is de meest asociale belasting die men zich kan bedenken!

Maar het is toch de klassieke opvatting dat je hiermee juist de rijken meer belast en de armen extra ontziet? Als dat niet sociaal is!

Nee dus, het is een soort moderne aflaat, het afkopen van de straf van een slecht geweten over immorele geldzucht. Ze legitimeert namelijk het rücksichtsloze streven naar een hoog privé inkomen.

Nou én? Waarover bekommeren zich de armen die dat niet kunnen bijbenen? Die armen hoeven toch ook geen belasting te betalen! Ík maak carrière en betaal nota bene onevenredig hoge belastingen! Voor de arme sloebers hebben we onze sociale regelingen. Die worden goed verzorgd.

Jij, die niets ontziend je medemensen uitsluit door hun prestaties te misbruiken voor je eigen inkomen en vermogen, jij hebt een zuiver geweten, want je hebt zelfs vooraf progressieve inkomstenbelasting betaald. Jouw gedrag is toch volkomen legitiem, moreel zuiver en uiterst sociaal!

Oké, oké, oké, maar er zijn ook rijken die een minder zuiver geweten hebben. Ik ben

Belastingvrije belastingen

Het betalen van belasting wordt door de meeste mensen als een enorme druk ervaren, terwijl dat toch niet zo zou moeten zijn. Want het is immers een schenking! Een collectieve schenking aan ons zelf om ons en onze medemensen in gelijke mate toegang te verlenen tot een bepaalde voorziening. Belastingheffing is de praktische consequentie van het gelijkheidsbeginsel, waarin binnen het rechtsleven het gevoel bestaat dat ieder mens in gelijke mate recht heeft op deelname aan onze maatschappij. Dit staat tegenover het zogenaamde profijtbeginsel, dat er van uit gaat dat uitsluitend de gebruiker van een bepaalde voorziening hiervoor betaalt. Dat is bijvoorbeeld het geval bij tolheffing.

Het betalen van collectieve belastingen zou dus het resultaat moeten zijn van ons rechtsgevoel, onze beleving van rechtvaardigheid.

Maar waarom voelen we dat dan in werkelijkheid niet zo? Omdat ongeveer 40% van al het geld dat wij met elkaar verdienen wordt wegbelast voor doeleinden waarvan wij eigenlijk vinden dat ze grotendeels óf overbodig zijn óf waarvoor het profijtbeginsel zou moeten gelden. En als we dan al kunnen leven met het deel dat overblijft, is het nog totaal ondoorzichtig

nog niet overtuigd. Maar laat ik je helpen, er zijn nog andere, bijna tegengestelde, argumenten tégen een progressieve inkomstenbelasting. De arbeidsmotivatie wordt namelijk verlamd van juist diegenen die in staat zijn méér dan anderen te presteren. Wie uiteindelijk de helft van zijn inkomen naar de belasting moet brengen, is toch niet meer gemotiveerd om nog meer te presteren?

Juist ja en daarom moeten we af van de inkomstenbelasting en moeten we in plaats daarvan de uitgaven belasten.

Moet alles dan via de BTW worden geïnd? Is dat dan wel sociaal? De armen betalen dan toch evenveel belasting als de rijken!

Je maakt een denkfout. De armen betalen veel minder belasting dan de rijken, want ze hebben veel minder uit te geven.

Ja, zo lust ik er nog wel eentje! Wees blij dat je arm bent, dan hoef je minder belasting te betalen!

Maar het is toch niet de verantwoordelijkheid van de overheid om via het belastingstelsel inkomens op peil te houden die het bedrijfsleven weigert te betalen?

Waarom niet? Dat gebeurt nu toch ook met de progressieve inkomstenbelasting. Als je als overheid sociaal wilt zijn is dat het juiste

waarvoor die belastingen precies worden gebruikt. Nee, wij betalen niet van harte belasting!

Maar ook in een samenleving die is gestructureerd volgens de principes van Vrijheid, Gelijkheid en Broederschap zal er toch belasting geheven moeten worden, zij het veel minder dan wij nu gewend zijn. Bij het wegvallen van de meeste overheidskosten voor het economische leven en het culturele leven, blijven uitsluitend die kosten voor de samenleving als geheel over, waarvan wij vinden dat daarvoor niet het profijtbeginsel maar het gelijkheidsbeginsel moet gelden.

Dat zijn in ieder geval de zaken van algemeen belang die iedereen vooralsnog vanzelfsprekend vindt, zoals de verdediging van ons land tegen het water, het beheer van het hoofdwegenet en het in stand houden van een leger, politie en een rechtelijke macht. Over de keuze om andere zaken via een gelijke omslag te bekostigen en niet door middel van het principe “de gebruiker betaalt”, kan per referendum worden beslist.

We hebben gezien dat het belastingstelsel een zaak is van het rechtsleven, van het gebied waarin de gelijkwaardigheid van alle mensen het leidende principe is. De heffing van de belastingen dient dan ook binnen het rechtsleven zelf plaats te vinden en niet binnen het economische of het culturele leven.

middel.

De overheid moet niet op die manier sociaal zijn. Die moet zich er niet mee bemoeien wat iemand ergens verdient. Dat is de taak van het bedrijfsleven zelf. Daar moeten ontwikkelingen plaatsvinden waardoor de inkomens van iedereen omhoog gaan, niet alleen van de managers.

Nou, als bedrijven geen kosten meer mogen aftrekken, zoals die enorm hoge uitgaven voor reclame, en huizenbezitters hun hypotheekrente niet meer kunnen aftrekken, dan gaan inkomens voorlopig alleen maar omhoog.

Zo kan ie wel weer hé! Zoals die bedelaar die zegt tegen de miljonair die hem niets wil geven: Ach, wat ben jij toch een arme sloeber, zonder al die toeslagen en aftrekposten die ik wel heb!

Ja, maar voordat iedereen er op vooruit is gegaan, blijven er mensen zitten op een minimuminkomen dat geen enorme BTW-verhogingen toelaat voor hun eerste levensbehoeften.

Daarvoor kunnen toch lagere tarieven gelden. Je zou bijvoorbeeld kunst en cultuur vrij kunnen stellen, zodat Jan met de pet ook naar de opera kan. Of een “boodschappenmand” kunnen samenstellen van gezonde, biologische artikelen met een heel

Het is namelijk niet de opgave van de economie, in casu het bedrijfsleven, om de belastingproducent voor de overheid te zijn. Het is de verantwoordelijkheid van het bedrijfsleven om de voor de mensen benodigde goederen en diensten ter beschikking te stellen, zodat zij zich conform hun levensopgave kunnen ontwikkelen. En deze goederen en diensten dienen met zo gering mogelijke kosten verschaft te worden. Als de overheid het bedrijfsleven fiscaal belast, dan belemmert zij het bedrijfsleven in de uitoefening van haar feitelijke opgave. Het bedrijfsleven staat ook ten dienste van diezelfde overheid, als zij een beroep doet op haar diensten, maar daarvoor betaalt de overheid het bedrijfsleven de overeengekomen prijs. Daarbovenop kan de overheid van het bedrijfsleven niet ook nog eens belastingen vragen, want dan handelt de overheid corrupt.

De overheid, dat zijn we zelf, alle mensen; die moeten ook voor hún overheid betalen. Ze kunnen dat alleen betalen van het bedrag dat ze in de zak hebben. Volgens de principes van het rechtsleven zullen ze dat dus in gelijke mate moeten doen, zodat de belastingdruk in principe voor iedereen gelijk is. Niet met een vast bedrag, want dan worden de armen relatief meer belast dan de rijken, maar met een percentage. Niet van het inkomen, want dan belasten we het bedrijfsleven, maar van

laag tarief. Dan kunnen de mensen met de laagste inkomens zich in ieder geval goed voeden.

Maar vermoedelijk zullen alleen niet de laagste inkomens hiervan gaan profiteren, maar uitsluitend degenen die niet leven om te eten, maar eten om te leven en die sparen en zich scholen en daarom zelden een heel laag inkomen zullen hebben.

Ik hoop echt dat de werkelijkheid jouw cynisme weersprekt.

onze persoonlijke uitgaven. De BTW, zoals we die al kennen, zal in feite onze enige juiste belastingbron zijn.

Deze belasting op uitgaven is ook om praktische redenen te verkiezen boven dat op inkomsten. Redenen zijn bijvoorbeeld het verdwijnen van zwartwerkers, het niet meer kunnen ontwijken van belastingen in belastingparadijzen, het niet meer subsidiëren van sponsoring en reclame, het meebelasten van het gebruik van grondstoffen en energie en het bevorderen van werkgelegenheid omdat arbeid voor bedrijven er relatief goedkoper door wordt. Het is financieel-economisch neutraal, dat wil zeggen dat deze verandering niet leidt tot verhoging of verlaging van de prijzen van producten, hetgeen wel het geval is bij verhoging of verlaging van de vennootschaps- en inkomstenbelasting

	Vrijheid	Gelijkheid	Broederschap
<i>De mensen als....:</i>	Geestelijk-cultureel leven	Rechtsleven	Economisch leven
Individuen	Kunnen zelf bepalen hoeveel belasting ze betalen. Geef je veel uit, betaal je veel belasting. Geef je weinig uit, betaal je weinig belasting		
Consumenten			Na aftrek van de BTW komt nu de werkelijke prijs van de producten aan het licht
Burgers		Kiezen per referendum of voorzieningen collectief gefinancierd moeten worden	
Overheid		Voor iedereen geldt hetzelfde BTW percentage, ook als er gedifferentieerde tarieven worden ingevoerd	
Het bedrijfsleven	Door het wegvallen van de "loden belastinglast" ontstaat meer vrijheid voor werkelijk productief ondernemerschap		Door het wegvallen van vennootschaps- en inkomstenbelasting worden de inkomens hoger en de producten goedkoper

De drie geldkringlopen

Wat geld nu eigenlijk exact is kan niet in een eenduidig begrip worden gevangen. Geld kan vele vormen aannemen, afhankelijk van het doel waarvoor het wordt gebruikt, maar misschien nog belangrijker: hóe het wordt gebruikt.

Geld is niet de munten in je zak, niet de papieren flappen in je portefeuille, niet de bedragen op de bank, niet de kapitalen met negen nullen op een computerscherm. Geld is geen materie, geen product, geen koopwaar. Geld is van zichzelf waarde-loos.

Geld is de afspiegeling van energie. De energie die wij zelf hebben gecreëerd om met elkaar op aarde te kunnen leven. Die ons ten dienste staat om te kunnen sámenleven en ons te ontwikkelen. Het is energie die van zichzelf neutraal is, niet goed en niet slecht, maar die de kwaliteiten aanneemt van degenen die hem gebruiken. Geld kan vruchtbaar zijn en geld kan vernietigen. Geld kan onverwacht exploderen en doelbewust imploderen.

Geld kunnen we hebben, geven, ontvangen, nemen en stelen. Met geld kunnen we kopen, lenen en schenken.

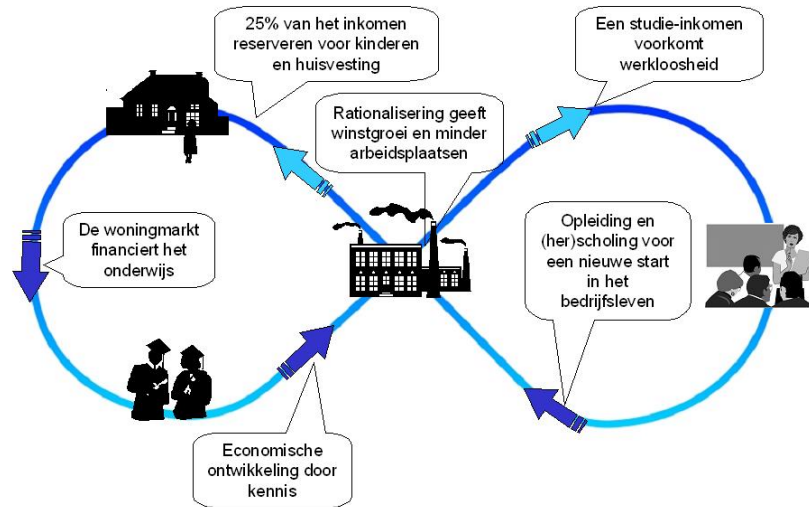
Maar wat we er ook mee doen, het gaat altijd om een relatie tussen mijzelf en de ander. Met een geldtransactie wordt energie overgedragen van de ene mens op de andere mens, niet van computer naar computer. Geld krijgt zijn waarde pas door de transactie. De 1000 Euro hypotheekrente die aftrekbaar is voor de inkomstenbelasting heeft een andere waarde dan de 1000 Euro vakantiegeld op mijn loonstrookje en zeker dan de 1000 Euro die ik zomaar van mijn grootvader krijg.

Als deze energieoverdrachten voldoende vaak en op de juiste wijze plaatsvinden, kan geld gaan stromen en vruchtbaar worden. Zoals alle natuurlijke circulaties op aarde.

In een samenleving die is gestructureerd volgens de principes van Vrijheid, Gelijkheid en Broederschap circuleert geld in drie afzonderlijke kringlopen die met elkaar verbonden zijn: de Ontwikkelingskringloop, de Welvaartskringloop en de Duurzaamheidskringloop.

Centraal in de drie kringlopen staat de economie, het bedrijfsleven in de ruimste zin, waar het geld vandaan komt en waar het geld naar toe moet.

De Ontwikkelingskringloop

De kringloop begint als wij $\frac{1}{4}$ van ons inkomen (gedurende een kwart van ons leven zijn we kind en moeten ons ontwikkelen) schenken aan de volgende generatie. Dit geld wordt besteed aan de basisvoorwaarden voor onze kinderen, die zelf

nog geen inkomen hebben: huisvesting, voeding en onderwijs. De besteding is indirect, via de opbrengsten uit grond en gebouwen. Dit deel van mijn inkomsten besteed ik uitsluitend aan huisvesting en scholing (met het daarbij behorende levensonderhoud).

Als wij een huis kopen en grondpacht betalen, weten we dat de gehele opbrengst ten goede komt aan onderwijs en aan een basisinkomen voor onze kinderen en voor hen die de kinderen verzorgen.

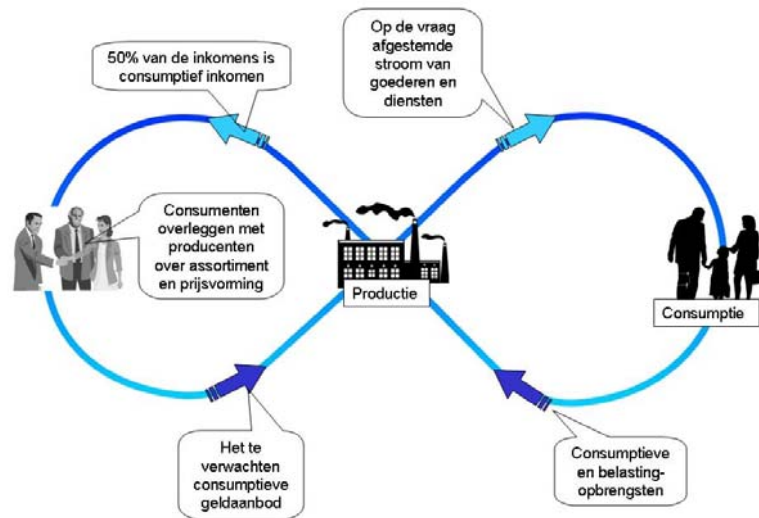
Het geschenk voor mijzelf: een gezin en goed onderdak, is tegelijk het geschenk voor de volgende generatie: een goede opvoeding en scholing. Daar heeft iedere nieuwe wereldburger in gelijke mate recht op.

De Welvaartskringloop

Dit is de kringloop van het produceren en het consumeren. Van het kopen, verkopen en verhandelen. Hoe sneller hier het geld circuleert, des te beter het ons gaat. Dat heeft alles te maken met prijsvorming en vraag en aanbod.

Het zich terugtrekken van de overheid uit het economische leven betekent niet dat men de prijsvorming geheel aan zichzelf overlaat, maar dat het de opgave van het bedrijfsleven zelf

is het aanbod actief op de behoefte af te stemmen. Dat kan alleen als de hoofdrolspelers in het economische leven de tot nu toe onaangepaste marktverhoudingen vervangen door passende overeenkomsten tussen producenten, handelaren en consumenten.

De consument moet zich de prijzen kunnen veroorloven, terwijl de producent van deze prijzen moet kunnen leven. De handelaar zit hier tussenin; voor hem gelden beide voorwaarden.

De betekenis van vraag, aanbod en prijs is echter voor producenten, handelaren en consumenten verschillend, wat uit de volgende formules blijkt. Daarbij is p = prijs, a = aanbod, v = vraag en f = functie van.

Voor de producent gaat het primair om het aanbod in goederen in verhouding tot de prijs. Voor hem geldt dat hij de vraag wil maximaliseren bij prijzen die in relatie tot het aanbod zo hoog mogelijk zijn: $v = f(p)$

Voor de consument bepaalt de relatie tussen de prijs en de vraag zijn koopgedrag: Afhankelijk van de hoeveelheid (a) die hij heeft aan te bieden, leidt voor hem de prijs van de producten tot de behoefte (v) die hij aan deze producten heeft. Hoe lager de prijs, des te meer zal hij kopen: $a = f(pv)$.

De relatie tussen vraag en aanbod die leidt tot een bepaalde prijs (winst), welke formule ten onrechte vaak voor het gehele economische proces wordt gebruikt, geldt tenslotte uitsluitend voor het belang van de handelaren. Zij willen een zo groot mo-

gelijke marge tussen in- en verkoopprijzen bereiken door de vraag en het aanbod zo slim mogelijk op elkaar af te stemmen: $p = f(va)$.

De overbrugging van bovenstaande belangentegenstellingen kan alleen maar in het economische leven zelf tot stand komen. De overheid kan en mag daar geen rol in spelen, anders dan er middels wetgeving voor te zorgen dat de verschillende belangen tot hun recht kunnen komen.

Als dat niet gebeurt blijven er zeer ongewenste monopolies bestaan die het economisch leven ernstig blijven schaden. Iedereen kent het monopolie van die ene softwareproducent die zijn producten veel te duur verkoopt omdat ze nergens anders te vinden zijn. Maar ook het monopolie van het grootwinkelbedrijf dat producenten tegen elkaar uitspeelt om hen te dwingen de producten voor een te lage prijs te leveren. En het monopolie van de consument om een goed product om zeep te helpen als toevallig een cabarettier het voor zijn eigen succes onderuit haalt.

Niet vrijheid of gelijkheid zijn de principes voor een gezonde samenwerking in het economische leven, maar broederschap: het maken van zakelijke afspraken tussen producenten, con-

Er waren eens in een kleine stad twee meubelmakers. Dat was precies genoeg voor de meubels die de mensen in die stad nodig hadden. De één maakte klassieke meubels en de ander moderne en dat voldeed volkomen aan de wensen van de bevolking. De meubelmakers hadden dan ook een goed inkomen, waarvan ze zichzelf en hun familie, inclusief Opa en Oma, konden laten leven.

Nu waren ze beiden even oud en hadden ook allebei een zoon van dezelfde leeftijd. Die zoons liepen al mee in de meubelmakerij en wilden later ook meubelmaker worden. Daar hadden de vaders dan ook over nage-

sumenten en handelaren, met als doelstelling dat iedereen winst maakt. Ons “poldermodel” moet niet in de politiek, maar in het economisch leven gelden. De overheid dient slechts de wettelijke voorwaarden te scheppen voor het ontstaan van associatieve samenwerkingsverbanden, waarin per productgroep de drie geledingen gelijkwaardig hun belangen kunnen behartigen.

Duurzaamheidskringloop

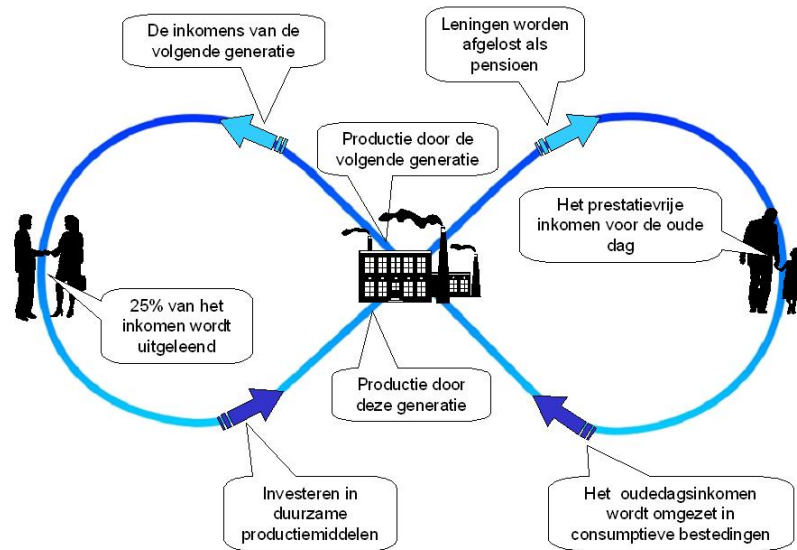
Als we ongeveer de laatste 20 jaar (een kwart) van ons leven een prestatieloos inkomen wensen, dan zullen we in de periode dat we wel inkomen verwerven, ook $\frac{1}{4}$ van dat inkomen voor ons pensioen moeten reserveren. Het totaal van al deze reserveringen moeten we zo inzetten dat de grootst mogelijke zekerheid bestaat dat we het geld na ons pensioen weer terugkrijgen. Dit betekent dat we het veilig uitlenen, dus niet speculatief beleggen, zoals nu veel gebeurt. Goedkoop uitlenen, dus slechts waardevast zonder extra rente, zodat de investering gemakkelijker kan worden afgelost. Dit betekent ook dat we het duurzaam inzetten, voor producten die hoog op de milieuladder staan en dus kredietwaardiger zijn. Al deze pensioenreserveringen, een kwart van alle bedrijfsinkomens, vormen de

acht. De "klassieke" meubelmaker besloot daarom vast een gedeelte van zijn gespaarde opbrengsten te investeren, zodat dit later voor zijn zoon een startkapitaal en voor hem een oudedagsvoorziening zou zijn. Toch een moderne gedachte voor een klassieke meubelmaker, nietwaar. Hij kocht aan de rand van de stad een stuk bosgrond, dat tegen de tijd dat zijn zoon hem opvolgde kaprijp zou zijn, zodat deze dan gratis hout voor zijn meubels zou hebben. Dan zou hij de grond ook met fikse winst kunnen verkopen omdat de inmiddels gegroeide stadsbevolking dan bouwterrein nodig zou hebben. Intussen zouden ze vrolijk op de oude voet hun meubels maken, terwijl het bos vanzelf groeide.

De "moderne" meubelmaker deed echter iets heel anders. Hij kocht ook iets met zijn opgespaarde opbrengsten. Ondanks dat ze de mooiste meubels helemaal met de hand maakten, kocht hij in het buitenland machines, waarmee je meubels veel sneller kon produceren en die je zo in kon stellen dat ze alle stijlen konden maken, ook klassieke meubels. Tegen de tijd dat hij het bedrijf zou overdoen waren alle machines aangeschaft en had zijn zoon geleerd er perfect mee om te gaan.

Toen ook de "klassieke" meubelmaker er mee wilde stoppen, het bos was gekapt en het gezaagde hout klaar lag, probeerde hij de kale bosgrond met winst te verkopen. Maar dat lukte niet, integendeel, hij leed behoorlijk verlies omdat er na de recente

ontwikkelingskredieten voor het bedrijfsleven en daarmee een garantie voor een duurzame economie.

Als een dergelijke kringloop op een goede wijze ontstaat, komen de merkwaardige discussies over het niet meer kunnen

ernstige epidemie onder de bevolking geen behoefte was aan bouwterrein. Hij had nu te weinig geld om op zijn oude dag van rond te komen. Maar zijn zoon zei dat hij hem wel zou ondersteunen omdat hij nu met het gratis hout wel extra winst zou maken. Waar vind je nog zulke zoons!

Zo gezegd, zo gedaan. Maar het liep heel anders. De zaken gingen steeds slechter. De mensen konden voor een veel lagere prijs nu ook klassieke meubels kopen bij de zoon van de "moderne" meubelmaker, die immers in zijn eentje met behulp van de machines twee keer zo veel kon produceren. Hij haalde hier een opbrengst uit waarmee hij gemakkelijk zijn ouders in hun levensonderhoud kon voorzien en ook nog geld over had om voor zijn familie een prachtig huis te bouwen.

Met de andere meubelmaker ging het bergafwaarts. Hij hield geen geld meer over om zijn ouders te ondersteunen en had zelfs moeite om zelf het hoofd boven water te houden. Uiteindelijk besloot hij om bij de zoon van de "moderne" meubelmaker in dienst te treden. Hij maakte daar met de hand klassieke meubels op speciale bestelling; geen vetpot, maar hij was in ieder geval beter af.

betalen van de toekomstige vergrijzing, niet meer voor. Iedereen die later "grijs" wordt heeft daar immers vroeger voor gespaard. En als we dan grijs en wijs geworden zijn, "hoeven" we niets meer, maar zijn we vrij om te doen wat we willen. En als we daarmee dan nog van belang kunnen zijn voor onze medemensen, dan zijn we vrij om daarvoor een beloning te vragen of niet. We hebben immers ons pensioen.

De wereld draait om ons!

Het geloof in waarheden die niet waar blijken te zijn is een hardnekkig fenomeen in de geschiedenis van de mensheid.

In de middeleeuwen dachten we nog dat de aarde plat was, hoewel Ptolemaeus 1000 jaar eerder al exact de aardbol in kaart had gebracht.

Copernicus en Galileï werden verketterd omdat ze beweerden dat de aarde om de zon draaide en niet andersom.

Dat we nu moeten lachen om zoveel domme weerstand is niet het gevolg van de ontwikkeling van onze kennis. Het is andersom. Het accepteren van nieuwe feiten is het gevolg van de ontwikkeling van ons bewustzijn. Het is de emancipatie van het menselijk bewustzijn ten opzichte van onze omgeving. Ten opzichte van ons geloof, onze tradities, onze angsten.

Dit proces van emancipatie is nog steeds aan de gang en richt zich op dit moment versneld op de sociaal-maatschappelijke wetmatigheden. Er zijn steeds meer mensen die de “zekerheden” van onze samenleving in twijfel trekken. Niet zozeer omdat ze nieuwe wetenschappelijke bewijzen hebben, maar omdat ze aanvoelen dat het anders moet. Ze zijn zich meer en meer bewust van hun innerlijke verzet tegen de vanzelfspre-

kendheden waar wij in ons dagelijks leven mee worden geconfronteerd.

Dat is voor u ook de reden geweest dit boek te lezen, al was het u misschien niet bij voorbaat duidelijk welke leugens ontmaskerd willen worden. Ik heb de belangrijkste hieronder nog eens opgesomd. Als u mensen ontmoet die ze uitkramen, dan heeft u nu hopelijk de mogelijkheid er een Ptolemaïsche of Copernicaanse “draai” aan te geven.

“De prijs van een product wordt slechts bepaald door de wet van vraag en aanbod”

“De overheid moet het bedrijfsleven dwingen milieuvriendelijker te produceren”

“Concurrentie is de drijvende kracht achter een gezonde economie”

“Wie niet werkt zal niet eten, dus hoe hoger de werkloosheid, des te slechter het met ons gaat”

“Als de lonen maar laag blijven, zal het de bedrijven ook hier goed gaan”

“Schaalvergroting en rationalisering zijn noodzakelijk om de kosten in de hand te houden”

“Als de werknemers maar goede CAO’s afsluiten kunnen ze tevreden zijn”

Kleur bekennen

Mensen zijn geneigd zwart-wit te denken: óf je bent links óf je bent rechts, socialist óf kapitalist, allochtoon óf autochtoon, terrorist óf brave burger, islamiet óf niet. Het is een vorm van achterhaalde dualistische opvattingen.

En terecht voelen velen zich in hun hart niet gelukkig binnen dit dualisme. Dat het niet hun eigen keuzes zijn, maar opvattingen en overtuigingen die ze vanuit hun omgeving hebben meegekregen. Van hun ouders, van school, uit de pers, vanuit de moskee, van de kerk. Steeds meer mensen gaan zich onbehaaglijk voelen bij de op deze illusies gebaseerde samenleving, maar weten niet wat ze moeten doen.

Kiezen voor links of kiezen voor rechts, of voor populistische figuren die alles anders willen maar niet zeggen hoe.

In dit boek is geprobeerd deze leugens te ontmaskeren en mogelijke oplossingen aan te dragen. Zodat mensen stof hebben om nieuwe keuzes te kunnen maken. Om uit het zwart en het wit weer de kleuren tevoorschijn te laten komen. De kleuren van het échte leven!

“Zonder de effectenbeurzen en de handel in aandelen zou de economie niet kunnen draaien”

“Wat goed is voor de aandeelhouders is goed voor het bedrijf”

“Inflatie bestrijden we door de rente te verhogen”

“Economische groei is noodzakelijk”

“Een parlementaire democratie als de onze is het beste staatsbestel voor een moderne samenleving”

“De regering en het parlement vertegenwoordigen de burgers in het land”

“De overheid is er om ons te beschermen”

“Belastingen zijn een goed middel om het geld te herverdelen van de rijken naar de zwakkeren in onze samenleving”

“Het is helaas een wetmatigheid dat de schaarste aan grond leidt tot torenhoge grondprijzen”

“Criminelen moeten zo snel mogelijk worden opgesloten”

“Zonder reclame en sponsoring zijn topsport en ontspanning niet mogelijk”

“De overheid dient de onderwijsdoelen te bepalen”

“Als kunst en cultuur niet worden gesubsidieerd krijgen nieuwe kunstuitingen geen kans en blijven de armen verstoken van de cultuur van de rijken”

“De kwaliteit van de gezondheidszorg blijft de verantwoordelijkheid van de overheid”